men contēplabatur eiq; seuerus val
de videbatur. Et ecce mox diabol⁹
affuit Qui cum puerū accusare vel
let nec causam vllā inueniret ait ad
eum Domine puer iste obulum ger
mano suo furabatur nec vnq̄ inde
egit penitentiā Justus es et iuste iu
dicare debes Nō dimittes reatum
quia nō restituit ablatum Cui dn̄s
respondit Velles vt pro tātillo pue
rum hunc damnarem? Mea iustitia
nō est absq; misericordia Supplicā-
tibus pro anima vigintiq̄ttuor seni
orib⁹ q̄ in circuitu sedis erāt culpa
remittitur. moxq; ad preceptum dei
deducta in puteū igneum proiecta ē
in quo tantaz penā ꝑtulit vt postea
verbis explicare nequiret Post ho
rā ab angelo a quo missa fuerat ex-
tracta iudici p̄sentata est Cuius fa
ciem tūc amoto velamine perspicue
vidit. tantā familiaritatē iocundita
tem atq; dulcedinē puero exhibens
vt eam deosculari potuisset si volu-
isset Et cum ante culpā in humana
forma xp̄m vidisset post purgatori-
um in diuinitate eundē meruit con-
templari. Juxta quē vidit gloriosā
eius genitricē in solio splendido re-
sidentez. et in circuitu eorū multitu-
dinem angeloꝝ patriarcharū. ꝓphe
tarū. apl'orū. martyrū. confessorum
virginū aliorūq; iustorū. Diabolus
vero timens animaz perdere ait ad
deum Bonū est vt reducat̄ ad cor-
pus vt amplius adhuc tibi seruiat.
Cui dn̄s respondit Hoc non dicis
ꝓpter eius salutē. sed ꝓpter tuam neq̄
tiam Speras enim q̄ per corp⁹ pec
cato cedere possit in partem tuā da
ta tamen sentētia anima corpi resti-
tuitur Mirantibus cunctis qui ade-
rant quia per signa que in puero vi
derūt verbis eius credere compulsi
sūt Puer vero tum amore glorie. tū
timore pene patriaz suam deserens
cōuersionis gratia ad quandaz do
muz ordinis nostri venit Cui⁹ desi
deriū cuz cōuersus homo nequā ac
superbus qui hospitio p̄rat cogno
uisset eo audiente sic ait Videte qn̄
tales garsiones monachi fuerint ef
fecti statim volunt esse domini nr̄i.
In cuius verbis puer adeo scanda-
lisatus est vt a ꝓposito resiliret ⁊ ad
ordinem templariorū se transferret

Finit distinctio sexta
Incipit distinctio septima.

Ex vita et actibus sancti fran
cisci Distinctio septīa Exēplū p̄mū

Quodaz tēpore duo ex fra
tribus sancti patris frau-
cisci florētie per ciuitatē
mēdicantes hospitiuz nō
poterāt inuenire Veniētes autē ad
quādā domū habentē porticū et in
porticu clibanū dixerunt ad inuicē
Hic poterim⁹ hospitari Rogātes
aūt dominaz domus vt eos recipet
intra domū. et illa hoc facere recu
sāte dixerūt humiliter vt saltē iuxta
clibanū ꝑmitteret eos quiescere illa
nocte Hoc aūt cōcesso per illam ve
nit vir eius et dixit illi. Quare istis
ribaldis hospitiū ī nr̄o porticu ꝯtu
listi? Rn̄dit illa q̄ noluerat eos in
domo recipe ꝫ eis cōcesserat extra
in porticu iacere vbi nō poterant
nisi ligna furari Noluit ergo vir q̄
daret̄ eis aliq̄d tegumētū lz eēt tūc
magnū frig⁹ q̄a putabat eos eē ri-
baldos ⁊ fures Illa āt nocte cū vsq;
ad matutinū satis sobrio sōno iuxta

clibanū quieuissent calefacti solo ca
loze diuino et cooperti tegumento
dñe pauptatis iuerūt ad viciniozes
ecclesiā pro matutinali officio audi
endo Et mane facto iuit illa mulier
ad eandez eccīam. et videns ibidem
fratres illos in ozōne deuote persi
stere. dixit intra se Si hoīes isti eēnt
ribaldi et fures vt vir me⁹ dicebat
nō sic in ozatōne persisterēt reuerē
ter Cunqz hoc cogitaret ecce vir q
dam guido nomine pauperibus in
ipa ecclesia manentibus elemosynā
tribuebat Qui cum venisset ad fra
tres et vellet dare cuilibet eozuz pe
cuniā sicut dabat alijs recusauerūt
illi pecuniā et accipere noluerūt At
ille dixit eis. Quare vos cum sitis
pauperes nō accipitis denarios sic
alij? Respondit frater bernard⁹ Ve
rū est q pauꝑes sumus. sed nob non
est grauis paupertas sicut alijs pau
peribus. etiam per dei gratiā cuius
consiliuz compleuimus voluntarie
pauperes facti sumus Admiratus
vir ille super his et interrogās eos
si nunquā aliquid possedissent. audi
ensqz ab eis q multa possederant
sed amoze dei omnia pauperibus
dederant Hic nanqz qui sic respon
dit fuit ille frater bernard⁹ a beato
francisco secūdus. quem sanctissimū
patrē hodie veraciter credim⁹ Qui
primo pacis et penitētie legationez
amplectens post sanctum dei cucur
rit venditis omnibus que habebat ⁊
erogatis pauperibus sm pfectōnis
euāgelice consiliū. perseuerans vsqz
in finem in sanctissima puritate. Cō
sideras ergo dicta mulier q fres de
narios noluissēt accedēs ad eos di
xit q libēter eos recipet ītra domū
suā si vellēt illuc accedere grā hospi
tandi Cui fres hūiliter respōderūt.
Bñs tibi retribuat pro bona voli
tate Predictus autē vir audiens q
fratres nō potuerāt inuenisse hospi
tiū duxit eos in domū suam dicens
Ecce hospitiū a dño vobis ꝑpatū.
Manete in eo sm bñplacitū vestrū.
At illi grās deo agentes manserūt
apud illū diebus aliqbus edifican
do tam exemplo q verbo in timoze
dñi ita q postea multa pauperibus
erogauerīt Licet autem sic benigne
tractarent ab isto. apud alios tū in
tantū vilissimi habebātur q multi
parui et magni exprobrarēt et iniu
riarentur eis. auferētes qnqz etiam
vestimenta que habebāt. Cūqz fui
dei manerent nudi. quia sm formaz
euangelij vnam tantū tunicā porta
bant. non repetebant ablata sibi re
stitui Siqui vero pietate moti red
dere volebant eis ablata libēter re
cipiebant Quidā autē lutum super
eos iactabāt. alij vēo ponētes taxil
los in manib⁹ eozū inuitabāt eos si
ludē volebāt. alij capiētes capucia
eozū a tergo post dorsuz suū sic sus
pensos eos portabāt Hec ⁊ similia
faciebāt illis reputātes eos tā viles
q audacter affligebāt ipos sicut vo
lebant Insup in fame. siti. frigoze. et
nuditate īmensas tribulatōnes ⁊ an
gustias tolerabāt Que oia pstanter
⁊ patiēter vt a btō frācisco fuerant
moniti sustinētes nō tristabant. nec
turbabant. nec maledicebāt inferen
tibus eis mala. sed sicut viri perfecti
et euangelici et in magno lucro po
siti exultabāt vehemēter in dño. oē
gaudiū existimātes cū in tentatiōes
et tribulatōnes hui⁹mōi incidebāt.
atqz iuxta verbū euangelij p suis p
secutoribus orabāt solicite ⁊ feruēt

Uidentes igit̄ homīes ꝙ fratres in suis tribulationibus exultabāt. orōni et deuotioni solicite et deuote instabant. nō recipiebāt pecuniaꝫ nec portabant. et maximā charitatē ad inuicē habebāt per quā noscebātur vere esse discipuli dñi. multi corde ꝯpuncti veniebāt ad eos de offensis quas fecerāt eis veniā postulantes. Ipsi vero ex corde remittebāt. dicētes dñs parcat vobis. atꝫ eos de salute sua salubriter admonebāt Quidam aūt ip̄os fratres rogabāt vt reciperent eos in societatē suā Propt̄ paucitatē aūt fratrū in societatē suam aliquos receperunt. cū quib⁹ sic receptis statuto termino omnes ad sanctā Mariā de porciuncula sūt reuersi Qñ aūt seinuicē reuidebāt tanta iocunditate replebant̄ et gaudio acsi nihil recordarent̄ corū q̄ passi erant ab iniquis Soliciti erāt quotidie orare et laborare manib⁹ suis vt oēm occasionez anime inimicā a se penitus effugarent Surgebāt in media nocte soliciti. et orabant deuotissime cū immensis lachrymis ⁊ suspirijs. amore intimo seinuicē diligebant. et seruiebat vnus alteri ac nutriebat sicut mater filiū ij.

Tāta charitas ardebat in eis ꝙ facile ip̄is videbat̄ tradere corpa morti. nō solū ꝓ xp̄i amore sed etiaꝫ pro salute aīe vel corporū suoꝝ confratrū. Uñ q̄dā die cuꝫ duo ex ip̄is fr̄ibus simul irent inuenerūt quēdā fatuum qui cepit lapides iactare in eos Uidens ergo vnus eorum lapides iactari in alterū opposuit se statim ictibus lapidū volēs potius se ꝑcuti q̄ꝫ fratrē suū ꝓpter charitatem mutuā qua flagrabat Sicqꝫ parati erant vnus pro altero ponere vitaꝫ suā Erant enī in humilitate et charitate fundati. et radicati in tātū vt vnus reuereret̄ alterū quasi patrē ⁊ dñm. atqꝫ illi qui officio p̄lationis vel aliqua gr̄a p̄cellebāt hūiliores et viliores ceteris viderent̄ Omnes quoqꝫ se totos ad obediendum p̄bebant ad p̄cipientis volūtatē se continuo p̄parantes. non discernebant inter iustū et iniustū preceptū. quia quicq̄d p̄cipiebat̄ putabant esse ſm domini voluntatē iij

Quadā aūt die venit q̄dā pauper ad ecc̄iam sancte Marie de porciūcula apud quā fratres aliqñ morabant̄ et elemosynā petijt. Erat āt ibi q̄dā chlamys quā quidaꝫ frater habuerat secularis Cui cuꝫ dixisset btūs franciscus vt eam illi pauperi daret libenter et velociter dedit ei. Statim ꝓpter reuerentiā et deuotōnē quā habuerat chlamydē illi pauperi dando visū est ei ꝙ elemosyna illa in celū ascendisset et sensit nouo gaudio se ꝑfundi Qñ vero declinabant diuites huius mūdi ad eos recipiebant eos alacriter et benigne studētes eos reuocare a malo et ad penitentiā ꝓuocare Solicite etiam petebant ne mitterent̄ in terras vñ erant oriūdi vt fugerēt familiaritatem et cōuersationē cōsanguineorū suorū. verbūqꝫ seruarent ꝓpheticum Extraneus factus sum fr̄ibus meis et peregrinus filijs matris mee. In pauꝑtate plurimū letabātur. q̄a nō cōcupiscebāt diuitias. sed om̄ia trāsitoria spernebāt que p̄nt a mundi hui⁹ amatorib⁹ cōcupisci Precipue vero pecuniā quasi puluerē pedib⁹ cōculcabāt. et sicut a beato frācisco edocti ip̄am cū stercore asini equali p̄cio ⁊ pōdere ponderabāt Gaudebant in dño continue nō habentes intra se vñ possent aliq̄d cōtristari.

Quanto em̄ a mundo magis erant diuisi tanto magis erant dño ꝯiuncti.ꝑ viam crucis ⁊ semitas iusticie ī cedentes de arta via pñie ⁊ obseruationis euangelice offendicula remouebant vt posteris iter planū fieret ⁊ securum. .iiij.

Cū q̄dam minister fratꝝ venisset ad beatū franciscū cā celebrandi festū natiuitatis dñi cum eo in locū fratꝝ de reate fratres occasione ministri ⁊ festi parauerunt mensas aliqualit̄ honorifice ⁊ curiose ip̄o die natiuitatis supponentes tobaleas pulcras ⁊ albas ⁊ vasa vitrea. Descendens beatus franciscus de cella ad comedendū vidit mēsas in alto positas ⁊ ita curiose paratas. Tunc statim iuit secrete ⁊ tulit baculū ⁊ capellū cuiusdā paupis q̄ illuc venēat ip̄o die.⁊ aduocans vnū de socijs suis submissa voce exiuit foras ostium loci ignorātib⁹ frib⁹ de domo. soci⁹ aūt remāsit int⁹ iuxta ostiū.fratres vero interim intrauerūt ad mēsaz. Nā beat⁹ francisc⁹ ordinauerat vt fr̄es non expectarent euz qñ non venerat statim hora comestiōis.cūq̄ stetissz aliq̄ntulum foris pulsauit ostiū.⁊ soci⁹ ei⁹ statim apuit ei.⁊ veniēs cū capello p⁹ dorsū ⁊ baculū ī manib⁹ iuit ad ostiū dom⁹ in q̄ fr̄es comedebāt sicut pegrinus ⁊ paup ⁊ clamauit dicens. Amore dñi mei facite elemosynā isti paupi ⁊ infirmo. Minister aūt ⁊ alij fr̄es statim cognouerunt eū. Et rñdit illi minister. Frater nos etiā sum⁹ paupes .⁊ cuz simus multi necessarie sūt nobis elemosyne q̄s habem⁹ .sed amore illi⁹ dñi quē noīasti intres domū ⁊ dabimus tibi de elemosynis q̄s deus dedit nobis. Et cū intrassz ⁊ staret añ mensā fr̄m minister dedit ei scutellā in q̄ comedebat.⁊ de pane similiter. Et accipiens humiliter sedit iuxta ignem corā fr̄ib⁹ sedentib⁹ ad mēsā ⁊ suspirans dixit ad fr̄es Cū viderē mensā honorifice ⁊ curiose preparatam consideraui ꝙ non erat mensa pauperū religiosoꝝ q̄ quotidie vadūt ostiatim ꝓ elemosynis. Nobis enim charissimi magis ꝯuenit sequi exempluz humilitatis ⁊ paupꝛtatis xp̄i q̄ alijs religiosis .quia ad hoc vocati sum⁹ ⁊ ꝓfessi sum⁹ corā deo ⁊ hominib⁹ vñ mō videtur ꝙ sedeam sicut fr̄ minor. Nā festiuitates dñi ⁊ alioꝝ sanctoꝝ magis honorant̄ cuz inopia ⁊ paupꝛtate ꝑ quaz ip̄i sancti lucrati sunt celum q̄z cum curiositate ⁊ supfluitate ꝑ quā elōgatur a celo. Ex hoc aūt verecūdati sunt fr̄es ꝯsiderantes ꝙ ip̄e purā veritatē dicebat. Et quidā ex eis inceperūt fortiter lachrymari attendētes qūo sedebat in terra. ⁊ ꝙ ita saucte ⁊ pure voluit eos corrigē ⁊ docere. Ammonebat em̄ frats vt ita humiles ⁊ honestas mensas haberent ꝙ inde seculares possent edificari. Et si aliquis paup superuenerit vt inuitaretur a fratrib⁹ ⁊ posset sedere equaliter iuxta eos.et non pauper in terra ⁊ fratres in alto. .v.

In primordio religionis cū fr̄es manerent apud tigū cortū ꝓpe assisium erat inter eos quidam frater q̄ parū orabat ⁊ non laborabat.nec ꝓ elemosyna ire volebat.⁊ bene comedebat. Considerans hec beatus frāciscus cognouit per spiritum sanctū ꝙ erat carnalis hō. ⁊ ait illi. Vade viaz tuā frater musca qm̄ vis comedere laborē fratrū tuorū ⁊ esse ociosus in omni opere dei sicut apis o-

osus ⁊ sterilisq̃ non lucratur ⁊ non laborat ⁊ comedit laborẽ ⁊ lucrum bonorꝫ apũ. ⁊ sic iuit viã suã. et quia carnalis erat nõ petijt misericordiam nec inuenit. vi

Cũ beatus franciscus cã p̃dicationis iuissꝫ ad quẽdam locũ ffm accidit vt ipa die qua debebat p̃dicare quidam pauper ⁊ infirmus veniret ad eum. cui multũ ꝓpatiẽs cepit dicere socio suo de paupertate ⁊ infirmitate ipi⁹. Et ait illi socius eius Frater verũ est q̃ iste satis pauꝑ videtur. sed forte in tota ꝓuincia non est aliquis volũtate ditior illo. Et statim reprehẽsus dure a beato frãcisco dixit culpã suã. ⁊ ait ei beatus franciscus. Vis de hoc facere penitẽtiam quam dicã tibi? Qui respõdit Libenter faciã. Et dixit ei. Vade ⁊ exue tunicã tuã ⁊ pijce te nudus ad pedes pauperis ⁊ dices ei qũo peccasti in ipo detrahendo sibi ⁊ dic ei vt oret pro te. Iuit ergo ille ⁊ fecit oia que dixerat illi beat⁹ francisc⁹ Quo facto surrexit ⁊ induit tunicã suã ⁊ reuersus est ad beatũ franciscũ et ait illi beatus franciscus. Vis scire qũo peccasti ī illo imo ī xpo? Cũ vides pauperem debes considerare illum in cui⁹ noie venit. i. xpm q̃ nostrã paupertatẽ ⁊ infirmitatez assũpsit. Nã infirmitas ⁊ pauꝑtas isti⁹ est q̃dam speculũ nobis ꝑ q̃ speculari ⁊ ꝓsiderare debemus cũ pietate infirmitatẽ ⁊ pauꝑtatẽ dñi nostri Jesu xpi. vij.

Cũ sanct⁹ pater iuissꝫ ad q̃ndaz ecciam vni⁹ ville ciuitatis assisij cepit eã scobare humilie ⁊ mũdare. et statĩ exiuit rũor d ipo ꝑ totã villã Videbatur em̃ libenter ab illis hominib⁹ ⁊ libenti⁹ audiebatur. Vt autem audiuit hoc quidam rustic⁹ mire simplicitatis qui arabat in agro suo iobes noie statim ad ipm venit ⁊ inuenit eũ scobantẽ ecciam hũilie ⁊ deuote ⁊ ait illi. Frat da mihi scobã quia volo te adiuuare. et accipiens scobaz de manib⁹ suis scobauit residuũ. et sedẽtibus illis simul ait ille beato francisco. Frater iã ẽ diu q̃ habui voluntatẽ seruiendi deo. ⁊ maxime postq̃ de te ⁊ tuis fratrib⁹ rumorẽ audiui ſz nesciebã q̃liter ad te venirẽ. Nunc aũt postq̃ꝫ placuit dño vt te viderez volo facere q̃cq̃d tibi placuerit. Beat⁹ francisc⁹ cõsiderans ei⁹ feruorẽ exultauit in dño maxime q̃ tũc paucos fratres habebat. et videbatur sibi q̃ ꝓter simplicitatẽ ⁊ puritatẽ ipi⁹ deberet eẽ bon⁹ religiosus. Dixit aũt ei. Frater si vis eẽ de vita et societate nr̃a oportet q̃ exproperes te de omnib⁹ tuis que sine scandalo habere possis. et des ea pauꝑib⁹ fm consiliũ sci euangelij. q̃ illud idem fecerunt oẽs fres mei q̃ potuerũt. Quo audito statiz iuit ad agrũ vbi dimisit boues ⁊ soluit illos ⁊ duxit vnũ corã beato frãcisco et dixit ei. Frater tot annis seruiui patri meo et omnib⁹ de domo mea. ⁊ licz sit parua hec portio hereditatis mee volo hunc recipe ꝑ parte mea ⁊ ipm dare pauꝑib⁹ sicut tibi meli⁹ videbitur. Videntes autez parentes eius ⁊ fratres sui qui erãt adhuc parui q̃ volebat eos dimittere ceperunt omnes de domo sua tã fortiter lachrymari ⁊ tã dolorosas voces cũ plãctu emittere q̃ inde motus est beat⁹ francisc⁹ ad pietatẽ quia magna familia ⁊ ibecillis erat Et ait illis beat⁹ francisc⁹. Parate comestionẽ pro oib⁹ nobis ⁊ come

damus omnes simul .⁊ nolite plan
gere quia vos faciā valde letos Illi
aūt statim parauerūt ⁊ omnes simul
cū magna letitia comederunt. post
comestionē vero dixit beat⁹ francis
cus. Iste fili⁹ vester vult seruire deo
⁊ de hoc nō debetis ꝯtristari ſꝫ plu
rimū gaudē Uob ei nō tm̄ ſ^m deū ſꝫ
istud seculū imputatur ad magnuꝫ
honorē ⁊ ꝓfectū aīarū ⁊ corporum
ꝙ de carne vestra honorat̄ deus et
omnes fratres nostri erunt vestri fi
lij ⁊ fratres. Et ꝙ creatura dei ē d̄o
suo creatori suo vult seruire cui ser
uire regnare ē. nō possū nec debeo
ip̄m credē vobis ſꝫ vt d̄ ip̄o hēatis
ꝯsolationē volo ꝙ ip̄e exproꝑet se
vobis de isto boue tanq̄ pauꝑib⁹
licꝫ deberet ip̄m dare alijs pauꝑib⁹
ſm euāgeliū. Et ꝯsolati sunt oēs in
verbis sancti francisci.⁊ maxime le
tati sunt de boue quia reddit⁹ fuit
eis.quia pauꝑes erant valde. Et ꝙ
beato francisco nimis placebat pu
ra ⁊ sancta simplicitas in se ⁊ in ali
is statiꝫ induit eū pannis religiōis
⁊ ducebat ip̄m secū humiliter ꝓ so
cio suo. Erat em̄ ille tante simplici
tatis ꝙ ad oīa q̄ faciebat beat⁹ fran
cisc⁹ credebat se teneri. Uñ qñ beat⁹
francisc⁹ stabat in aliq̄ ecc̄ia vel ali
quo loco ad orandū ⁊ iste volebat
eū vidē vt oīb⁹ actib⁹ ⁊ gestib⁹ eius
se penitus ꝯformaret ita ꝙ si beat⁹
frācisc⁹ flectebat genua vel leuabat
man⁹ ad celū.vel sputabat.vel suspi
rabat.⁊ ip̄e om̄ia similiter faciebat.
Cū aūt ꝑpendissꝫ de hoc beat⁹ fran
cisc⁹ cepit ip̄m de hmōi simplicitati
b⁹ cū magna letitia reprehēdē. Cui
ille rñdit. Frater ego ꝓmisi facē om
nia que tu facis.⁊ ideo oportet me
tibi in omnibus conformari. Et de
hoc mirabatur ⁊ letabatur mirabi
liter beat⁹ francisc⁹ videns ip̄m ī tā
ta simplicitate ⁊ puritate. Ip̄e vero
postea cepit in tātū ꝓficē ꝙ beatus
francisc⁹ ⁊ alij fr̄es om̄es de ip̄i⁹ ꝑfe
ctione plurimū mirabātur.et p⁹mo
dicū tēp⁹ mortu⁹ est in illo sc̄o ꝓfe
ctu virtutū.vñ postea beat⁹ frācisc⁹
cum letitia mentis ⁊ corporis inter
fratres narrabat de eius ꝯuersione
noīando ip̄m non fratrē sed sanctū
ioannem. .viij.

Quodā tꝑe beat⁹ franciscus iuit
romā ⁊ visitauit dñm hostiensē. Et
cum stetissꝫ aliquib⁹ dieb⁹ cū eo vi
sitauit etiā dominū leoneꝫ cardina
lē qui erat beato francisco valde de
uotus.et quia tunc erat temp⁹ hye
male ⁊ oīo ineptū ad ambulandum
ꝓpter frigus ⁊ ventos ⁊ pluuias.ro
gauit euꝫ vt dieb⁹ aliquot maneret
cū ip̄o ⁊ vice vnius pauperis victū
ab eo reciperet cū alijs pauperibus
qui in domo sua quotidie comede
bant Hoc aūt dixit quia sciebat be
atū franciscum sꝑ velle recipi tanq̄
pauꝑculum vbicunqꝫ hospitaretur
licꝫ dñs papa ⁊ cardinales cū maxi
ma deuotione ⁊ reuerentia ip̄m re
ciperent ⁊ venerarentur vt sanctuꝫ
Et adiecit. Dabo tibi bonā domuꝫ
remotam vbi poteris orare ⁊ com
edere si volueris. Tunc frater ange
lus tancredi qui erat vnus de duo
decim primis fratrib⁹ qui etiaꝫ mo
rabatur cū dicto cardinali dixit be
ato francisco. Frater est hic prope
quedaꝫ turris speciosa valde ⁊ remo
ta vbi poteris tanq̄ ī heremitorio
permanere.quam cum vidissꝫ beat⁹
franciscus placuit sibi .⁊ reuers⁹ ad
dominū cardinalem dixit ei . Domi
ne forsitan manebo apud vos per

aliquos dies. Et gauisus est valde
dñs cardinalis. Iuit ergo frater an
gelus ⁊ parauit in turri locū ꝑ bea
to frācisco ⁊ socio eius. Et quia be
at⁹ franciscus nolebat inde descēde
re q̄ꝫdiu maneret apud cardinalem
nec volebat aliquez intrare ad ip̄m
ꝓmisit ⁊ ordinauit frater angelus
q̄tidie portare sibi ⁊ socio victū. Cū
q̄ꝫ iuissꝫ illuc beat⁹ franciscus cū so
cio suo in prima nocte qñ volebat
ibi dormire venerunt demones et
ip̄m fortiter verberauerunt. Et ad-
uocans socium suuꝫ dixit ei. Frater
verberauerunt me demones valde
fortiter. ⁊ ideo volo vt maneas iu
xta me quia timeo stare solus. et no
cte illa mansit iuxta eum soci⁹ eius
Nam totus tremebat beat⁹ francis
cus sicut homo q̄ patitur febrē. Vñ
ꝑ totam noctem vigilauerunt ābo.
Interim dicebat beatus franciscus
socio suo. Quare verberauerūt me
demones ⁊ cur data est illis pote-
stas a dño nocendi mihi? Et ait. de
mones sunt castalli domini nostri.
Sicut em̄ potestas mittit castalluꝫ
suū ad puniendū illuꝫ qui peccauit.
sic dominus ꝑ castallos id est per
demones qui in hoc mundo sūt ei⁹
ministri quēcūq̄ꝫ diligit corrigit et
castigat. Multotiens em̄ ignorāter
peccat etiā perfectus religiosus. vñ
cum non cognoscit peccatū suuꝫ ca
stigatur ꝑ diabolum vt diligenter
videat ⁊ consideret interius ⁊ exteri
us ea in quib⁹ offendit. quia quos
diligit dñs de vero amore in hac vi
ta nihil eis relinquit inultum. ego
vero ꝑ misericordiā ⁊ gratiā dei nō
cognosco me ī aliquo offendisse qđ
ꝑ confessionē ⁊ satisfactionē nō emē
dauerim. imo per misericordiam su
am hoc donum contulit mihi deus
q̄ de omnib⁹ in quibus placere vel
displicere sibi valeo in oratione cla
ram cognitionez recipio. Sed pōt
esse q̄ per castallos suos nūc me ca
stigauerit. quia licꝫ dominus cardi
nalis libenter mihi misericordiā fa
ciat ⁊ corpori meo sicut necesse reci
pere habeat recreationem fr̄es mei
qui vadunt per munduꝫ sustinendo
famen ⁊ multas tribulatiōes. ⁊ alij
fratres qui morantur in eremitori-
is ⁊ pauperculis domib⁹ cum audi
erint q̄ maneo apud cardinalē po
terunt habere occasionem murmu
randi aduersum me dicentes. Nos
sustinemus tot aduersa ⁊ ip̄e habet
consolationes suas. Ego aūt teneor
illis sꝑ dare exempluꝫ. quia ad hoc
datus sum eis. Nam magis edificā
tur fratres cuꝫ maneo in paupercu
culis locis inter ipsos q̄ꝫ in alijs. et
magis patienter portant tribulatio
nes suas cuꝫ audiunt me idē tolera
re. Hoc itaq̄ꝫ fuit sūmū ⁊ continuū
studiū patris nostri vt in omnibus
preberet semꝑ bonū exēpluꝫ ⁊ alijs
fratribus tolleret occasionem mur
murandi de se. Et propter hoc san⁹
⁊ infirmus tot ⁊ tanta passus est q̄
quicunq̄ꝫ fratres scirent sicut nos q̄
cum eo fuimus vsq̄ꝫ ad diez mortis
eius quotienscūq̄ꝫ ea legeret vel ad
memoriam reduceret non posset se
a lachrymis continere. ⁊ omnes tri
bulationes ⁊ necessitates cum maio
ri patientia ⁊ gaudio sustinerēt. De-
scendit ergo beatus franciscus sum
mo mane de turri ⁊ iuit ad dōinuꝫ
cardinalem narrans ei omnia que
sibi acciderant ⁊ que contulerat cū
socio suo. imo etiam dixit ei. Homi
nes putant me esse sanctuꝫ hominē

7 ecce demones me de carcere eiece
runt. Et plurimū letatus est domi
nus cardinalis cū eo. Verū tū quia
sciebat 7 venerabatur eū tanq̄ san
ctuz noluit contradicere sibi postq̄
ibi noluit pmanere. Et sic beatus
francisc⁹ valefaciens ei reuersus est
ad eremitoriū de fonte colūbarum
iuxta reate. .ix.

Cōuocauit semel beat⁹ francisc⁹
multos fratres 7 ait illis. Rogaui
dñm vt mihi dignaretur ostendere
qñ sum seru⁹ eius 7 qñ non. Nam
nihil aliud vellem q̄z existere seru⁹
eius. Ipe autez benignissim⁹ domi
nus sua dignatione mihi respondit
Seruum meum veraciter te esse co
gnosco cuz sancta cogitas loqueris
7 operaris. Ideo vocaui vos fres 7
hoc vobis insinuaui vt corā vobis
possim verecūdari qñ videbitis me
deficere in omnibus his vel in aliq̄
predictorum. .x

Inter alias virtutes quas dilige
bat 7 desiderabat esse in fratribus
post fundamentum sancte humilita
tis diligebat precipue pulcritudinē
7 mundiciaz honestatis. vñ volens
docere fratres habere oculos pudi
cos solebat tali enigmate confingē
oculos impudicos. Rex pius 7 po
tens misit ad reginaz duos nūcios
successiue. reuertitur primus 7 ver
bis tantum verba reportat. 7 nihil
loquitur de regina. siquidez oculos
suos tenuerat in capite sapienē nec
aliq̄liter prosilierunt in reginaz. re
dit alius 7 post pauca verba longā
de regine pulcritudine texit histori
am. Vere inquit dñe vidi pulcerri
mam mulierē. felix qui fruitur illa.
Et rex ad illū Tu serue neq̄m in spō
sam meā iecisti oculos impudicos.
patz q̄ rex prospectā subtiliter emē
voluisti. Iubet ergo reuocare pmū
7 ait illi. Quid tibi de regina videt
Optime inquit mihi videtur quia
libenter 7 patienter audiuit. ipa re
spondit sagaciter. Et ait illi rex. nū
quid formositas quidez inest ei? re
spondit ille. Domine mi tuū sit hoc
inspicere. meū aūt fuit verba pferre
Fertur a rege sententia. Tu inquit
habens oculos castos esto in came
ra me corpore castior 7 fruere delici
is meis. hic vero impudicus exeat
domū ne polluat thalamum. Dice
bat ergo quis non deberet timere
respicere sponsam xpi ꝛc. .xi.

Quodā tempore paulo post con
uersionem suam cum ambularet so
lus per viam non multuz longe ab
ecclesia sancte marie de porciuncula
ibat alta voce plangendo. Quidam
aūt spiritualis homo obuiauit illi
7 timens ne haberet aliquem dolo
rem infirmitatis dixit ei. Quid ha
bes frater? At ille respondit. Ita de
berem ire per totū mundum sine ve
recundia plangendo passionem do
mini mei. Tunc ille simul cum eo ce
pit flere 7 fortiter lachrymari .xij.

Fuit quidaz frater honeste et sā
cte conversationis exteriozis. q̄ die
noctuq̄z videbatur solicitus circa
orationem. 7 silentium sic obserua
bat continuuz q̄ aliqñ cum sacerdo
ti cōfiteretur solis signis quibusdaz
7 non verbis confitebatur. Ita em
videbatur esse deuotus 7 feruens in
dilectione dei q̄ sedens aliquando
cum fratrib⁹ licz non loqueretur au
diendo tamē bona verba interius 7
exterius mirabiliter letabatur. ita
q̄ ex hoc sepe ad deuotionē fratres
alios attrahebat. Cum autem plu

ribus annis in conuersatione hmōi
pstitiss accidit vt beatus francisc⁹
veniret ad locum vbi ille manebat
qui cum audisset conuersationem
illi⁹ dixit eis. Sciatis in veritate q
diabolica tentatio est quia nō vult
confiteri Interiz generalis minister
venit illuc visitare beatuz franciscū
z cepit illum ꝓmendare coram bea
to francisco. Et ait illi beatus fran
ciscus. Crede mihi frater quoniam
a maligno spiritu ducitur z decipit
iste frater. Dixit generalis minister.
Mirum mihi videtur z quasi incre
dibile q possit hoc esse de homine
qui hz' tot signa z opa sanctitatis.
Et dixit ei beatus francisc⁹ Proba
ipm dicens illi fratri. Frater volo
penit⁹ q bis vel semel ad minus cō
fitearis in hebdomada. Ille autem
posuit digitū sup os suū ducens ca
put. z ostendens p signa q nullate
nus hoc faceret amore silentij. Mi
nister vero timens illum scandaliza
re dimisit eum. et nō p⁹ per multos
dies egressus est ordinē frater ille p
pria voluntate z redijt ad seculum
portans habitū secularē. Factuz est
aūt dū q̄dam die duo ex socijs bea
ti francisci ambularent p q̄ndā viaz
obuiauerūt illi q ambulat solus tā
q̄ peregrinus pauperrimus cui cō
patientes dixerunt. O miser vbi est
honesta z sancta ꝑuersatio tua. Vo
lebas em loqui z ostendere te fratri
bus+uis z modo vadis discurrēdo
p mundū tanq̄z homo ignorans de
um. Ille aūt cepit ei loqui iurando
sepe in sua fide sicut homines secula
res. Et dixerūt ei. Miser homo cur
l fide tua iuras vt seculares qui nō
tantū a verbis ociosis sed etiam ab
omnibus filebas. z dimiserūt eū. Et
parum post mortu⁹ est. z valde am
mirati fuim⁹ videntes sic ad litterā
esse verū sicut predixerat de illo be
atus franciscus tpe quo reputabat
sanctus ille miser. xiij

Cum sanctus francisc⁹ adhuc es
set in habitu seculari tamen tot⁹ de
spectus a spe seculi desperatus z p
pter penitentiam totus deformis z
squalid⁹ ita vt a multis putaretur ī
sanus per magnuz tempus sic eūdo
p asisium luto z lam padibus tam a
suis q̄ ab extraneis innumeris affi
ciebatur iniurijs. Ipse vero patien
tissime vt surdus z mutus in omni
bus pertransiebat hilari facie. Do
minus aūt bernardus de assisio qui
erat de nobilioribus z ditiorib⁹ et
sapientioribus de tota ciuitate. cui⁹
consilijs omnes adquiescebant con
siderare sapienter incepit tam altuz
mundi contēptū in sancto francisco
z tantā constantiam in iniurijs z tā
tam longanimitatem in tolerando
ita q quasi per duos annos sic ab
ominatus z despectus ab omnibus
semper cōstantioz videbatur. dixit
in corde suo dict⁹ domin⁹ bernard⁹
nullo modo posset esse q iste franci
scus non haberet gratiam dei. Et ī
spiratus a domino inuitauit sanctū
franciscum vt manducaret cum eo
de sero. Cui sanctus frāciscus humi
liter assentiens manducauit cuz eo
illo sero. Dominus autez bernard⁹
posuit in corde suo velle experire
sanctitatem sci francisci vnde inuita
uit eum vt illa nocte in domo sua q̄
esceret. et sēo francisco humiliter an
nuente dominus bernard⁹ fecit pa
rari lectum in sua camera propria
in qua iugiter de nocte lampas ar
debat. Sanctus autem francisc⁹ vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

intrauit cameraz vt absconderet diuinam gratiam quā habebat statiz ꝓiecit se in lectuz ostendens se velle dormire. dñs autē bernardus posuit in corde suo illū latenter obseruare de nocte. Unde vsus est tali cautela ꝙ cum aliq̄ntulū in suo lecto quieuissz finxit se alte dormire z ꝓfundissime stertere. Sanctus aūt franciscus secretoꝝ dei fidelis absccōditor cū estimaret dñm bernarduz ꝓfūde dormire in profundo noctis surgit de lecto. z eleuata facie in celū z eleuatis etiā manibus z oculis ad deū totus intentus z feruenter ignitus deuotissime orans dicebat. Deꝰ meus z omnia. Et hec verba cum tantis lachrymis ingeminabat ad deū z cū tanta morositate frequentabat ꝙ vsqz ad matutinū aliud non dicebat nisi Deus meꝰ z omnia. Hec autem dicebat sanctꝰ franciscus āmirans diuine maiestatis excellentiā que periclitanti mundo ꝓdescendē videbatur z ꝓ ipm suū filiuz de salute pauperū disponebat remedio ꝓuidere. Spiritu em ꝓphetico illuminatus ꝓuidendo magnalia q̄ ꝓ ipm suū ordinē deus erat facturꝰ. z eodē docente spiritu suā insufficientiā et paruitatez virtutis ꝓsiderans inuocabat dñm. vt qd ipse non poterat ipse deus ꝓficeret sine q̄ nihil ꝑt humana fragilitas. ꝓtēa dicebat. deꝰ meus z omnia. Dñs aūt bernardus lampade ibi lucente cuncta videns z predicta verba diligenter z sancti deuotionem vigili obseruatione ꝓpendens a spiritusancto accensus ī medullis cordis intrinsecꝰ. statī mane facto aduocat sanctū franciscum z ait. Frater francisce ego penitꝰ ꝓposui relinquere mundū z sequi ad q̄cunqz mandaueris. Sanctꝰ autem franciscꝰ hec audiens exultauit ī spiritu. z cū gaudio magno ait. Domine bernarde istud est opꝰ tam arduum ꝙ d hoc est domini nostri Jesu xpi consilium requirendum vt ipse dignetur beneplacituz suū nobis ostendere qualiter illud ꝓficere debeamus. z ideo pergamꝰ simul ad ēpatum vbi est vicinus bonꝰ sacerdos z faciemus dici missam. qua audita orabimꝰ ibi vsqz ad tertiaz. In oratione autez nostra petemus a domino nostro Jesu xpo vt dignetur nobis ostendere in terna apertōe missalis viam sibi beneplacitam quā debeamus eligere. Dominꝰ aūt bernardꝰ dixit. Placz qd dicis Juerunt ergo ad ēpatū z audita missa z oratione vsqz ad tertiā ꝓtelata sumpsit sacerdos predictus missale ad rogationem sancti frācisci z domini bernardi. z signo crucis se muniens aperuit euangeliū in noīe dñi nostri iesu xpi. in qua apertione primo occurrit. Si vis perfectus esse vade z vē de omnia que habes z da pauperibus In scda aptione occurrit. Qui vult venire post me abneget semetipsū z tollat crucem suam. In tertia occurrit. Nihil tuleritis in via. Et his visis dixit sanctus frācisꝰ domino bernardo. ecce signuz domini qd habemus. vade z perfice que audisti. et benedictus sit deus noster Jesus xpus qui dignatus est viam suam euangelicā demonstrare. Statim aūt dominus bernardus cūcta bona sua distraxit que erant valde maligni valoris. z omnia pauperibus tribuebat. portans plenuz gremiū pecunia z viduis z orphanis peregrinantibus z deo seruientibꝰ

affluenter ⁊ liberaliter dispergebat
sancto francisco ad omnia supradi
cta ipm sociãte ⁊ fideliter adiuuante
Dominus autẽ siluester duz disper
gi videret hec omnia auaricia duct⁹
dixit sco francisco. Tu de quibusdã
lapidib⁹ pro ecclesijs repandis non
plene soluisti. Sanctus autem fran
ciscus admirans eius auariciam et
nolens cum ipo contendere vt ver⁹
euangelij obseruator omni petenti
se tribuens misit manum suam in si
num domini bernardi ⁊ plenã pecu
nia posuit in sinuz dñi siluestri ⁊ ait
Si adhuc plus petas plus darem.
Ille autez contentus recessit. Post
hec domin⁹ siluester cum redissz do
mũ ⁊ de sero cogitasz que fecerat ĩ
die redarguens auaricia suam et re
cogitans feruorẽ domini bernardi
et scitatem sci francisci. in prima se
cunda ⁊ tertia nocte ostensa fuit sibi
crux aurea procedens ex ore franci
sci cuius summitas celos tangebat et
brachia protensa in latum vsqz ad
mundi fines videbantur extendi. p
ter quod tactus a domino cuncta
bona sua distraxit ⁊ pauperib⁹ de
dit ⁊ factus postmodũ frater minor
tante fuit sanctitatis ⁊ gratie q lo
quebatur cum deo sicut amicus cuz
amico. sicut sanctus franciscus plu
rics est expertus. Domin⁹ vero ber
nardus omnibus suis dispersis pro
deo ⁊ omnino pauper euangelicus
factus tantam gratiam a deo ꝓme
ruit q sepe rapiebatur ad dñm. Et
scus franciscus predicabat euz reve
rentia dignum ⁊ dicebat q ipe ordi
nem istum fundauerat pro eo q euã
gelicam paupertatem omnia pau
peribus distribuendo ipe ꝑm⁹ ince
pit nihil penitus sibi reseruans sed
nuduz se offerens brachijs crucifixi
qui est bñdict⁹ in secla seculoꝝ amẽ.

In principio ordinis qñ .xiiij.
erant pauci fratres ⁊ adhuc non es
sent capta loca sanctus franciscus
iuit ad visitandum scum iacobum
ducens secuz aliquos socios quoꝝ
vnus erat frater bernardus. Cum
aũt irent pariter inuenerunt in q̃dã
terra vnum infirmum cui compati
ens sanctus franciscus dixit fratri
bernardo. Volo fili q remaneas
ad seruiendum isti infirmo. Qui sta
tim flexis genibus ⁊ capite inclina
to suscepit reuerenter obedientiam
sancti patris. Scus autem francisc⁹
relicto fratre bernardo cum dicto ĩ
firmo iuit ad sanctum iacobum cuz
alijs socijs. Et cũ staret ⁊ adorare t
in sancto iacobo fuit sibi reuelatuz
a deo q caperet loca per mundum
eo q deberet eius ordo in magna
multitudine dilatari. Unde ex tunc
ex diuino imperio cepit loca capẽ
circunquaqz. Rediens autem scus
franciscus per viam primam inue
nit fratrem bernardum ⁊ infirmuz
sibi ꝓmissum perfecte sanatuz. vnde
sequenti anno concessit sibi scs frã
ciscus q frater bernardus iret ad
sanctum iacobum. Interim sanctus
franciscus redijt in vallem spoleta
nam. Et cum staret in quodam lo
co deserto ipe ⁊ frat masseus ⁊ frat
helyas ⁊ quidam alij. ⁊ quadaz die
scus franciscus iuit in silua ad orã
dum. socij vero eius habentes eum
in magna reuerentia timebant eius
orationem aliqualiter impediri p
pter magnalia que sibi deus in om
nibus faciebat. accidit q quidam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

valde pulcer iuuenis accinct⁹ vestes
quasi ad ambulandum paratus ve
nit ad portam ⁊ pulsauit tam festi
nanter ⁊ diu ꝙ fuit insolitum. Acce
dens autem frater masseus ad por
tam ait illi iuueni. Fili nondum te
credo a d portam fratrum fuisse ꝙ
nescis moderate pulsare. et iuuenis
respondit. Quō debz fieri? Cui di-
xit frater masseus. Pulsa ter ⁊ raro
vnam pulsationem post aliam. post
ea expecta donec compleat pater
noster ⁊ veniat ad te. ⁊ si in hoc in-
teruallo non venit tu iterum pulsa
Iuuenis autez respondit. Ego ma
gnam festinantiam habeo ideo sic
pulso. nam habeo facere magnum
iter. veni autem huc vt loquerer fra
tri francisco. sed ipe modo est in cō
templatione in silua ideo nolo eum
impedire. sz vade mitte mihi fratrez
helyam. audiui ꝙ ipe est valde sapi
ens ⁊ ideo volo sibi facere vnam q̄-
stiōem. Frat aūt masseus cū dixissz
fratri helye vt iret ad eum tulit mo
leste ⁊ noluit ire superbiens ⁊ ira-
scens. Frater autem masseus nescie
bat quid faceret. quia si dicebat ꝙ
non poterat ire mētiebatur. si vero
dicebat ꝙ erat turbatus timebat ne
haberet malum exempluz. Et quia
interiz tardabat venire iste iuuenis
iterum pulsauit vt prius. Tunc ve-
nit frater ad portam et ait iuueni.
Tu non seruasti doctrinam meam
in pulsando. Ille autez iuuenis erat
angelus dei qui anticipans respon
sionem fratris massei dixit. Frater
helyas non vult venire ad me. sed
vade ad fratrem franciscuz et dices
ꝙ ego veni ad loquendum cum eo
quia vero nolo impedire ipsum di
cas ꝙ mihi mittat fratrem helyam
Tunc frater masseus iuit ad fratrez
franciscum stantem ⁊ orantem facie
eleuata in celum et dixit ei totā am
basiatam dicti iuuenis et responsio
nem fratris helye. Tunc sanctus frā
ciscus nec se mutando de loco nec
faciem declinando a celo dixit. Va
de ⁊ dic helye fratri ꝙ per obedien
tiam statim vadat ad eum. Frater
vero helyas iuit ita turbatus ad
portam ꝙ in aperiendo ostium cū
impetu fecit validum strepitum et
rumorez dicens iuuueni. Quid vis
tu? Ille aūt iuuenis ait. Caue cha
rissime quia videris turbatus. cum
ira impedit animum ne possit cerne
re verum. Tunc frater heyas ait. di
cas quid vis. Et ille. Quero a te in-
quit vtrum obseruatoribus sancti
euangelij licet de omnibus que ap
ponuntur prout christus tradidit
manducare. ⁊ vtrum alicui homini
liceat obseruatoribus sancti euan
gelij contraria imponere euāgelice
libertati? Frat helysa respondit su
perbe. Bene scio ista. nolo tibi di-
cere. vade pro factis tuis. Iuuenis
respondit. Ego scirem meli⁹ ad istā
questionem respondere q̄z tu. Fra-
ter vero helyas clausit ostium cum
impetu et recessit. Et cum cogita-
ret intra se de dicta questione hesi
tauit nec enodare sciebat. Ipse eniz
cum esset vicarius ordinis presum
pserat vltra euangelia et regulam
ordinare. et constitutionem iam
fecerat ꝙ nullus frater in ordine
carnes manducaret ita ꝙ dicta que
stio erat totaliter contra euz. Unde
cum nesciret declarare ꝯsiderās p̄di

cti iuuenis modestiā.⁊ ꝙ etiaꝫ dixe
rit questionē predictaꝫ eo meli⁹ eno
dare redijt ad portam. aperiēs osti
um vt ab ip̄o iuuene dictam questi
onē sibi peteret enodari. Sed aper
ta porta nullus apparuit nec circū
quaqꝫ quesitus poterat reperiri. Il
le autez iuuenis erat angelus dei q́
propterea ip̄m non expectando re-
cessit quia superba mens non fuit
digna habere colloquium angelicū
Quibus peractis sanctus francisc⁹
cui omnia fuerant reuelata rediēs
de silua acrius redarguit cū clamo
re valido fratrez helyā dicens. Ma
le facis frater helya ⁊ superbe. quia
repellis sanctos angelos qui veni-
unt ad nos visitādos ⁊ instruēdos.
Dico autem tibi ꝙ timeo vehemen
ter ne tua superbia extra istum ordi
nem faciat te fieri. Et ita sibi in po
sterū accidit sicut sc̄us francisc⁹ spi
ritu ꝓphetico ante dixit. In eodem
antem die ⁊ hora qua iste angelus
a fratre predicto recessit apparuit ī
eadem specie fratri bernardo redeū
ti de sc̄o iacobo ⁊ stanti iuxta quē-
dam magnum fluuium quem trans
ire non poterat. ⁊ salutans fratrem
bernarduꝫ ideomate proprio dixit
Deus det tibi pacem o bone frater
Et frater bernardus admirans de
pulcritudine eius ⁊ de lingua sibi
nota ⁊ de salutatione pacifica ⁊ de
facie leta interrogauit euꝫ. Unde te
habeo o bone iuuenis? et ille respō
dit. Uenio d̄ tali loco vbi moratur
sc̄us franciscus ⁊ iui ad colloquen
dum cuꝫ eo sed non potui. quia sta
bat in silua ad contemplandum di
uina. Et stabat cum eo in illo loco
frater masseus ⁊ frater egidius ⁊ fra
ter helyas. Et frater masseus docu
it me sonare ad portam vestrā. Fra
ter vero helyas quia de questione
quaꝫ sibi feci me audire contempsit
quando postea sibi penituit ⁊ volu
it me audire ⁊ videre non potuit.
Et his dictis ait angelus fratri ber
nardo. Quare charissime differs vl
tra fluuiuꝫ transire. respondit. quia
periculum timeo propter profundi
tatem aquarū quas video. Et ange
lus dixit. Transeamus simul nō du
bites. Et apprehensa manu eius in
ictu oculi fratrem bernardum in al
teram partē fluminis incolumē po
suit. Cernens hec frater bernardus
ꝙ iste esset angelus domini cuꝫ ma
gna deuotione ac reuerētia ac gau
dio dixit. O angele benedicte dei di
cas mihi quod est nomen tuū? Qui
respondit. Quid queris nomen me
um quod est mirabile. et hoc dicto
disparuit ⁊ reliquit fratrem bernar
dum valde consolatum. ita vt totaꝫ
viam illam cum gaudio ambulauit
Ipse vero frater bernardus diem ⁊
horam notauit quando angelus si-
bi apparuit. Et postq̄ peruenit ad
locum vbi sanctus franciscus cum
socijs predictis morabatur omnia
illis per ordinez recitauit. Unde cer
tissime aduerterunt ꝙ iste idem an
gelus ⁊ ipsis ⁊ illi eadem die ⁊ hora
apparuit.

xv

Accidit semel in principio ordi
nis ꝙ sanctus franciscus misit fra-
trem bernardum bononiam vt ibi
fructificaret deo secundum grati-
am a deo sibi datam. Frater autez
bernardus cruce christi se muniēs
et obediētie sociatus virtute bono
niam adijt. Quē cuꝫ viderent pueri
insolito habitu ⁊ despecto multas

illi iniurias irrogare ceperūt. q̄s iniurias frater bernardus vere sanct⁹ non solū patiēter sz etiā letissime sustinebat Nā quia xp̄i vere essz discipulus qui fact⁹ est abiectio plebis ⁊ opprobriū hominū ꝓ ei⁹ amore in platea dicte ciuitatis se studiose posuit vbi meli⁹ illuderetur ab hominib⁹. Vñ cū sederet ibi congregati sunt multi homines circa eū. et q̄dā trahebāt caputiū retro. quidā ante. quidam puluerem. quidā vero lapides iactabant in eū. quidam ipsum hincinde grauiter impingebāt. Ad cūcta vero opprobria frater bernardus gaudens ⁊ patiens ꝑmanebat in nullo penit⁹ renitens aut murmurās. imo q̄d maius est ad similia opprobria sustinenda per plures dies in dictā plateā studiose redibat. Et q̄tuncūqz iniurijs afficeret̄ ab illis semper tamen imperturbatum animum leta facies ostendebat. Et q̄ patientia opus perfectum habet ⁊ approbatum. ideo quidam iudex sapiens attendens ⁊ diligenter examinans virtuosam constantiaz tot diebus nullo penitus perturbataz dixit in corde suo Impossibile est q̄ iste non sit sanctus homo. Et accedens ad sanctum bernardum ait. quis es tu ⁊ ad q̄d huc venisti? Frater vero bernardus misit manū suā in sinum ⁊ protulit regulam euangelicā sc̄i francisciquam ī corde portabat ⁊ opere ostendebat Ille vero iudex cum ipsius regule statum altissimuz perlegisset vehementer obstupuit cum essz homo intelligens. ⁊ vertens se ad socios cum admiratione maxima dixit. Iste est altior status q̄ ego, vnq̄ viderim. ⁊ propterea iste homo est cum socijs suis de sanctioribus hominibus istius mundi. Unde magnum peccatuz faciunt qui sibi iniurias irrogant. q̄ non iniurijs sed maximis honorib⁹ extollendus est cum vere sit amicus altissimi. Et ait illi. Charissime si locum vobis aptum exhiberez vbi commode deo seruiretis ⁊ velletis accipere ego pro salute anime mee libentissime vobis darem. Frater bernardus respondit. Domine charissime credo q̄ hoc inspirauit dominus Jesus christus. Tunc dictus iudex fratrem bernarduz ad domū suam adducens cum gaudio ⁊ charitate magna suscepit. et postea locum promissum sibi exhibuit. ⁊ ad suas expensas totum perfecte ⁊ deuote compleuit. et factus est defensor ⁊ pater precipuus fratris bernardi et socioruz eius. Frater vero bernardus propter sanctam cōuersationez eius cepit honorari ab hominibus in tantuz vt sanctos se putabant q̄ ipsum tangere poterant vel videre. Atuero bernardus sicut vere humilis ⁊ christi discipulus timens ne sibi honor qui exhibebatur ibidem impediret quietem et salutem recessit ⁊ ad sanctum franciscum rediens dixit. Locus captus ē ī ciuitate bononie vnde mittas pater fratres qui morentur ibidem. q̄ ego ibi lucrum amplius non facio. imo propter magnum honorez qui mihi ibidem exhibetur timeo plus perdere q̄ lucrari. Beatus autem franciscus audiens tanta per ordidinem que dominus per fratrem bernardum fuerat operat⁹. gaudēs ⁊ exultans in spiritu cepit laudare altissimū q̄ paupculos crucis discipulos sic in salutē ꝓpl'i dilatauit. Et

ex tunc assumēs de socijs misit eos in lūbardiā.7 crescente deuotione fi deliū ceperunt loca plurima circun quaq; ad laudem dei. .xvi.

Accidit aūt q̄dā tpe anteq̄ habe ret stigmata saluatoris q̄ de valle spoletana recedēs in romādiolaz p geret. In ipo aūt itinere cuz ad qd̄ dam castrū montis feretri pueniss̄z celebrabat tunc ibidē militie noue magna solennitas. Quod cum didi ciss̄z pater sanct⁹ ab incolis fratri le oni socio suo dixit. Eam⁹ ad istos. quia cū adiutorio dei inter eos ali quē fratrē faciem⁹. In dicta aūt so lennitate erant multi nobiles de di uersis partib⁹ congregati. inter q̄s erat quidā de tuscia dnīs vrlandus noīe valde diues 7 nobilis. qui p pter miranda que de sancto francis co audierat magnā deuotionez ad ipm conceperat. eū q̄ audire7 vidē cupiebat. Sanct⁹ aūt franciscus cū predictū castrū intrass̄z vt cōmodi⁹ a multitudine audiretur super quē dam murū ascendit 7 ibidem astan ti multitudini pdicauit. Et pro the mate proposuit in vulgari suo. id ē gallico qd̄ sic sonat in latino. Tan tum est bonū qd̄ expecto q̄ omnis pena me delectat. Et sup hec verba tā deuote diuina eloquia p linguaz eius eructauit spiritussanct⁹. probā do scilz illa per penas martyzum et apostolo⁹ martyzia. 7 duras peni teutias confessozum. multas q̄ tri bulationes sanctozum q̄ oēs astabant suspensa mente quasi angelum attendentes. Inter quos vrlandus predictus gauisus valde de opta ta sancti francisci pnīia. 7 tactus in tus de illius predicatione mirifica posuit omnino cum sancto patre de anime sue salute tractare. vnde p dicatione finita dixit sancto francis co. Pater ego aliqua vellem tecum de salute anime mee tractare. San ctus vero franciscus totus discreti onis sale conditus dixit ad eum. do mine vade hoc manez honoza ami cos tuos cum te inuitauerint ad fe stum 7 post prandium loquemur q̄ntuncunq̄ volueris. Ille autē assē tiens post prandium cum sancto francisco de salute anime sue pleni⁹ ordinauit. 7 in fine dixit. Frater frā cisce ego habeo vnum montē in tu scia deuotissimsi 7 solitarium valde 7 vocatur mons aluernie multum aptus his qui solitariam vitā desi derant. si eū tibi 7 socijs tuis mons ille placeret libentissime pro anime mee salute eū vobis donarem. San ctus vero franciscus affectuosissime desiderabat loca solitarta inueni re vbi poss̄z commodius diuine cō templatiōi vacare ita q̄ audita ob latione prefata primo referens lau dem deo qui per suos fideles pui det suis ouiculis. deinde gratias a gens dicto domino vrlando ita re spondit. Domine cum redieritis ad partes vestras ego mittā vobis du os de socijs meis 7 vos montē illū eis monstrabitis. 7 si aptus videbi tur libentissime vestrā charitatiuaz oblationē accepto. Predictus aūt dominus habitabat in quodaz suo castro prope montem aluernie. Cō pleta igitur solennitate predicta et domino ad propria redeunte san ctus franciscus misit ad eum duos de socijs suis qui ab eo tanquam angeli dei charitatiue et libentissi me sunt recepti. 7 quasi cū quinqua ginta armatis forte propē feras as

sociati ad dictū montē aluernie ad-
ducti sunt.qui qrentes vbi posset
p habitaculo preparare.inuenerūt
tandem ibidem paruā planiciē vbi
in noie dñi deliberauerūt cōmora
ri.Illi vero seculares qui fratres cō
duxerunt cū spatis ramos arborū
incidētes de ipis ramis qdā tugu
rium pstruxerunt. et capto ibi loco
inuenerūt pro sancto francisco ānū
ciantes dictū locū eē valde remotū
7 aptū contēplationi diuine .sāctus
vero franciscus hoc audiens 7 lau
des deo referēs assumpto fre leone
fre masseo 7 fre angelo qndā milite
simul cū ipis ad dictū montē acces
sit.Cū aūt ascenderet mōtē cū illis
socijs benedictis 7 aliquantulū qui-
escerent ad pedem cuiusdā grc' mul
titudo diuersarū auiū confluit ad
beatum franciscū cū hilaritate 7 cā
tibus 7 alarū ioco .7 aliq ponebāt
se sup caput ei'.alique sup scapulas
alique sup genua.alique ī manibus
sancti patris.Qd mirabile nouum
cernens sanct' franciscus dixit soci
is suis. Credo charissimi fres mei
q domino nostro iesu xpo placeat
vt locum in hoc monte solitarie ca
piam' vbi tantā de aduentu nostro
pretendūt letitiā sorores nostre aui
cule.Et surgens totus let' in spiri
tu perrexit ad dictū locū vbi adhuc
nihil erat nisi pauprimū illd tugurī
uz.d rāis arbor.7 puiso solitario lo
co vbi ab alijs seqstrat' orare.fecit
ī ibi pauperculā cellā ī latere dicti
montis 7 precepit q nullus ad euz
iret de socijs suis.nec aliquē alium
pmitterent ire nisi fratrem leonē. q
intendebat ibi facere qdragesimaz
ad honorem archangeli michaelis
Ipse autem fratri leoni imposuit vt
non nisi semel in die iret ad eum cū
pane et aqua.7 semel in nocte hora
matutinali.in qua hora nihil loquē
do accederet.sed solum proferret sci
licet. Domine labia mea aperies.
Et si ipse responderet .Et os meuz
annunciabit laudem tuam.simul di
cerent matutinum.Si vero non re-
sponderet statiz frater leo recederet
Et hoc ideo precepit quia erat ali
quando in tanta extasi mentis q p
noctem 7 diem loqui non poterat.
ita erat absortus in deū.Quod pre
ceptum frater leo attentissime ob-
seruabat .nihilominus tamen silen
ter quantum poterat quid sanctus
faceret explorabat. 7 aliquando in-
ueniebat eum extra cellam eleuatuz
in aere per tantum spacium q pote
rat tangere pedes ei'. 7 tunc ample
xabatur eos 7 deosculabatur cuz la
chrymis dicens. Deus propicius
esto mihi peccatori .7 per merita
huius sanctissimi viri fac me tuam
misericordiam inuenire.Aliquādo
vero inueniebat eum vsqz ad medi-
as fagos eleuatum a terra.erant au
tem ibi de dictis arboribus pcere
altitudinis valde .Aliquando inue
nit eum in tanta altitudine aeris ele
uatum a terra q vix eum videre va
lebat.et tunc bonus frater leo genu
flectebat et totum se extendebat in
terram in loco scilicet vnde sanctus
pater orando erat in altū assumpt'
et idem bonus frater leo orans ac
rogans per merita sancti patris vt
prius se deo recommendans per-
maximas visiones diuine gratie sen
tiebat.Et propter ista que dict' fra
ter leo sepe de sancto aduerterat tā
tam deuotionem ad ipsum habe-
bat q multum sepe cum sancta cal

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

liditate per noctē ⁊ diez occulta sci
francisci studia scrutabatur. Unde
accidit vt frater leo semel ad matu
tinū ad sanctū frāciscū sicut solebat
iret requirere. Et cuz statim introis
set ⁊ dixisz. Dñe labia mea apies ꝛc
vt a sancto fuerat ordinatū ⁊ sanct⁹
non rūderet. lucente luna aduertit
q̄ sanctus non stabat in cella ⁊ cogi
tans vt oraret. ⁊ per siluam hinciñ
respiciens audiuit eū loquentē ⁊ ap
propinquans vt audiret quid dice
ret lune lumine indicante. vidit san
ctū franciscum stantem genibus fle
xis ⁊ facie eleuata in celum ac mani
bus extensis ad deuz ⁊ dicentē hec
verba. Quid es tu dulcissime deus
me⁹ ⁊ quid suz ego vermicul⁹ ⁊ par
uus seruus tu⁹? et hoc sepe replicās
⁊ aliud non dicebat. Et respiciens
vidit vnā flāmā ignis pulcerrimam
⁊ valde splendētē ⁊ delectabilē ocu
lis descendentē a sūmis celoꝝ vsqz
ad caput sancti francisci. Et de illa
flāma vox egrediebatur ⁊ loq̄batur
cum sancto francisco ⁊ sanctus fran
ciscus respondebat loquenti. Sed
frater leo timens celauit se retro ne
impediret sanctuz in tā sanctis secre
tis ita q̄ intelligere non poterat q̄
verba tunc diceret. vidit tū q̄ sanct⁹
franciscus extendit manū suam ter
ad predictam flammam. Flamma
vero recedente frater leo incepit re
cedere plane ne sentiretur a sancto
sed audiens sanct⁹ francisc⁹ sonituz
pedum ei⁹ dixit. Precipio quisquis
es in virtute domini nostri iesu xp̄i
q̄ stes fixus ne te moueas de loco.
Cui frater leo dixit. Ego suz pater.
et dixit postea frater leo q̄ tūc fuit
tanto terrore perterritus q̄ si terra
se aperuisz ibi se libēter abscondisz
timebat enim ne si sanctum offende
ret gratiosam societatem eius amit
teret. Nam tātus erat amor ⁊ fides
quam habebat ad sanctum q̄ sine
ipso nullo modo viuere cōfidebat.
Et propter hoc quandocunqz ali
qui loquebantur de sanctis frater
leo dicebat. charissimi magni sunt
omnes sancti. sed sanctus franciscus
etiam est de magnis propter mira
cula que deus operatur per ipsum
Quem sanctus recognoscens. Fra
ter inquit pecorelle ad quid huc ve
nisti? Nonne dixi tibi multotiens
q̄ pro me explorando non vadas?
Dicas mihi per obedientiam si ali
quid vidisti? Respondit. Pater au
diui te loquentem ⁊ dicentem ⁊ cuz
multa ammiratione frequenter orā
tem. Quid es tu dulcissime deus me
us et quid sum ego vermiculus et
paruulus seruus tuus. et tunc vidi
flammam ignis descendentem de
celo tecum loquentem et te illi pluri
es respondentem et manum illi ter
tio extendentem. sed quid dixeris
ego ignoro. Et genuflectens frater
leo cuz valde magna reuerentia ro
gauit sanctum dicens. Rogo te pa
ter vt exponas mihi verba que au
diui et doceas illa que non audiui.
Et sanctus franciscus quia multuz
diligebat fratrem leonem propter
puritatem ⁊ mansuetudinem quaz
habebat dixit ei. O frater pecorel
la Jesu christi in his que audisti et
vidisti erant mihi aperta duo lumi
na. quorum vnum est de cognitio
ne creatoris. et aliud de cognitione
est mei ipsius. Quando ergo dice
bam. Quid es tu domine omnipo
tens deus meus ⁊ quis suz ego. tūc
erā in q̄daz lumine p̄tēplationis in

quo videbā abyssū infinite bonitatis diuine ⁊ ꝓfūdū lachrymosū vilitatis mee. ꝓterea dicebā. Quid es dñe sūme sapiēs et sūme bone ⁊ sum me clemēs vt visites me q̄ sum sūme vilis ⁊ vermicul⁹ vn⁹ modic⁹ abominabilis et despect⁹. Illa vero flāma fuit de⁹ q̄ ī specie illa mihi sicut moysi in flāma loq̄batur. Et inter alia q̄ mihi de⁹ tūc dixit petijt a me q̄ ego sibi oblationes tres facerē. Cui ego respondi. Dñe ego sum totus tu⁹. et nihil habeo nisi tunicā et cordā ⁊ femoralia et ista tua similiter sūt. q̄d ergo potero deuotionis magnitudini tue offerre. Nā celū ⁊ era. ignis ⁊ aq̄ ⁊ oīa que in eis sūt tua sūt dñe. q̄s enī hz quic ꝗ nisi tuū? Que ergo tua sūt reddim⁹ tibi cum aliquid tibi offerim⁹. Quid ergo potero tibi offerre dñe de⁹ rex celi ⁊ terre ⁊ vniuerse creature? Et tunc de⁹ dixit mihi. Mitte manū in sinū tuū ⁊ offer mihi quicq̄d inueneris. Q̄d cum fecissem inueni vnā monetaz de auro tam magnam ⁊ tam fulgentem ⁊ tā pulcram quā nunq̄ videraz in hoc mundo. ⁊ tunc obtuli illam deo. Dixit vero iterū de⁹. Offer mihi iteruz sicut pri⁹. ego aūt dixi deo. dñe ego non habeo nec amo nec volo nisi te ⁊ ꝓter amorē tuū desperi aurum ⁊ omnia. vnde si aliq̄d amplius inuenitur in sinu tu posuisti illud ⁊ tibi dñatori oīm reddo. Et hoc feci ter Et facta trina oblatione ego genu fleri ⁊ benedixi deū qui mihi dedit q̄d offerre valerez. et statim fuit mihi datū intelligere q̄ illa trina oblatio figurabat aureā obedientiā paupertatez altissimā. ⁊ splendidissimā castitatē. quas de⁹ p gratiā suam dedit mihi ita pfecte seruare q̄ in nullo me conscientia reprehendit. Et sicut qn̄ mittebam manum in sinū ꝓferebam illas monetas ipsi deo q̄ illas ibidem posuerat. ita dedit mihi deus potentiā ī anima q̄ de omnibus bonis mihi ab ipso p suam sānctissimā bonitatem concessis semp eum orez corde laudo ⁊ magnifico Hec ergo fuerūt verba que ⁊ audisti et manuū extensio quam vidisti. Sz caue tibi frater pecorelle ne vadas post me deinde explorando. et reuertere ad cellam tuam cum benedictione dei ⁊ habeas de me curaz solicitam. Nam ad paucos dies faciet deus tam stupenda ⁊ mirabilia in hoc monte q̄ admirabitur totus mundus. Faciet enim noua quedā que nunq̄z in hoc mūdo fecit alicui creature. Quod et postea effectus subsecutione manifeste apparuit. Nunquam enim deus ante id temporis q̄uis multis sanctis multas gratias ⁊ amicicie pignora ostenderit alicui eorum stigmata suorum benedictorum vulnerum impressit. Alijs enim dedit virtutem morbos curandi qui nullorum medicaminū ope cruari potuerunt. Alijs gratiam expellendi malignos spiritus ex hominum obsessorum corporibus in amicicie pignus contulit. alijs vero futurorum prescientiaz que sibi propria est impartiri dignat⁹ē Sed beato patri Francisco vt sibi peculiariter dilecto contulit vt sibi configuraretur per stigmatum susceptionem quod eteniz amoris. dilectionis et amicicie verum ac certissimum testimonium est. Tunc vero frater leo recessit valde bene consolatus. In illa vero eadem quadragesima apparuit in ipso monte cir-

ca festum exaltationis sancte crucis christus in specie seraph alat⁹ ⁊ velut crucifix⁹ imprimēs tā clauos q̄ stigmata in manib⁹ ⁊ pedib⁹ ac latere sancti francisci ꝓut dicit legenda ⁊ apparuit cum tanto splendore de nocte q̄ illuminauit montes ⁊ valles circunquaq̄ distinctos ampli⁹ q̄ si solis claritas affuisset.de quo testes fuerunt pastores qui ꝑ partes illas cū gregibus vigilabant.Quare vero impssa fuerūt ⁊ stigmata illa sacra sco frācisco nondum ꝑ omnia innotuit.Sed sicut ipse socijs referebat hoc prefertur mysteriū in futurum. Hanc historiā habuit frater iacobus de massa ab ore fratris leonis ⁊ frater vgolinus de monte sancte Marie ab ore dicti fratris iacobi. Et ego q̄ scripsi ab ore fratris vgolini viri ꝑ omnia fide digni ad laudem dei. .xvij.

Sanctissim⁹ pater noster franciscus qui totū cogitatū suum in xpo benedicto iactauerat. ⁊ totum suum studium ⁊ desiderium ⁊ orandi ⁊ legendi ad eius beneplacitum in se ⁊ socijs suis ordinabat.cum in principio sue conuersionis quadam vice sederet pius pater cum filijs tam benedictis in feruore spiritus vni eorum precepit vt in nomine domini os aperiret ⁊ loqueretur de deo q̄cquid ei spiritussanctus suggerebat. Cum ille sine mora ⁊ obedienter īciperet ⁊ stupenda docente spiritu sancto eructaret beatus pater imposuit sibi silentium Et alteri precepit vt similiter de deo loqueretur ꝓm gratiam a sancto spiritu sibi ministratam.Et illo obediente ⁊ dei magnalia per dei gratiam diffundente sanctus franciscus huic sicut primo silentium imperauit .⁊ tertio imposuit vt ad laudem domini nostri iesu christi absq̄ premeditatione aliquid eructaret. Et iste tertius aliorum exemplū ⁊ humiliter obedientiam adimplendo tam miranda et archana de diuinis occultis ꝓducebat in lucem q̄ nulli dubiuz erat q̄ per ipsum ⁊ alios spiritussanctus loquebatur.Cum igitur sic sigillatim vasa illa sanctorum simplicium balsamum diuine gratie funderent ad imperium sancti patris loquendo melliflue de diuinis.ecce ī medio eoruz dominus iesus christus apparuit in specie speciosissimi iuuenis cuz tanta dulcedine gratie omnib⁹ benedicens q̄ tam sanctus pater q̄ ceteri omnes fuerunt rapti ⁊ iacebāt in terra sicut mortui ꝺ mundo isto nihil penitus sentientes.Cum vero ad seipos redirent dicebat sanctus pater. Fratres mei dilectissimi gratias agite domino Jesu christo quia placuit ei per ora simpliciuz thesauros disseminare celestes. ⁊ ipse aperit os infantium.⁊ linguas simplicium facit sapientissimas ⁊ disertas.

Franciscus seru⁹ dei altissimi xviij. viuente beatissima clara cum frequenter illā sacris suis exhortatiōibus consolaretur .illa rogauit beatum patrem franciscum q̄ faceret ei hanc consolationem.vt sez semel insimul manducarent.Beatus autez franciscus semper hoc facere renuebat.Unde accidit q̄ socij sancti patris sancte clare desiderium perpendentes beato francisco dixerunt.pater nobis videtur q̄ rigor iste non sit ꝓm diuinam charitatem videlicz q̄ sororem claram tam sanctā ⁊ deo dilectam non exaudis.presertim cū

ipa ad tuam predicationē pompas seculi dereliqt. ꝓter qd neduz semel sumere cibū tecum. sed cū tāta instā tia maiorem gratiam postulassz ipi plantule tue facere debuisses. Respō dit scus pater francisc⁹. Videtur vo bis q d hoc desiderio illā exaudiā? Dixerūt. Ita pater. naz digna est q hanc consolationē sibi facias. respō dit scus francisc⁹. Erq vobis videt mihi etiā placet. sed vt plenī⁹ conso letur volo q fiat ad scam mariā de angelis. Ipa em diu stetit in sancto damiano reclusa. vñ letificabit ali quantulū reuidēdo locū sce Marie vbi fuit tonsa z facta sponsa xpi do mini Jesu. z ibi comedem⁹ simul in nomine dñi. Ordinauit ergo diez q cū vna socia veniret beatissima cla ra. et veniens z adorata pmo reue renter z humiliter beatissima virgi ne Maria matre dñi ac loco circū quaqz ex deuotione lustrato. hora facta comedendi humilis z diuinus francisc⁹ fecit mensaz sicut consueue rat in plana terra parari. Et sedit ipe z beata clara z vn⁹ de socijs san cti patris cū socia sancte clare. z om nes alij socij in mēsa illa humili sūt locati. Pro primo autē ferculo ince pit sanct⁹ francisc⁹ loqui de deo taz suauiter z sancte z tam altissime z di uine q ipe sanctus francisc⁹ z sca cla ra z socij z omnes alij qui erant in mensa illa paupercula fuerūt rapti tanta abūdātia gratie altissimi. Su peruenerūt aūt ipis sedentib⁹ sic ra ptis z oculis ac manib⁹ in celum di rectis homines de assisio z de bicto nio. quia vndiqz p totam viaz vide batur eis q ecca sce Marie de ange lis z totus locus z silua que tunc cir ca locum erant omnia cōburentur. Propterea vt loco succurrerent ho mines de assisio cuz festinatione cu currerunt credentes firmiter q om nia ab igne ꝓburentur. Qñ vero ve nerunt ad locū viderunt cuncta pa riter illesa z intacta. Intrantes aūt locū inuenerūt beatuz franciscū cū sca clara z cū omnib⁹ socijs raptos ad dñm. z ad mensam illaz humilli mā omnes sedentes z virtute indu tos ex alto. Et tūc certitudinaliter aduerterunt q ille erat ignis diui nus qui predictos scos z scas diui ni amoris copiosis ꝓsolationib⁹ in flammabat. vnde recesserunt valde edificati z ꝓsolati. Beatus aūt fran ciscus z sca clara z ceteri refecti sunt tam copiosa diuina consolatione in anima q de cibo corporali parū aut nihll tetigerunt aut curauerūt. Post hec sca clara redijt ad scm da mianū. videntes autem eaz sorores fuerunt valde gauise. timuerunt em ne scus franciscus vellet eaz mittere ad aliud monasteriū gubernanduz sicut iaz miserat germanā suā agne tem florentiā pro abbatissa. z etiaz ipe sancte clare aliqñ dixerat. Para te si oportebit ad eundū quocunqz te misero. Et illa sicut vere obedien tie filia rñdebat. Parata sum pater ire quocunqz tibi placuerit. Et re mansit sancta clara multū in domi no consolata. .xix

Quidam iuuenis valde nobilis z delicatus venit ad ordinez sancti francisci qui indutus habitu fratrū Post aliquos dies diabolo instigā te cepit habere in tanta abominati one habitū quē gerebat q videbat sibi portare saccum vilissimū. z pro pterea horrebat manicas. abōina batur caputiū z ipsam longitudinē

eunice et eius asperitatem tanq̄ im
portabilem estimabat. Vñ factū est
q̄ crescente religionis fastidio deli
berauit penitus reijcere habitum ⁊
redire ad seculum. Magister autez
eius docuerat eum q̄ qñ añ altare
cōuentus trāsiret ī quo seruabatur
scissimum christi corpus cū magna
reuerentia genib⁹ flexis ⁊ discooper
to capite ⁊ ꝯcellatis manibus se de
uotissime inclinaret. Dictus aūt iu
uenis hoc semp̄ solicite obseruauit.
Accidit autez illa nocte qua delibe
rauerat dimittere habitum ⁊ redire
ad seculuz q̄ oportebat eum ante al
tare trāsire vbi sicut consueuerat ge
nu flexit. ⁊ statim fuit rapt⁹ in spiri
tu ⁊ ostensa fuit sibi mirabilis visio
Nā eniz vidit quasi multitudinem
infinitā corā eo processionalit̄ trās
eūtem. om̄es vero qui in illa proces
sione beata erant bini incedebāt. et
erāt vestiti ornatissimis diasperis.
Facies aūt eoꝝ ⁊ manus ⁊ quicq̄d
apparebat d̄ corpore sole splendidi
us radiabat. ⁊ ibāt cum cātu ⁊ iubi
lo angeloruz solennissime ⁊ dulcissi
me decātādo Int̄ q̄s duo nobilioēs
cetēis īcedebāt tāta claritate velati
q̄ mirādū stuporem aspicientibus
ingerebāt. Et q̄si circa finem ꝓcessi
onis predicte vidit etiā quendā tā
ta gloria decoratum q̄ videbatur
quasi nou⁹ miles ab omnib⁹ singu
lariter honorari. Dict⁹ aūt iuuenis
hoc videns mirabatur valde ⁊ nesci
ebat quid hoc essz. nec interrogare
transeuntes audebat nec poterat ni
mia dulcedine stupefactus Sed cū
ꝓcessio ꝑtrāsissz ⁊ ip̄e adhuc vidēs
extremos resumens audaciā cucur
rit ⁊ illos interrogās dixit. O cha
rissimi rogo vos q̄ dicere placeat
qui sunt isti tā admirabiles q̄s con
tinet hec veneranda processio? Illi
vero cōuertentes ad eum splendidis
simas facies dixerunt. Nos omnes
sumus fratres minores qui modo
venimus de paradiso. Et ille rursū
interrogans ait. Qui sūt illi duo q̄
tā excellēter inter alios rutilāt? Re
sponderūt. Illi duo ceteris clario
res sunt beat⁹ franciscus ⁊ sanctus
anthonius. Ille autē vltim⁹ tātum
honoratus est quidā sanctus frater
nouiter mortu⁹. quem quia valent̄
contra tentationes puguauit ⁊ vsq̄
in finem ꝑseuerauit ī sancto ꝓposito
ad gaudia eterni regni cū gloria et
triūpho perducimus. nō solū comi
tantibus sanctis sed etiaz letantib⁹
angelis. Ista vero vestimenta dias
peri que nos tam decora portam⁹
data sunt nobis ꝓpter asperas tuni
cas quas in religione patienter de
tulimus. ⁊ glorie claritas quā tu vi
des data est nobis a deo ꝓpter hu
milem patientiam quam fecimus ⁊
ꝓpter sanctā paupertatē ⁊ obedien
tiam ⁊ castitatem mundissimā quaz
vsq̄ in finem hilari mente seruaui
mus. Unde fili non sit tibi durum
saccum religionis tam fructiferum
deferre. quia si in sacco beati franci
sci amore dñi nostri iesu xp̄i mūduz
spernendo. carnē mortificando ⁊ cō
tra diabolum dimicando viriliter
te habueris nobiscū simili veste ful
gebis. Et his dictis iuuenis ad se
redijt. ⁊ confortatus ex ip̄a visione
omnem tentationem abiecit. culpā
coram gardiano ⁊ alijs fratrib⁹ re
cognouit. asperitatem penitentie et
indumenti vt diuitias de cetero cō
cupiuit. Et sic mutatus in meli⁹ in
sancta vita finiuit.

Accidit qdā mirabile ⁊ celebri memoria dignū apud ciuitatem engubi. Naz cū adhuc viueret sanct⁹ pater franciscus erat in territorio ciuitatis eiusdem quidam lupus terribilis magnitudine corporis ⁊ ferocissimus rabie famis. qui non soluz animalia sz homines ⁊ feminas deuorabat ita ꝙ omnes ciues in tāto terrore tenebat ꝙ omnes ibant muniti cum egrediebantur terram acsi deberent ad bella funesta procedere. nec tamē sic armati valebāt dicti lupi mordaces dentes aut truculentam rabiem euadere q̄n eidem per infortunium obuiabant. Unde tantus error om̄es inuasit ꝙ vix aliquis extra portam ciuitatis audebat securus exire. Volens aūt deus notificare sanctitatē beati francisci ciuibus supradictis. Cuz ip̄e beat⁹ pater tunc temporis essz ibidem cōpatiens illis disposuit exire obuiaz dicto lupo. cui ciues dicebant. caue pater francisce ne portam exeas ꝙ lupus qui iam multos deuorauit penitus te occidet. Sanctus autem franciscus sperans in domino Jesu xp̄o qui vniuerse carnis spiritibus dominatur non clypeo protectus vel galea. sed signo sancte crucis se muniens exiuit portam cum socio totam fiduciam suaz iactans in domino. Et sic fidelissimus pater franciscus intrepidus exiuit ad lupum. et ecce multis cernentibus de locis in quibus ad spectandum ascenderant lupus ille terribilis contra sanctum franciscum ⁊ sociū aperto ore cucurrit. contra quez beatus pater opposuit signum crucis. ⁊ taz a se q̄z a socio virtute diuina lupum cōpescuit. ⁊ cursum retinuit. ⁊ os truculēter apertuz conclusit. ⁊ demū aduocans eum ait. Veni ad me frater lupe ⁊ ex parte christi tibi precipio ꝙ nec mihi nec alteri noceas. Mirabile dictu. statim facta cruce conclusit os illud terribile. Et facto mādato statim se ad pedes sancti iaz factus quasi agnus ex lupo capite inclinato prostrauit. Sic aūt ꝓstrato añ se dixit sc̄us franciscus. Frater lupe tu facis multa damna in partib⁹ istis ⁊ horrēda malificia perpetrasti. creaturas dei sine misericordia destruendo. Non soluz aūt irrōabilia aīalia destruis sed qd detestatioris audacie ē occidis ⁊ deuoras homines ad imaginem dei factos. vnde tu es dignus horrenda morte mutilari tanq̄ predo ⁊ pessimus homicida. propter qd omnes contra te iuste clamant ⁊ murmurant ⁊ tota ista ciuitas tibi est inimica. Sz frater lupe ego volo īter te ⁊ istos facere pacem ita ꝙ a te ip̄i non ledantur amplius ⁊ ip̄i tibi omnē offensam preteritam dimittentes nec hōines nec canes te amplius persequentur. Et lupus gestibus corporis ⁊ caude ⁊ aurium ac capitis inclinatione mōstrabat illa que sc̄us dicebat omnimode acceptare. Et ait iterum sc̄us franciscus. Frater lupe exquo tibi placet facere pacē istam ego ꝓmitto tibi ꝙ faciam tibi dari expensas quotidie donec vixeris ꝑ homines istius ciuitatis ita ꝙ nunq̄ famem amplius patieris. quia ego scio ꝙ quicquid mali facis ꝓpter rabiez famis facis. Sz frater mi lupe exquo adquiram tibi talem gratiam volo ꝙ tu promittas mihi ꝙ nūq̄ aliqd animal vel hominē ledas. ꝓmittas mihi ista? Et lupus signuz euidens

inclinato capite fecit q̃ ꝓmittebat facere illa que sibi imponebantur a sco. Et sanctus franciscus ait. Frat lupe ego volo q̃ tu des mihi fidem vt possum confidenter credere q̃ ꝓmittis. Et cū extendisset sanctus frāciscus manum ꝓ recipienda fide lupus etiā leuauit pedem anteriorem dextrū ⁊ blandet leniter posuit sup manū sci frācisci signo quo poterat fidem dando. Tunc scus franciscus ait. Frater lupe precipio tibi in nomine domini nostri iesu xpi q̃ venias amō mecū nil dubitās ī ciuitatē ad faciendam pacem istam. Et lup⁹ obediens statim cepit iter cum sco francisco tanq̃ mansuetissim⁹ agn⁹. Quod videtes illi de ciuitate ceperunt vehementer mirari. ⁊ nouitas hec statim ꝑ ciuitatem totam insonuit ita q̃ omnes tam viri q̃ mulieres magni ⁊ parui ad plateam simul cōuenerunt. quia sanctus francisc⁹ ibi erat cum lupo. Congregata igitur populi maxima multitudie surgēs sanctus franciscus fecit illis mirabilem predicatiōem dicens inter alia quō ꝓter peca tales pestilentie ꝑmittuntur. ⁊ quāto sit periculosior vorax flāma gehēne que hz in eternum deuorare damnatos q̃ rabies lupi que non ꝓt occidere nisi corp⁹ ⁊ q̃ sit pauendum in baratrū infernale demergi qñ tantam multitudinem vnum paruz animal in tanto pauore ⁊ piculo detinebat. Reuertimini igitur charissimi ad dominū ⁊ facite penitentiam dignaz ⁊ a lupo liberabit vos de⁹ in presenti. ⁊ ī futuro ab ignis baratro deuorantis. Et his dictis ait. Audite charissimi frater lup⁹ qui hic corā vobis astat ꝓmisit mihi. ⁊ de promissione fidē exhibuit facere pacem vobiscum et nunq̃ vos in aliquo ledere. si tamē vos ꝓmittitis sibi q̃tidie expensas dare. ⁊ ego pro fratre lupo fidez iubeo q̃ pactum pacis firmiter obseruabit. Tunc omnes ibi congregati cum clamore valido ꝓmiserunt lupum nutrire continue. Et scus franciscus coram omnibus dixit lupo. Et tu frater lupe promittis seruare pactum istis. scz q̃ nec animal aliqd nec personam alicuius ledas. Et lupus se ingeniculans cuz inclinatione capitis ⁊ gestibus corporis ⁊ caude ⁊ aurium blandimentis se seruaturum pacta promissa omnib⁹ euidenter monstrauit. Et scs francisc⁹ ait. Frater lupe ego volo q̃ sicut tu de hoc mihi dedisti fidem cū essem⁹ extra portam ita ⁊ hic coram toto populo isto des mihi fidem q̃ ista obseruabis ⁊ in fideiussione pro te facta minime derelinques. Tūc lup⁹ leuato pede dextro dedit fidem in manu sancti frācisci fideiussoris sui coram cunctis astantib⁹. ⁊ facta ē tāta admiratio ⁊ gaudiū omnium tā ꝓ deuotione sancti q̃ pro nouitate miraculi q̃ insup ꝓ pace lupi ⁊ populi vt omnes clamarent ad sidera laudātes ⁊ benedicentes dominum iesum xpm qui eos meritis illi⁹ sci de ore fere pessime liberauit. ⁊ de tā horrenda peste in pace posuit ⁊ q̃ete. Ex illo igitur die lupus populo ⁊ populus lupo pacta per sanctum franciscum ordinata seruauit ⁊ lup⁹ per duos annos viuens ⁊ per ciuitatem ostiatim victitans neminem ledens nec ipse lesus ab aliquo fuit curialiter nutritus. Et miruz ē valde q̃ nunq̃ latrabat canis aliquis contra eum. Tandem lupus seniens

mortuus est. de cuius morte ciues plurimum doluerunt. quia dicti lupi pacifica et benigna patientia qñcunqꝫ per ciuitatez pergebat mirā sancti francisci virtutem ⁊ sanctitatem mirificam in memoriaz reuocabat. xxi.

Cum sanctus franciscus in loco porciuncule quadam vice vt sibi moris erat deuote oratiōi vacaret vidit totum locum tanq̄ a magno exercitu a demonib⁹ obsessum ⁊ circundatum. Nullus intrare locū valebat eo ꝙ fratres illi tante sanctitatis existerent ꝙ ad quem intrarent aditum non habebant. Interim vero quidam de fratribus ad iram et impatientiaz commotus accusationes ⁊ vindictas contra quendaz de socijs fabricat. propter quod ostio virtutis abiecto ⁊ aperta neq̄tie ianua viaz intrandi diabolo prebuit et statim vidente sancto francisco vnus illorum demonum intrauit illum locum ⁊ dictum fratrem tanq̄z vinctum victor aggreditur. Pius autem pater ⁊ pastor qui super curam sui gregis fidelissime vigilabat ꝛduertens intrasse lupum ad vnaz de suis ouiculis deuorandam. ⁊ sciens per spiritum ouem in tanto periculo positam fecit fratrem predictū celerrime ad se vocari. Et cuz ille obedienter ad pastorem tam solicitum cucurrisset precepit beat⁹ frī vt statim detegeret venenum fabricatum quod contra proximum in corde seruabat propter quod erat traditus in manus inimici. Ille vero territus vulnus detexit. culpam recognouit. ⁊ veniam cum penitentia humiliter requisiuit. Quo facto absolutus a culpa ⁊ imposita penitentia statim vidente sancto francisco diabolus aufugit. ouis vero erepta de faucib⁹ bestie truculente deo et beato francisco gratias retulit et in sancta vita vsqꝫ in finem meritis pastoris sui perseuerauit. xxij.

Ordinauit beatus pater franciscus ꝙ fratres sui ordinis ob amorē christi qui vt leprosus pro nobis voluit reputari vbicunqꝫ essent leprosi eis solicite deseruirēt. Fratres autem tanquam vere obedientie filij hoc promptissime faciebant. Accidit autem ꝙ in quodam loco vbi fratribus leprosis seruiebatur erat quidam leprosus ita pestilens. impatiens ⁊ proteruus ꝙ nulli dubium erat ipsum per malignum spiritum agitari. Nam fratres sibi seruientes non solum horrendis improperijs impetebat et sagittabat iniurijs. sed quod peius erat eos flagellis et plagis multimodis vulnerabat. et insuper quod horrenduz valde erat et pessimum christum benedictum ⁊ matrem eius sanctissimaz et alios sanctos blasphemabat. Unde quanuis de iniurijs et plagis suis fratres illi studerēt pro posse patientie meritum cumulare. tamen nullo modo christi blasphemias et sue matris sanctissime ipsorum conscientia poterat sustinere ne tāti sceleris participes esse viderētur. quapropter decreuerunt dictum leprosum derelinquere ne forent blasphematores dei ⁊ vasis diaboli nutritores viderentur. Sed hoc facere noluerunt nisi prius sancto francisco qui in alio loco morabatur omnia per ordinem indicassent. Quibus auditis sanctus franciscus ad leprosum accessit et ingressus ad eum dixit. Deus det tibi pacem frater charissime. Cui ille. et qualis mihi pax

est.imo deus accepit mihi pacem q̄ totus sum inquit marcidus? Et sanctus franciscus ait. Charissime habe patientiam.quia mala que hic corporibus inferuntur ad anime salutez proueniunt si equanimiter tolerentur. Et ille respondit. Quomodo possum tolerare patienter cum mea pena die noctuq; perseueret? Nam non solum ab infirmitate cōburor et crucior.sz ⁊ a fratrib⁹ quos dedisti mihi seruitores vehemēter affligor quia nullus est qui mihi seruiat vt oportet. Beatus autem frāciscus cognoscens per spiritum sanctum q̄ ille a maligno spiritu vexabatur iuit et pro ipso deuote deuz orauit. Et facta oratione redijt ad ipsuz dicens. Charissime ego volo seruire tibi ex quo non es content⁹ de alijs. Et respondit ⁊ dixit. Placet mihi.sz quid poteris facere pl⁹ q̄ ceteri? Et sanctus franciscus ait. Quicquid volueris ego faciam .et ille Volo inquit q̄ me laues.totus feteo in tantuz q̄ memetipsuz ferre non possum. Sanctus autem frācis cus fecit calefieri aquam cum multis herbis odoriferis.et expolians illum incepit suis sanctis manibus lauare leprosum.et ali⁹ frater aquā superius infundebat. Et sicut corpus aqua lauabat exterius .sic a lepra totum mundabat.et anima ipsius interius sanabatur et mundabatur. Unde cum sanari exterius se videret statim ex compūctione nimia cepit amarissime flere. Et sicut corpus aqua lauabatur et a lepra mūdabatur.ita conscientia lachrymis baptizabatur et mūdabatur ab omni iniquitate. Cum vero totus esset lotus et sanat⁹ exterius. perfecte fuit vnctus et sanatus interi⁹. et ideo in tantam compunctionem ⁊ lachrymas prorupit q̄ altissima voce plorabat dicens dignuz se esse inferno propter iniurias illatas fratrib⁹ et pro plagis et flagellis que fecerat in eosdem.et propter impatientiaz et blasphemiam contra deum Unde bene per quindecim dies durauit sibi ille planctus mirabilis qui ab intimis precordis erumpebat ⁊ continue nihil aliud q̄z misericordiam dei inuocabat. Et cuz hac compunctione et lachrymis omnia peccata sua confessus est sacerdoti.beatus autem franciscus videns tam notuum miraculum gratias agens deo recessit illīc et ad partes multū remotas accessit.ne dum dictuz miraculum fieret notum populo .omnes ad ipsum concurrerent quod ꝓpter humilitatē toto posse vitabat Studebat enim tanquam fidelis ⁊ prudens seruus deo gloriam et honorem reddere.et sibi īter homines dedecus et ignominiam procurare Dictus vero leprosus post illam sāctitatem et compunctionem mirabilem ad paucum tempus infirmat⁹ et bene armatus ecelesiasticis sacramentis de hac vita decessit. Sancto autem francisco orante in quodam loco remoto in silua apparuit sibi dictus leprosus defunctus speciosior sole subleuatus in aere.dicens ei Recognoscis me? Cui sanctus franciscus. Quis inquit es tu? Et ille. Ego sum leprosus ille quem christus benedictus te promerente sanauit·et hodie vado ad paradisum et ad regnum beatum de quo deo omnipotēti et tibi gratias ago. Benedicta sit anima tua ⁊ corpus tuū.

et benedicta sint verba tua ⁊ opera tua. quia per te mlte anime saluabũtur. Et scias ꝙ non est dies in quo sancti angeli et omnes alij sancti et scẽ nõ referãt magnas gratias deo de sanctis fructibus qui per te ⁊ tuum ordinem vndiq; ꝑ orbem patrãtur. Et propterea confortare ⁊ gratias redde deo ⁊ ista facito cũ benedictione dei. Et his dictis disparuit et sanctus franciscus remãsit valde consolatus. .xxiij.

Cum semel transiret per montez casalem castrum qđ est in districtu burgi sci sepulcri recepit ibi vnũ iuuenem nobilem de burgo dicto. qui cum venissz ad beatum franciscum dixit ei. Pater ego vellem libentissime effici frater vester. Sãctus vero franciscus rñdit ei. Fili tu es vnus iuuenis delicatus ⁊ nobilis ⁊ asperitatem nostraz ⁊ pauꝑtatẽ non poteris sustinere. Ille vero ait Pater nonne vos estis homines sicut ego. Sicut ergo vos qui estis mei similes sustinetis. sic ⁊ ego cum adiutorio dei potero sustinere. Que respõsio multuz placuit sancto francisco et statim recepit eum ⁊ benedixit. et fratrẽ ãgelũ appellauit. Qui ita gratiose se habuit ꝙ paulo post ipm in predicto monte casali gardianũ instituit. In illis aũt diebus erãt tres famosi latrones in partibus illis. q̃ vndiq; multa maleficia ꝑpetrabãt. Isti latrones q̃dã die ad p̃dictũ locum venerũt. rogãtes fratrem angelum guardianum vt eis de comestibilibus pouideret. Ipe vero guardianus rigida reprehensione eos redarguens dixit eis. Vos fures ⁊ seuissimi homicide non solum nõ erubescitis labores aliorum p.edari · sed insuper presumitis vt effrontes elemosynas ꝟuis dei ehibitas deuorare cũ non sitis digni ꝙ vos terra sustineat. quia et nullũ hominẽ reueremini ⁊ deum q̃ vos creauit contẽnitis. Ite ergo pro factis vestris et huc amplius nũq̃z accedatis Illi vero turbati valde cum indignatione maxima recesserunt. Et ecce eodem die sanct⁹ franciscus ad locuz redijt portans de questa quã cuz socio fecerat vnã tastã panis ⁊ vnum vasculum vini. Cum aũt guardian⁹ q̃lit̃ illos latrones reꝑpulerat retulisset. scus franciscus dure redarguit ipm dicens ꝙ impie gessit quia pccores meli⁹ reducũtur cũ dulcedine pietatis q̃ increpatione crudeli. Nam ⁊ xp̃us magister noster cui⁹ euangelium seruare promisimus. Non inq̃t opus est valenitbus medicus. sz male habentibns. Et non veni vocare iustos sed pccores. et ideo frequent̃ cũ peccatoribus mãducabat. Quia vero contra charitatẽ et contra exẽplum xp̃i fecisti. per scam obediẽtiã precipio tibi ꝙ statim accipias tastam istã panis ⁊ vasculum vini qđ adquisieram. et solicite per montes et valles dictos latrones q̃ras donec inuenias. et panes istos omnes et vinũ pñtabis eis ex parte mea. ⁊ postea corã illis genuflectas de ĩcurialitate et crudelitate tua. dicas q; humiliter tuã culpã ⁊ roga illos ex parte mea ꝙ ampli⁹ mala ista non faciãt. sed deũ timeant et proximos non offendãt. Et si hec fecerint ego ꝓmitto eis de necessarijs ꝑ eorum corporibus continue prouidere Et cuz his hec humiliter dixeris reuertaris. Interim scs francisc⁹ rogabat dñm vt illorum corda ad penitẽtiã

emolliret. Unde factum est q̃ cum elemosynas illas a sco frãcisco trãs missas latrones illi comederent ad invicem conferre ceperunt ⁊ dicere. Heu nos miseros ⁊ infelices q̃ durus ⁊ infernalis cruciatus nos expectat qui pergimus non solum predando homines et vulnerando. sed etiam occidendo. et tamen de tam horrendis sceleribus ⁊ homicidijs nullo dei timore et compunctione conscientie stimulamur? Et ecce iste scus frater qui venit modo ad nos propter aliqua verba valde iusta p̃pter nostram maliciam in nos irrogata se corã nobis taz humiliter accusavit. Et insuper taz sancti patris liberale promissuz retulit. et panis et vini beneficiuz attulit charitatis Vere isti sunt sancti dei qui celestez patriam promerentur. nos filij perditionis eterne per flãmas vltrices quotidie nobis nostris nephandis sceleribus cumulamus. Nescio vtz de patratis facinoribus ⁊ cõmissis flagitijs possim? a deo misericordiã invenire. Uno vero illorum predicta verba dicente reliqui duo dixerunt Quid ergo faciendum est nobis? Et ille. Eamus ad sanctum frãciscũ inquit ⁊ si ipse nobis confidentiam tribuat q̃ possimus de magnis peccatis nostris misericordiã invenire a deo. quicquid ipse mandaverit faciamus vt possimus animas nras de inferni baratro liberare. In quo consilio omnes tres concorditer cõsenserunt ⁊ venerunt festinanter ad sanctũ frãciscũ dicentes. Pater nos propter multa et pessima peccata nra non ꝓficim? posse misericordiã dei invenire. sed si tu confidis q̃ deꝰ ad suam misericordiã nos recipiat. ecce parati sumus tecũ p̃niam facẽ. et in omnibus que nobis precepis o bedire. Quos scus francisc? benigne et charitative, suscipiens exemplis eos multiplicibus exhortãdo certos eos de inveniendia dei mia reddidit. et insuper se illis adq̃situz a dño ipam miam et gratiaz repromisit. instruens illos etiaz quõ dine mie imẽsurabilis magnitudo cũcta pcca nra etiãsi infinita essent precellit. Et quõ testante euãgelio et apostolo paulo xp̃s benedictus in hũc munduz p̃ pccoribus venit redimẽdis Propter que salubria hortamẽta tres dicti latrones abrenunciaverunt mundo. ⁊ recepti a sco pre sibi tã habitu q̃ animo adheserũt. Duo aũt illoz parũ viventes post mutationem laudabilem de p̃nti seculo dño vocante migraverunt. Tertius vero superviuens considerans multa ⁊ magna pcca que fecerat tali penitẽtie se subegit q̃ p. xv. ãnos exceptis cõib? quadragesimis q̃s sicut alij faciebat cõtinue, ter in septimana panẽ tãtũmodo ⁊ aquã mãducabat ⁊ contentus vna tunica incedebat discalciatus continuez post matutinũ nũq̃z dormiebat. Infra illud xv. annoz temp? scs franciscus trãsivit de hoc mundo ad patrẽ celestẽ Cum aũt dictus fr̃ districtionẽ hãc penitẽtie annis plurimis tenuisz q̃dam nocte post matutinũ tãta somnolentia sibi supvenit q̃ nullis argumẽtis poterat somno resistere. nec p̃ ut consueverat vigilare. Qui cũ reluctari nequiret nec valeret orare tentationi succũbens ivit ad lectum vt dormiret. statim aũt vt posuit caput in lecto fuit ductus in spiritu in montem excelsuz valde in quo erat

profūdissima ripa.et hincinde sara
perupta.et diuersi scopuli ineqlie
preminentes. Ille vero a quo duce
batur impulit eū de cacumine dicte
ripe .qui in preceps ruendo p sara
collisiones de rupib' in rupibus su
stinendo.qū ad fundum ripe perue
nit omnia videbātur sua mēbra di
rupta et ossa confracta. Qui duz ia
ceret sic male collisus a suo ductore
vocatur vt surgeret.quia magnum
adhuc iter facere oporteret. Cui fr
respondit.Durus hō et indiscretus
videris.quia cum me videas vsqz
ad mortem contrituz.tū dicis q surgam.qui ductor accedens et tangēs
eum statim ab omni membrorū col
sione pfecte sanauit. Et tunc osten
dit ei magnam planiciē acutis lapi
dibus et spinis et tribulis plenam
vnde illum oportebat discalciatum
incedere ⁊ ad finē illi' planicie ac
cedere vbi erat q̄dā fornax ignita q̄
a longe videbatur in quaz debebat
intrare. Cū aūt planiciē illā cū mul
ta angustia ptransisz et ad fornacē
illam puenisz dixit angelus ad illū
Ingredere fornacem istā quia sic ē
necessarium. Ille frater respondit.
Heu q̄ durus ductor es.qui cuz vi
deas me p istam angustissimā plani
ciē tā penaliter tribulatum q maxi
ma quiete indigeā et tu dicis intra ī
fornacem. Cum aūt aspiceret circa
fornacem vidit vndiqz demones eū
furcis ignitis astantes.quē differen
tez intrare cum ipīs furcis eum sub
ito impulerunt . Qui cum ipsū ignē
intrasz et ad spatium aliquod ibi
stetisz.ãgel' expulit eū extra forna
cem dicens.prepara te ad eundum
quia adhuc habes horribile pericu
lum ptransire . Cui ille dicebat. O
durissime ductor qui nulla ꝓpassio
ne moueris.vides q sum q̄i tot' cō
bustus.et dicis veni adhuc ad hor
ribile periculum. Angel' vero tan
gens euz perfecte sanauit ⁊ duxit eū
ad quēdā pontē q transuadari non
poterat absqz ingēti periculo. quia
erat nimis exigu' ⁊ excessiue pollit'
Sub ponte vero fluuius terribilis
defluebat.serpentibus ⁊ draconib'
scorpionibus et bufonibus et hor
rendis fetoribus plenus. Dixit ãge
lus. Transi pontem istum quia peni
tus cōuenit te transire . Ille autem
respondit. Et quomodo pertransi
re potero quin cadam in tam peri
culosum fluuiū? Respondit angelus
Clemias post me ⁊ pone pedē tuum
vbi videris poni meuz ⁊ bene transi
bis. Qui incedens post angelū suuz
pedez ponendo vbi precedēs pone
bat puenit vsqz ad medium pontis
cum salute. Cum esset in medio pon
tis.angelus volando recessit. ⁊ ascē
dit in altum ad quoddam habita
culum valde mirabile in altissimis
collocatum.⁊ bene notauit quomo
do angelus aduolauit. Sed cuz re
mansisz absqz duce in ponte etiam
illa terribilia animalia fluminis iaz
capita eleuarent ad deuorandu illū
si caderet.stabat in tanto terro
re q nullo modo sciebat quid face
ret.quia nec poterat retro nec ante
pcedere. Unde in tanta tribulatiōe
et periculo positus inclinauit se et
ampleratus est pontem. Et videns
q non erat refugium nisi dei .cepit
et intimis cordis inuocare dominū
iesum.vt per suam sanctissimam ac
pissimam misericordiam sibi subue
nire dignaretur . Et facta oratione
visum est illi vt ipe emitteret alas.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

d quo gauisus valde expectauit do
nec crescerent ale.sperans extra flu
uium ad locū quo volauerat ange
lus transuolare. Sed cum nimis fe
stinassz volare quia ale non plene
creuerāt a volatu deficiens cecidit
sup pontem et omnes penne insup
ceciderunt. Qui territ⁹ valde iteruz
pontez amplectens xp̄i misericordi
am lachrymabiliter implorabat.et
iterū visus est sibi vt emitteret alas
sed sicut prius ante pfectionē alaꝝ
ad volandum festinans secūdo ceci
dit sup pontem ⁊ penne prius simi
liter ceciderunt. Qui attendens ꝙ p
festinantiā pfecte volare non pote
rat dixit ī corde suo. Si alas tertio
emisero tam diu expectabo donec
amplius non deficiam a volatu. et
visum est sibi ꝙ inter primam et se
cundam et tertiam missionem alaꝝ
per annos centum q̄nq̄ginta et am
plius expectassz. Cū aūt videretur
sibi ꝙ alas optime cōpleuissz hac
tertia vice leuauit se valenter in al
tum.et vsqz ad predictum habitacu
lū q̄ volauerat angelus ip̄e aduola
uit. Cū vero ad illius admirabilis
habitatiōis ianuā pueniret. dixit il
li portarius.q̄s es tu q̄ huc venisti
Qui respōdit. Ego sū frater minor
Expecta inq̄t vt ducā sanctum fran
ciscū si te recognoscit. Cum aūt ille
iret pro sancto francisco iste cepit
muros illius ciuitatis mirabiles re
spicere.et ecce muri illi tanta erant
claritate pspicui ꝙ cūcta q̄ intus fi
ebant et choros sanctoꝝ mirabiles
qui intus erant clare cernebat. Et
respiceret ecce beatus franciscus et
sc̄us frater bernardus et frater egi
dius et post sanctum franciscū tāta
multitudo sc̄orum ⁊ sc̄arum dei qui
secuti fuerant illius vestigia.ꝙ qua
si innumerabilis videbatur. Et cuz
sanctus franciscus venissz ad eum.
dixit portario pmittas euz ingredi
quia de fratribus meis est. Et tunc
sanctus franciscus duxit eum interi
us multa ei mirabilia oñdēdo. Sta
tim autem vt illud ingressus est tan
tam consolationem et dulcedinem
sensit ꝙ oblitus est omniuz tribula
tionum que ante precesserant .acsi
nunq̄z in mundo fuisset. Post hec
dixit sanctus franciscus. oportet te
fili redire ad mundum et leptez die
bus morari in quibus prepara te
omni preparatione qua vales.quia
post septem dies ego ꝓ te veniam ⁊
tunc mecum venies ad locum mira
bilem beatorum. Sanctus francisc⁹
erat clamide tota stellis pulcerri
mis decoratus.et quinqz stigmata
eius erant sicut q̄nqz splendidissime
stelle·que tanta luce ac fulgebant
claritate ꝙ videbantur totam ciui
tatem illam radijs illustrare. Fra
ter vero bernardus habebat in ca
pite coronam stellarum pulcerrimā
frater etiam egidius totus erat val
de mirando lumine decorat⁹.⁊ mul
tos alios sanctos fratres minores
ibidem cum sancto francisco glori
osos quos nunquam viderat reco
gnouit. Licentiatus dilectus frater
quamuis cum tedio ad mundum
redijt.⁊ cum redisset fratres pulsa
uerunt ad primam. Non plus au
tez temporis fluxerat nisi a post ma
tutinum vsqz ad eiusdem noctis au
roram.quamuis sibi videretur per
plurimos annos abfuisse. Ipse au
tem predictus frater predictam visi
onem ⁊ terminum septem dierum
guardiano suo per ordinem recita

uit. Et statim febricitare cepit. In septimo vero die veniens beatus franciscus cum gloriosa comitiua sãctorum. animam illius fratris in visione predicta angelo deducente purgata in duxit ad gaudia beatorum

xxiiij.

Frater rufinus de nobilioribus de assisio socius beati francisci quodam tempore viuente beato francisco grauiter a demone de predestinatione vexabatur in anima. Nam suggerebat cordi eius hostis antiquus q̃ ipse non erat de predestinatis ad vitam et perderet quicquid in religionis seruitio faceret. Propter hanc vexationem per multos dies durãtem totus erat melancolicus et tristis effectus et suaz pugnã beato francisco dicere verecũdabatur. nihilominus tamen orationes consuetas minime dimittebat. Qz hostis antiqu? volens sibi tristitiã super tristitiam addere que graui ter vulnerat seruos dei. ad pugnaz interiorem addidit etiam exterius impugnare. Unde apparens sibi in specie crucifixi dixit. O frater rufine quare in orationibus et in penitentia te affligis cum tu non sis de predestinatis ad vitam? Et hoc credas mihi quia ego quos elegerim. et non credas filio petri bernardonis si contrariuz tibi dixerit. nec etiam ipsum interroges de ista materia. quia ipse vel alius hoc ignorat sed ego qui sum dei filius bene scio ideo credas mihi pro certo q̃ tu es de numero dãnatorum. Et ipse frater frãciscus tu et pater eius est dãnatus et quicunq̃ sequitur eum decipitur. Frater autem rufinus erat ita obtenebratus a pricipe tenebrarum. q̃ iam fidem et amorem in sancto francisco perdiderat. et hoc sibi dicere non curabat. Sed quod sancto patri frater rufinus nõ dixit. spiritus domini reuelauit. Unde ipse pius pater videns in spiritu tantuz dicti fratris rufini periculum. misit fratrem masseum pro ipso vt ad eũ omnino veniret. Nam frater rufinus et sanctus franciscus stabant in loco montis subasij prope assisium. Frater autez rufinus respondit fratri masseo. Quid habeo ego facere cũ fratre frãcisco? Et tũc frater masseus homo totus spiritusancto plenus clare cognoscens maligni hostis fallaciaz ait. O frater rufine nescis tu q̃ sanctus franciscus est sicut angelus domini tot animas illuminauit in mundo et a quo etiaz nos tot diuine gratie recepimus dona. Unde ego volo omnino q̃ tu venias ad eum quia ego clare video a diabolo te deceptum. Statim autẽ frater rufinus venit ad sanctum frãciscũ et cuz sanctus franciscus vidit euz a longe cepit clamare. O frater rufine catielle cui credidisti? et dixit totã sibi p ordinem tentationẽ quã habuerat intus et extra. Et docuit eum q̃ ille qui predicta suggesserat erat diabolus et non christus. ideo nullo modo eius suggestionibus assentiret. Sed quando dicet tibi tu es damnatus. tu secure respondeas Aperi os tuum z ibi ponam stercus. et sit tibi signum q̃ ipse est diabolus. q̃ dicto seu pronunciato verbo hoc statim fugiet. Adhuc recognoscere debes ipsum fuisse diabolũ q̃ coz tuũ indurauerat ad omne bonũ qõ proprium eius officiũ ẽ. Qz christus benedictus nunq̃ coz hoīs

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fidelis indurat imo dicit. Auferam tibi cor lapideum ⁊ dabo tibi carneum. Frater vero rufinus videns q̃ sanctus franciscus dicebat ita totaz per ordinem seriez tentationis quatenus et extra vexatus fuerat. cepit fortissime lachrymari. Et adorans sanctum ac culpam humiliter recognoscens de hoc q̃ ab ipso celauerat ac totus confortatus est ī domino et per monita patris totus mutat⁹ in melius dixit ei sanctus francisc⁹. Vade fili et cōfitearis. et orationis consuetum studium non dimittas. et scias pro certo q̃ tēptatio ista erit tibi ad magnam vtilitatem et consolationem sicut experieris in breui Frater autem rufinus redijt ad cellam suam ad orandum in siluam. Et dum staret cum multis lachrymis ad orandum. ecce venit hostis antiquus in persona christi dicens Frater rufine. nonne dixi tibi q̃ tu filio petri bernardonis non crederes. et quia es damnatus et in orationibus et lachrymis non labores Quid enim prodest tibi si dum viuis affligeris et cum morieris es dānatus. Cui statim dixit frater rufinus. Aperi os tuum et ibi ponam stercus Tunc diabolus indignatus recessit cum tanta tempestate et cōmotione lapidum montis subasy ⁊ per magnum spatium fluxit lapidū multitudo vbi adhuc apparet lapidum horrenda ruina Nam per vallem etiam dicti montis saxa se inuicem collidendo ignem plurimum emittebant. vnde ad tam terribilem strepitum lapidum sāctus francisc⁹ ⁊ socij admirantes extra dictum locum vt nouitatem illam aspicerent exierunt. Et tunc frater rufinus manifeste aduertit q̃ ipsum hostis malignus deceperat. Vnde secūdo ad sanctum franciscum redijt et prosternens se in terram iterum culpaz dixit. qui confortatus a sancto francisco totus pacificus remansit. Et cum post hec staret cum multis lachrimis orans ecce christus benedictus sibi apparuit et totam animaz suaz diuino liquefecit amore dicēs Benefecisti fili qui credidisti fratri francisco quia ille qui te contristauerat fuit diabolus. ego autem suz Jesus christus magister tuus. et vt de hoc te reddam certissimum hoc sit tibi verum signum qui donec in isto mundo eris nunquam de cetero eris tristis. Et benedixit christ⁹ fratrem rufinum et dimisit eum in tanto gaudio et dulcedine spiritus et elevatione mentis. q̃ die noctu q̃z erat absortus in domino Et confirmatus est ex tunc in tanta gratia et benedictione et securitate salutis eterne q̃ totus in virum alterum renouatus est. Ad tantam elevationem mentis et perseverantiam orationis confirmatus est infra paruum circulum die noctuq̃z contemplari diuina. si eum aliquis non impedissz. Vnde dicebat sanct⁹ franciscus de eo q̃ frater rufinus erat canonisatus in celo dum adhuc viueret a domino nostro iesu christo. et q̃ ipse nō dubitaret in absentia sua dicere sanctum rufinum adhuc existentem in terra esse canonisatuz in celo. Predictus autem frater rufinus propter magnam cordis attentionem ad deum et angelicam mentis quietez quandocunq̃z ab aliquo vocabatur cum tanta gravitate et dulcedine et vocis morositate ipm inuocantib⁹ respondebat q̃ videbatur de alio mundo redire. vñ semel

vocatus a socijs vt iret p pane. Ille sicut vere diuinus respondit Frat mi multum libenter. Cū vero apō assisiū panez quereret ecce ducebat vn' demoniac' fortiter ligatus et a multis hominib' sociat' q̄ ducebat ad sēm franciscū vt eū a demonio liberaret. Qui a longe cū vidisz frēz rufinuz statim cepit clamare ⁊ furē fortiter. ⁊ ꝓfractis omnib' vinculis de manib' omniū exiliuit. Illi autē de tanta nouitate mirātes ꝓiurauerūt eū vt diceret cur mō plus solito torq̄retur. Qui rndit. q̄ ille frē pauperculus obediens humilis ⁊ sanctus frat rufinus q̄ incedit cuz casta. suis sēis virtutib' ⁊ humilib' orationib' me incendit ⁊ cruciat. ⁊ ꝓterea non possum plus sustinere in isto homīe ꝓmorari. Et his dictis statiz demō exiuit. Quod audiens frater rufin' quia illi homines ⁊ etiam infirmus sanatus illi magnaz reuerentiā exhibebant ipse statim dedit laudem et honorem deo ⁊ dño iesu xpo ⁊ hortatus est illos vt in his omnib' glorificarent deum ⁊ saluatorez nrm q̄ est bñdict' in secula amen xxv.

Accidit q̄daz die q̄ frater masse' vnus de electis socijs sēi patris cuz de deo socij loq̄rentur vnus eoꝝ dixit q̄ erat q̄dam dei amic' qui magnam actiue vite ⁊ ꝓtemplatiue gratiam possidebat. ⁊ cuz his habebat ꝓfundum humilitatis abissuz qua se pcōrem maximū estimabat. que humilitas illuz sēificabat ⁊ ꝓfirmabat ⁊ crescere in dictis donis continue faciebat. ⁊ qō melius est nunq̄ a deo cadere ꝓmittebat. Que mirāda vt frater masseus audiuit ⁊ aduerteret illū thesauruz esse vite eterne in tantū exarsit amore ad habendam virtutez dicte humilitatis dei amplexu dignissimam. q̄ in feruore magno ad celum eleuans faciez voto se strinxit firmissimo nunq̄ velle in isto mundo letari donec humilitatem illam p̄clarissimaz in anima sua sentiret adesse. ⁊ hoc voto in ꝓposito sācto facto stabat ꝓtinue cella reclusus. ⁊ interiz de eo gemitib' inenarrabilibus continue se afflige bat. quia videbatur sibi se esse hominem penitus dignū inferno. nisi ad illam humilitatem sēissimam pueniret qua ille amicus dei quem audierat plenū virtutib' inferiorez se omnibus reputabat. imo se penitus dignū estimabat inferno. Et dum sic tristis frater masseus per dies plurimos perināsisz. in fame ⁊ siti ⁊ multis lachrymis se mactando. accidit q̄ quadam die intrauit in siluam et eundo per ipsaz pro dicto desiderio vehementi emittebat luctus clamores ⁊ lachrymosa suspiria postulando virtutem dictam a domino sibi dari. Et quia dominus sanat cōtritos corde ⁊ exaudit voces humiliū facta est sibi vox ō celo bis clamās Fratez massee frater massee. Qui p spiritumsanctum recognoscens respondit. Domine mi. Et dominus ad euz. Quid vis dare quid vis dare ad hanc gratiam possidendam? Et frater masseus respondit. Oculos capitis mei. Et domin' ad eum Et ego volo q̄ oculos ⁊ gratiam habeas. Frater autem masseus remansit in tanta gra optate humilitatis ⁊ lumine dei q̄ ꝓtinue erat ī iubilo. Et sepe quando orabat faciebat quēdā iubilū vniformē ⁊ voce obtusa faciebat q̄si colūbus. v. v. v. ac facie hilari ac iocūda contempla

tioni vacabat.⁊ sup̄ hoc humillim⁹ factus pre cūctis hominib⁹ se minimū reputabat. Interrogauit eū frater iacob⁹ de fallereno sancte memorie quare versum non mutabat in iubilo. Qui respondit cū magna letitia. quia cū in vna re īuenitur omne bonū. nō oportet q̄ variet versū ad laudē dn̄i nr̄i iesu xp̄i. .xxvi

Quodā tp̄e hiemali sc̄s francisc⁹ veniebat de perusio ad sc̄am mariā de angelis ⁊ erat cū eo frater leo et frigus ip̄os acerrime cruciabat. vocauit aūt sc̄us frāciscus fratrē leonē q̄ aliq̄ntuluz ip̄m p̄cedebat dicens. O frat̄ leo q̄uis fr̄es minores dent magnū exēplū sc̄itatis ⁊ honestatis ⁊ bone edificationis. tn̄ scribe. i. diligenter nota quia ibi nō est p̄fecta letitia. ⁊ cuz aliq̄ntulū ābulassz vocauit cū iterū dicens. O fr̄ leo q̄uis fr̄ minor illuminet cecos. ꝯtractos extendat. demones pellat. surdis auditū. claudis gressū. ⁊ mutis restituat verbū. ⁊ qd̄ plus est ⁊ q̄triduanū restituat mortuū. scribe quia nō ē ibi p̄fecta letitia. Et rursū clamans dicebat. o frater leo si frater minor sciret omniū gentiū linguā. ⁊ om̄es scientias ⁊ scripturas. ita vt sciret etiā ꝓphetare ⁊ reuelare n̄ soluz futura sz etiam ꝯsciētias alioꝝ. scribe q̄ non ē p̄fecta letitia Et adhuc ip̄is ambulantibus iterū clamabat. O frater leo pecorella dei q̄uis frater minor loquatur līgua angelica. ⁊ sciat stellarum cursus ⁊ virtutes herbarum ⁊ sciat reuelationes thesauri terraꝝ etsi cognosceret virtutes ⁊ ꝓprietates auium ⁊ pisciuz. animaliū hominū radicū arborum ⁊ aquarum scribe bene ⁊ nota diligenter quia non est ibi perfecta letitia. Et post paululum iteruz clamauit. O frater leo q̄uis frater minor sciret tam solenniter predicare vt conuerteret omnes infideles ad fidem. scribe quia ibi non est perfecta letitia. Durauit autem iste modus loquendi bene p̄ duo miliaria. Frater autem leo de his omnibus vehementer ammirans dixit. Pater rogo te ex parte dei vt dicas mihi vbi est perfecta letitia. Cui sanctus franciscus respondit dicens. Quando veniemus ad sanctam mariam de angelis ita balneati pluuia et frigore congelati, luto etiam mirabiliter deturpati et fame valde afflicti et ad portam loci sonabim⁹ ⁊ portarius veniret dicens. Qui estis vos? Et nos dicemus. nos sumus duo de fratribus vestris. et ille econtrario dicet. imo estis duo ribaldi qui itis circumquaq̄z per mundū elemosynas pauperum rapiendo. ⁊ non aperiret nobis. sed faceret nos stare ad niuem ⁊ aquam in frigore et fame vsq̄z ad noctem. Tunc si nos tot iniurias et repulsas sine murmuratione ⁊ turbatione tolerauerimus propter deum patienter. et cogitauerimus humiliter ⁊ charitatiue q̄ ille portarius veraciter nos cognoscat. et q̄ deus excitauit linguam suam contra nos. O frater leo scribe quia ibi est perfecta letitia. Et si autem nos p̄seuerauerimus pulsādo. et ille portarius tanquam cōtra importunos multum turbatus exeat et durissime nos afficiat alapis multis ⁊ magnis dicens. Recedite hinc pultrones vilissimi et ite ad hospitale. qui enim estis vos penitus hic nō manducabitis nec dormietis? Et si nos patienter hec portauerimus ⁊ iniu

rias cū amore ꝑceperim⁹ toto corde
o frater leo scribe. quia ibi est perfe
cta letitia. Et si nos hic vndiq; affli
ctos fame vrgente. frigore affligen
te. nocte īsuper ꝓpinq̄nte pulsabim⁹
clamabim⁹ ⁊ fletu instabim⁹ vt ape
riatur nobis. ⁊ ille deinde stimulat⁹
dixerit. Isti sūt homines ꝓcacissi
mi ⁊ proterui ⁊ ego pacabo eos. et
exiens cum vno fuste nodoso capi
ens nos per caputium ⁊ ad terram
sup lutū ⁊ nives proijciet ⁊ talit̄ nos
verberabit cuz fuste ꝙ vndiq; nos
plagis implebit. Si tot mala. si tot
iniurias ⁊ verbera cum gaudio to
leremus cogitātes. ꝙ penas christi
benedicti pacientissime nos tolera
re debem⁹. O frater leo inter om̄ia
carismata sācti spirit⁹ q̄ amicis suis
christus concessit ⁊ concedit ē vin
cere semetip̄os. ⁊ libenter ꝓpter chri
stum ⁊ charitatem dei obprobria
sustinere. Nā in omnibus mirabili
bus supradictis nos gloriari non
possum⁹. quia nō sūt nostra sed dei.
Quid enim habes qd̄ non accepi
sti? Si autē accepisti quid gloriaris
q̄si non acceperis? sed in cruce tribu
lationis ⁊ afflictionis possum⁹ glo
riari quia illud est nostrū. Ideo di
xit apostolus. Mihi autē absit glo
riari nisi in cruce xxvij.

Beatissim⁹ pater franciscus vo
lens humiliare fratrē masseū vt mul
tiplicia dona q̄ illi p̄stabat altissi
m⁹ de virtute crescerent in virtutez
Cum essz sanct⁹ pater cum illis pri
mis socijs suis vere sanctis in quo
dam solitario loco. inter quos etiā
frater masseus morabatur dixit q̄
daz vice sanctus franciscus omnib⁹
insimul congregatis. O frater mas
see omnes isti tui socij habent gra
tiam orandi ⁊ contemplandi. tu au
tem habes gratiā verbi dei ad satis
faciendum personis aduenientibus
⁊ ꝓpterea ego volo ꝙ ad hoc vt pos
sint melius or̄oni ⁊ contemplationi
vacare tu facias portam ⁊ elemosy
nam ⁊ coquinam qn̄ fratres mādu
cabunt tu extra portam manduca
bis. ita ꝙ añq̄ veniētes pulsent ad
portam tu satisfacias illis de aliq̄
bus verbis. ita ꝙ non oporteat exi
re nisi te ⁊ hoc facias in meritū obe
dientie salutaris. Qui statiz inclina
to capite ⁊ extracto caputio humili
ter obediuit. ⁊ per plures dies fecit
portam elemosynam et coquinam.
Socij vero eius sicut homines illu
minati a deo ceperunt sentire in cor
dibus suis intus multam pugnam.
eo ꝙ frater masseus esset homo ma
gne perfectionis et orationis sicut
ipsi et amplius. et tamen erat illi to
tum impositum loci pondus. Pro
pter quod rogauerunt sanctum pa
trem. ꝙ dicta officia inter eos di
stribuere dignaretur. quia nullo
modo conscientie eorum poterant
sustinere. ꝙ dictus frater tot oneri
bus subiaceret. Nam preterea sen
tiebant se in suis orationibus cru
dos. et in conscientia dissipatos ni
si frater masseus a dictis releuetur
oneribus. Beatus autem francis
cus hec audiens adquienit charita
tiuis eorum consilijs. et fratrez mas
seum vocans ait. Frater massee isti
socij tui volunt partem de officijs
que tibi imposui. et ideo volo ꝙ di
cta officia inter eos diuidantur.
Qui humiliter et patienter respon
dens dixit. Pater quicquid mihi
in partem vel totum imponitis to
tum a deo estimo esse factum. Et

tunc sanctus franciscus videns chari
tatē illoꝝ ⁊ fratris massei humilita
tē. ꝙ absq; illa nulla virt⁹ ē accepta
bilis coraz deo gauisus est. Et post
hoc officia distribuit ⁊ oēs cū spiri
tus gratia bñdixit ad laudē dei.
Cū ꝑuenissz ad q̄sdā ha xxviij.
bitatōes vbi ꝓ necessitate corporis
ꝓut regula dic̄ eos mēdicare opor
tebat frācisc⁹ ⁊ masse⁹ frācisc⁹. ꝙ ēat
hō despect⁹ ⁊ paru⁹ ⁊ ꝓterea inter
ignotos despiciebatur. q̄si ab omni
b⁹ q̄sdā bolos vilis panis ⁊ frusta
paruula ꝯquisiuit. Sz fratri masseo
ꝙ erat pulcer hō ⁊ magn⁹ in ꝑsona
dati fuerunt ei plures ⁊ pulcriores
Cū aūt ambo simul in quodā loco
ꝯuenissent. ⁊ ibi inuenissent vnū fon
tē in cui⁹ margine erat lapis lat⁹ et
pulcer de quo valde gauisi sunt sup
lapidē illū adquisita panis fragmē
tula posuerunt. Et cuz vidissz sc̄us
francisc⁹ ꝙ frustula panis fr̄is mas
sei essent plura ⁊ pulcriora q̄ꝫ sua. e
xultans in spiritu ꝓ desiderio pau
pertatis ait. O frater massee nos n̄
sum⁹ digni de taz magno thesauro
⁊ hoc gradatim eleuando vocē plu
ries replicauit. Rñdit frater masse⁹
Pr̄ charissime qūo p̄t dici thesaur⁹
vbi est tanta penuria. ꝙ non est ibi
tabella neq; cultellus. neq; scutella.
nec incisoriū. nec domus nec mensa
nec seru⁹. nec ancilla. Rñdit sc̄us frā
ciscus. Et hoc reputo magnum the
sauruz vbi nihil est de his que pre
parat humana industria. sed q̄cq̄d
aliq̄d est totū a ꝓuidētia diuina mi
nistratur. sicut manifeste apparet in
pane adquisito in lapide tā pulcro.
in fonte taz limpido. Unde volo ꝙ
rogemus deū ꝙ thesaurū sc̄e paup
tatis tā nobilē qui hz administrare
faciat nos toto corde diligere. Et d̄
illis frustulis panis ⁊ fonte cibo et
potu gaudēter cū hymnis diuinis
sūpto surrexerunt vt versus franciā
ꝑgerent. Et cū ꝑuenissent ad q̄ndaz
ecc̄iam intrantes in eam sc̄us fran
cisc⁹ abscondit se post altare ad orā
dū. ⁊ ibi recepit diuine visionis taz
excessiuū feruorē animā ei⁹ paupta
tis concupiscentiam totaliter inflā
mantē. ꝙ videbatur ex facie ⁊ oris
hiatu quasi flāmas amoris emittere
Et egrediens ad sociū sic ignit⁹ ore
vehementer dicebat a. a. a. frat̄ mas
se prebe mihi teip̄m. et hoc fecit ter.
Frater masse⁹ stupens de tam vehe
menti feruore cū tertia vice sc̄us frā
cisc⁹ dixissz prebe mihi teipsum īmi
sit se totuz in brachia sancti patris.
Tunc sc̄s francisc⁹ cū hiatu magno
⁊ spūssc̄i feruore ac clamore valido
reboando. a. a. a. leuauit fratrē mas
seū cum ip̄o flatu in aere ⁊ impulit
illum ante se q̄ntū possz esse vni⁹ lō
ge lancee mensura. Quod vidēs fra
ter masse⁹ stupuit valde de tā mirā
do sc̄i patris feruore ⁊ retulit post
ea socijs ꝙ in illo sc̄i francisci impul
su tantā dulcedinē ⁊ spūssc̄i ꝯsolati
onē ꝑsensit. ꝙ nūq̄ in vita sua con
solationem tā magnā meminerat se
habuisse Post dixit sc̄us francisc⁹
fratri masseo. charissime eamus ro
mā ad sanctum petrum apostolum
⁊ ad sanctum paulum ⁊ rogem⁹ eos
vt doceant nos ⁊ adiuuent posside
re thesaurum inenarrabilem sanctis
sime paupertatis. Et addit sanctus
francisc⁹ dicens. charissime ⁊ dile
ctissime frater mi thesaurus beatifi
ce paupertatis ē tā dignissimus et
tā diuinus ꝙ nos digni non sum⁹
illam in vasis nostris taz vilissimis

possidere cū paupꝛtas sit illa virtus celestis ꝑ quā cuncta t̄rena ⁊ tñsitoria cūcta calcātur ꝑ quā oēs obices tollūtur e medio. ⁊ libē dño deo et̄no mens hūana iūgatur· .xxix.

Cū sc̄s pr̄ frācisc⁹ grauit̄ pateret̄ in oculis ⁊ venissꝫ ad sc̄m damianū p̄ma nocte tā grauiter ē in oculis ī firmat⁹ ꝙ lucē aliquā vidē nō poterat. Cū ergo stetissꝫ in cella q̄nq̄ginta dieb⁹ in tāto dolore oculoruꝫ et vexatione multipliciū muriū a diabolo excitata. ꝙ die noctuqꝫ quiescere nō valebat. tūc sc̄us pr̄ hoc eē flagellū dñi recognoscēs cepit d̄o gratias agē ⁊ illū toto corde ⁊ ore laudare. ⁊ ex intimis precordijs clamare ꝙ illis ⁊ multo maioribus angustijs dign⁹ essꝫ. et cum hoc rogabat dñm dicēs. Dñe iesu xp̄e pastor bone ꝯcede mihi ouicule tue gr̄am et virtutē vt in nulla tribulatōe angustia vel dolore a te recedā. Et cum hec dixissꝫ facta est ad eū vox de celo dicēs. Frācisce rñde mihi. Si tō terra essꝫ aurū ⁊ mare ⁊ flumina ⁊ fōtes eēnt balsamū ⁊ oēs mōtes ⁊ colles ⁊ lapides essent lapides p̄ciosi. ⁊ tu inuenires aliū thesaurū tanto nobiliorem his oīb⁹ q̄nto est nobili⁹ aurū q̄ terra. ⁊ balsamū q̄ꝫ aq̄ et lapides preciosi q̄ saxa. et essꝫ tibi datus ꝑ infirmitate tua ille thesaur⁹ tā car⁹ non deberes multum gaudē Respondit sc̄us francisc⁹. Dñe non sum dign⁹ tā precioso thesauro. Et dñs ad euꝫ ait. Gaude nunc frater francisce quia ille est thesaur⁹ vite eterne quē tibi reposui. Et ex nūc te inuestio et ista infirmitas ⁊ afflictio tua est arra illi⁹ beati thesauri. Tūc sanct⁹ frācisc⁹ est valde letus effect⁹.

Quidā frater minor scꝫ fr̄ xxx.

io ānes d̄ sciactia tp̄e beati francisci minister erat bononie et valde lr̄atus q̄ absqꝫ licentia beati frācisci ordinauit studiū bononie. Beato autem frañ. absenti fuit nunciatū tale studium ordinatuꝫ esse bononie. beatus autez frañ. īmediate iuit bononiā ⁊ dure reprehendit illum ministrum dicens. Tu vis destruere ordinem meū. desiderabam ⁊ volebā exemplo dñi mei fratres meos magis orare q̄ legere. Recedens d̄ bononia sc̄us franc̄. maledixit ei dura maledictione statim qꝫ cepit īfirmari. et infirm⁹ per fratres misit rogando beatum fran. vt retractaret maledictionem. Respondit beat⁹ fran. Illā maledictionez qua illi maledixi confirmauit in celo dñs iesus benedict⁹ ⁊ maledictus est. Infirmus atꝫ minister tristis iacebat super lectū male consolat⁹. Et ecce subito descendit de alto q̄daꝫ gutta ignea ⁊ sulphurea sup̄ corpus ei⁹ ꝑforans ipsū ⁊ lectum in quo iacebat. ⁊ cum maximo fetore ip̄e miser expirauit. ⁊ diabolus accepit aīaꝫ ip̄i⁹ xxxi.

Fuit quidā miles fortis ⁊ multas habuit victorias q̄ postea fact⁹ est frater minor. Et cū deriderant eum milites ꝙ intrauit talē ordinem q̄n potius intrassꝫ ad templarios ⁊ huiusmodi vbi possꝫ plura bona facē ⁊ continue esse in bello. Respondit. Dico vobis qñ habeo sitim. famez. frigus. et hmōi. adhuc cum hoc impugnat me mot⁹ sup̄bie. ꝯcupiscentie ⁊ hmōi. q̄ntomagis si viderē pedes meos ferreos ⁊ esse super equū pulcrū et hmōi. Et addidit. hacten⁹ inquit fui fortis alios impugnādo de cetero volo esse fortis meipsum impugnando. xxxij.

Ex acti fran.

Tpe quo viuebat scs fr egidi⁹ de ordine minorū erat quidā magnus mgr de ordine fratꝝ pdicatorū q̄ p multos annos passus est dubitatio nē maximā de virginitate mr̄is xpi Nā sibi videbatur īpossibile q̄ mater possz ee ⁊ virgo. Verūtamē tanq̄z vere fidelis de tali sua dubitatione multū dolebat ⁊ cupiebat ab aliquo viro illuminato de tali dubio liberari. Audiens aūt q̄ scus fr egidi⁹ erat multū illuminatus accessit ad eū. Scus aūt frater egidi⁹ aduētum ⁊ ꝓpositū ⁊ pugnā ei⁹ psciens īspiritu illi obuiauit. et anteq̄z peruenissz ad eum cū baculo quem habebat in manu percutiens terrā dixit. O frater pdicator virgo añ partū Et statim vbi percussit cū baculo ē ortum vnū liliū pulcerrimū. Et secundo percutiens dixit. O fr predicator virgo in partu. et ortū est aliud lilium. Et tertio pcutiens dixit. O frater pdicator virgo post partum. Et confestim ortū est tertiuz liliū. Et hoc facto frater egidi⁹ aufugit frater vero ille predicator ilico liberatus est a tentatione sua. ⁊ ex tunc magnā deuotionem in sco fre egidio semper habuit. .xxxiij.

Scus antoni⁹ de padua vn⁹ de electis discipulis beati francisci quē scus fran. suū epm appellabat. cū pdicabat in concilio corā papa ⁊ cardinalib⁹ vbi erant greci ⁊ latini frācigene et theutonici sclaui ⁊ anglici ⁊ multi alij diuersarū linguaꝝ spūsancto afflatus lingua aplica inflāmatus eructans mellifluuz verbum omnes illos tā diuersarū linguarū in dicto concilio ꝯgregatos luculētissime ⁊ clare ipm audientes ⁊ distincte intelligentes reddidit tanta āmiratione suspensos. vt videretur renouatū illud antiquū aplorū mirabile āmirātium ⁊ dicentiū. Nōne iste hispanus ē? Et qūo nos oēs audim⁹ p eū linguā nr̄am in qua natisum⁹ greci ⁊ latini frācigene ⁊ theutonici. sclaui et anglici. lombardi et barbari. Papa etiā stupens ad tam profunda de scripturis diuinis a sācto antonio ꝓlata dixit. Vere iste archa testamenti ⁊ diuinaꝝ scripturarū armariū est xxxiiij

Ostendere volens dñs iesus bñdictus q̄nta scitas essz fidelissimi sui ⁊ q̄z deuote audiēda essz eius predicatio ac sana doctrina p aīalia irrōnabilia scz per pisces redarguit infidelium ⁊ insipientiuz hereticoꝝ qz stultitiam. sicut azina redarguit insipientiā balaā. Nā cum essz beatus antoni⁹ arinū vbi hereticorum magna copia morabatur volens illos ad lucem vere fidei ⁊ in viam reducere veritatis ipis de scripturis catholicis p multos dies predicabat. Illi vero facti lapidei p obstinaciā ipsi⁹ scis eloqis non solū non adquiescere sed insup auditū prebere ꝯtē pserūt. Scs vero antoni⁹ dño inspirante accessit q̄dam die ad os fluminis iuxta mare ⁊ stans in ripa q̄ mari appropinquabat ⁊ flumini. īcepit mō predicatōis pisces ex parte dñi aduocare dicens. Audite verbū domini pisces maris ⁊ fluminis. ex quo infideles heretici audire contēnunt Et ecce statim accessit ante scm antoniū tanta magnorū ⁊ paruorum pisciū multitudo q̄ nunq̄ similis in illis partib⁹ fuit visa. ⁊ omnes tenebant caput aliq̄ntulū extra aquam Vidisses ibi pisces magnos adherere minorib⁹. minores sub alis maio

rū pacifice pertrāsire et ꝑmanē. Vi
disses etiā diuersas pisciuꝫ spēs q̄sti
bet ad sibi similes currē. et q̄si quen
dā campū pictū varietate colorum
mirabiliter decoratū ad sci faciē or
dinari. vidisses ibi turmas piscium
magnoꝝ et grandiū quasi castrorū
acies ordinatas loca ad predicatio
nē ꝑripere. vidisses ibi pisces medi-
ocres loca mrdiocria capere ⁊ qua
si doctos a dño absq̄ truculentia in
suis locis ꝯsistere. vidisses ibi pisciū
paruulorū multitudinē copiosā atꝫ
populosā vsqueq̄ꝫ tq̄ꝫ peregrinos
ad indulgentiā properare. et ad san
ctū pr̄em tanq̄ꝫ sub tūtore ꝓpinquio
res accedere. Ita q̄ꝫ in sc̄a predicati
one celii⁹ ordinata ꝑmitus pisces
minores scd̄o mediocres et t̄tio vbi
erat aq̄ ꝓfundior pisces maximi sā-
cto antonio assistebāt. His vero ta
liter ordinatis incepit sc̄s antonius
solēniter predicare dicēs. Fr̄es mei
pisces multū tenemini ꝓ vr̄o modu
lo referre gratias creatori nr̄o. qui
in vr̄m habitaculū dedit elementuꝫ
tā nobilissimū ita vt aquas dulces
et salsas prout expedit habeatis Re
insuper multiplicia contulit vt eui
tetis incōmoda tēpestatis. exhibuit
insuꝑ vobis elemētū diafanū ⁊ lim
pidū. et vias quib⁹ incedatis ⁊ escas
quas sumatis vt viuere possitis. Es
cas quoq̄ꝫ vobis nc̄arias preparat
creator benign⁹ etiam in profundis
abissi. Vos in creatione mundi bñ-
dictiōe multiplicationis preceptuꝫ
habuistis a dño. vos in diluuio ce-
teris animalibus pereūtib⁹ absq̄ꝫ le
sione reseruati fuistis. vos pennulis
ornati ac roborati vndiq̄ꝫ prout li-
bet discurritis. vobis datum fuit ex
imperio reseruare ionā ꝓphetā dñi.
ex p⁹ tertium diē illū absq̄ꝫ lesiōe in
terrā ponere. vos censū dñq iesu cū
tanq̄ꝫ pauꝑ non haberet vnde state
rē solueret obtulistis. vos in cibum
regis eterni dñi bñdicti ante rsurre-
surrctionē singulariter fuistis. Pro-
pter que oīa multū tenemini lauda
re ⁊ benedicere dñm q̄ tot bona sin
gularia iā ꝑre ceteris aīalib⁹ recepi
stis. Ad hec verba ⁊ similia horta-
menta aliq̄ pisces voces emittebāt.
aliqui aperiebāt ora ⁊ omnes capi
ta inclinabāt. signis quib⁹ poterāt
laudabāt altissimū. Ad hanc reuerē
tiā pisciū exhilaratur, in spū sc̄s an
toni⁹ ⁊ voce altissima clamās dice-
bat. Bñdict⁹ de⁹ etern⁹ quia magis
deū honorāt pisces aq̄tici q̄ꝫ hoīes
heretici ⁊ melius audiūt belue irrō-
nabiles q̄ꝫ homines infideles. Quā-
aūt sc̄s antoni⁹ predicabat tanto pi
sciū multitudo crescebat. Ad qd̄ mi
raculuꝫ concurrens populis ciuita
tis ⁊ ꝯcurrentes etiā heretici supra
dicti ⁊ videntes tā insolituꝫ miracu
lū ⁊ merito admirandū q̄ꝫ bruta sā
cto antonio prebebāt auditu. com
puncti corde oēs ad pedes sci anto
nij vt predicationē illis faceret cōse
derūt. Tūc sc̄s antoni⁹ aperiens os
suū tā mirabiliter de catholica ꝑdi
uit. q̄ꝫ omnes hereticos ibi existen
tes ꝯuertit. ⁊ fideles roboratos ī fi-
de cū gaudio ⁊ benedictione remi
sit. Pisces etiaꝫ licentiati a sc̄o anto
nio cūcti letantes ⁊ gaudentes cum
mirandis lusib⁹ ⁊ circuitib⁹ in vari
as prouincias abierunt. Post hec
post multos dies sc̄us antoni⁹ arini
predicādo magnū fructū fecit in cō
uersione deuotōe hereticorū ⁊ cleri

Zelator euangelice re .xxxv
gule beati patris nostri sc̄i francisci

sanctus frater ꝯradus ꝺ offida fuit religiose vite ⁊ meriti tāti apud deum.ꝙ tam in vita ip̄ius q̄ꝫ in morte dn̄s iesus euꝫ multipliciter honorauit. Nā cū adhuc viueret et vt forē sis ad locū offide venissꝫ.fratres eū rogauerunt ꝙ amore dei cuidā fratri iuuēculo predicaret q̄ tam inordinate ⁊ tā pueriliter se agebat ꝙ senes et iuuenes de illa familia plurimū ꝯturbabat. Et de horis canonicis ⁊ alijs regule disciplinis aut parū aut nihil curabat. Vn̄ frater conradus cōpatiens illi iuuēculo ⁊ aliis fratrib⁹ ꝓpter illum multipliciter tribulatis ad preces illoꝝ humilit̄ inclinat⁹ vocauit illum seorsum.et ī viscerib⁹ charitatis dixit sibi verba tam efficacia ⁊ dīna.ꝙ statim facta est manus dn̄i sup̄ eū iuuēculum.et mutat⁹ est in virū alterū.ita ꝙ fact⁹ est de puero senex.ita obediens .ita solicitus ⁊ deuot⁹.ita pacific⁹ ⁊ obsequiosus ⁊ ad omnia virtuosa opa ita studiosus.ꝙ sicut antea ꝑ ipsum tota familia turbabat̄.ita om̄es p⁹ plenā ꝯuersionē quā in virtutib⁹ fecerat exultabāt.et dilectionē ad euꝫ quasi ad angelū ferebāt. Post hanc vero cōuersionē paucis dieb⁹ elapsis infirmat⁹ est ⁊ migrauit a seculo.de quo fratres multuꝫ doluerūt. Post mortē vero illi⁹ cū fr̄ conrad⁹ q̄ cōuerterat eū staret in or̄one de nocte an̄ altare dicti ꝯuēt⁹.ecce venit aīa ante fr̄em conradū.tanq̄ꝫ pr̄em euꝫ deuote salutās.qui ait. Quisnaꝫ es tu? Respōdit.ego sū aīa iuuenis nuper defuncti. Cui ille. O fili charissime q̄d est de te. Rn̄dit pr̄ charissime gratia dei ⁊ doctrine vr̄e bn̄ mihi est.quia non suꝫ dānat⁹ .tn̄ ꝓpter aliquas meas culpas nō plene purgatas ꝓpter modicū tp̄is qꝺ habui magnas sustīeo purgatorias penas sed rogo te pater vt sicut tua pietate mihi duꝫ viuerem succurristi.ita nunc in meis cruciatibus digneris succurrere vt dicas ꝓ me aliqua pr̄ noster.quia or̄o tua valde acceptabilis est corā deo. Frater vero cōradus libēter assentiēs dixit semel pater nr̄ cū requiē eternā. Quo dicto aīa illa dixit. O pater sc̄e q̄ntū ꝓfuit mihi.rogo ꝙ iterū mihi dicas.et cū dixissꝫ iterū aīa illa ait. Pat̄ sancte sicut oras tota alleuior .et rogo ꝙ orare non cesses. Fr̄ vero cōrad⁹ sentiens ꝙ aīa illa suis or̄onibus iuuabatur dixit sibi centū pater nr̄.q̄b⁹ dictis aīa illa dixit. Ex parte domini nostri gratias tibi ago vt ip̄e de hac charitate tibi mercedeꝫ eternā tribuat.quia ꝓpter orationē tuā ego sum a penis omnih⁹ liberata.⁊ pergā nunc ad gloriaꝫ paradisi. Et his dictis perrexit ad dn̄m . fr̄ vero ꝯrad⁹ vt letificaret fr̄es totū recitauit ꝑ ordinē qꝺ ī nocte p̄cesserat.vn̄ ip̄e ⁊ alij fuerūt plurimū consolati.

Cū q̄dā vice ioānes de .xxxvi. aluerna ad altare accessissꝫ ad celebrandū missā quā cantare debebat ampliata est sibi gr̄a .⁊ creuit in eo amor diuin⁹.⁊ dat⁹ est sibi quidā sēsus de deo ineffabilis et inestimabilis quē suis verbis nullo modo poterat explicare.⁊ timēs ne cresceret. tm̄ sensus ille ⁊ feruor miserabilis ꝙ oporteret eū dimittere missā nesciebat quā partē eligeret vtrum sic ꝓcederet vl̄ expectaret. tn̄ quia aliqn̄ senserat simile ⁊ dn̄s tm̄ tp̄auerat ꝙ ob hoc nō dimiserat missam vtcūq̄ꝫ cōfidebat posse ꝓcedere.nihilomin⁹ timebat qꝺ euenit.quia tales infusi

ones diuine non sūt in hominis po
testate. Cū ergo ꝓcessisset vsq; ad p̄
fationez beate virginis creuit tm̄ il
la illuminatio ⁊ gratiosa suauitas
ꝙ veniēs ad pridie q̄ꝫ pateret vix il
lā suauitatē ⁊ dulcedinē poterat su
stinere. Peruento autem ad hoc est
corpus meum .ingeminans hoc est
hoc est et multum frequenter ita ꝙ
quasi deficiebat pre magnitudīe eo
rum que iā sentiebat in anima. Uñ
guardianus loci succurrens anxian
ti stabat iuxta eum ⁊ frater etiaz cū
cereo accenso post eum.stantibus et
timentibus ceteris fratribus cū ali
is hominibus et mulieribus multis
cum quibus erant alique maiores
de prouincia que omnes expectan
tes et timentes more mulieruz plan
gebant. Ipse vero frater ioannes q̄
si alienatus beatissima ⁊ suauissima
letitia stabat improcedens in conse
cratione sanctissima cōplēda .quia
sciebat dominum iesum christum q̄
nō intrabat hostiam.vel potius ho
stia non transsubstantiatur in ipsuz
donec adiungeret corpus meum.et
non valens ferre tantam maiestatē
christi clamauit dicens corpus me
um. Et statiz euanuit forma panis
et apparuit dominus iesus christus
dei filius benedictus incarnatus et
clarificatus et ostendit ei humilita
tem que eum fecit incarnari et facit
ipsum venire quotidie in manus sa
cerdotis. Dicto autez hoc est corp⁹
meum.mox mirabiliter post se ceci
dit retro.ꝫ a guardiano qui stabat
iuxta eum ne rueret in terram sustē
tatus est.⁊ concurrentibus fratrib⁹
et alijs hominibus ⁊ mulieribus q̄
in eccīa morabantur tanq̄ꝫ mortu⁹
in sacristia d̄portatur. Erat em̄ cor
pus eius frigefactuz sicut corp⁹ ho
minis mortui. et digiti manuū erāt
contracti taz fortiter ꝙ vix valebāt
distendi vel moueri. ⁊ sic iacuit q̄si
e xaminis a mane vsq; ad tertiā ma
gnam. Rogatus aūt ꝙ per charita
tem dei que senserit dignaretur di
cere.dixit ꝙ in conficiendo tantum
cor suū erat liquefactum ad moduz
cere valde distemperate.et caro sua
videbatur esse sine ossibus taliter ꝙ
nec membra nec manus poterat q̄si
leuare ad faciendum crucem super
hostiam.addens ꝙ anteq̄ꝫ fieret sa
cerdos fuit sibi ostensuz ꝙ debebat
sic deficere ī missa .sed quia multas
missas legerat sed non euenerat qd̄
fuerat ante predictum putabat se in
hoc fore deceptum. Sed fere quinq̄
ginta diebus ante assumptionez be
ate marie virginis in qua hoc iterꝫ
habuit fuit sibi ostensum ꝙ hoc de
bebat sibi cōtingere circa assumpti
onem sed erat oblit⁹ illius promissi
onis. xxxvij.

Tempore fratris petri vere sācti
frater conrardus de offida cum isti
duo cum alijs fratribus starent de
familia in loco foranni de custodia
anconitana frater conradus acces
sit in siluam ad meditanduz diuina
Frater āt petrus clanculo' perrexit
post illum vt videret quid illi acci
deret. Frater vero cōradus incepit
beatissimam virginem deuotissime
lachrymis exorare vt sibi hanc gra
tiam a suo benedicto filio impetra
ret.vt de illa dulcedine quaz sanct⁹
symeon in die purificationis persen
sit.cum christum saluatorem benedi
ctum gestaret in vlnis aliquantulū
sentire valeret. Qui exauditus ab il
la misericordissima domina. ecce re

gina glorie cum filio suo benedicto
affuit cum luminis claritate quod
non solum tenebras effugabat sed
etiam cūcta lumina superabat. ⁊ ap
propinq̄ns ad fratrem conradum
puerum illum speciosissimum pre fi
lijs hominum posuit in vlnis eius.
Quez frater conradus deuotissime
accipiens et labia labijs imprimēs
⁊ pectori pectus astringens tot⁹ li
quefiebat in amplexibus et osculis
charitatis. Frater vero petrus hec
omnia clara luce cernebat. ⁊ inde cō
solationez mirabilem sentiebat q̄ la
tenter manebat ī silua. Beata vero
virgine cum filio recedentibus. et
frater petrus festinanter repedauit
ad locum. Frater vero cōradus cū
redissz totus festinus ⁊ gaudēs vo
cabatur a fratre petro. O celibeco
se multam consolationem habuisti
hodie. Dicebat frater conrad⁹. q̄d ē
q̄d dicis frater petre. q̄d scis tu q̄d
ego habuerim? Respondebat frater
Bene scio celibecose qualiter te vir
go beatissima ⁊ ei⁹ filius benedict⁹
visitauit. Quod audiens frater con
radus quia sicut vere humilis opta
bat secretum rogauit ꝙ nemini dice
ret. Erat enim tant⁹ amor inter hos
duos ꝙ q̄si cor vnum ⁊ aīa vna vi
debantur. Etiā frater conradus in
loco forāni orādo liberauit obsessā
a demone. et statiz de dicto loco au
fugit. ne mater puelle liberate ipsuz
inueniret. ⁊ concursus populi fieret
Nā frater conradus tota nocte illa
orauerat ⁊ matri puelle predicte ap
paruerat ⁊ apparendo filiā liberaue
rat. .xxxviij.

Sanctus ioannes de aluerna su
pradictus in loco ordinis tanq̄z stel
la mirabilis splendore gratie rutila
uit. Hic nanq̄z cuz in iuuenili etate
gereret per sapientiā cor senile peni
tentie viam que custodit corporis ⁊
mentis mundiciam totis viscerib⁹
cupiebat. Unde cum adhuc essz pu
erulus loricam et circuluz ferreum
portabat ad carnem et abstinentie
crucē quotidie baiulabat. ita ꝙ dū
in sancto petro de firmo cum cano
nicis moraretur anteq̄z sācti patris
habitum assumpsissz. illis splendide
viuentibus ipe se abstinentia et mi
ro rigore frenabat. ⁊ inter delicias
martyriuz abstinentie celebrabat. sz
cum ad suum studium angelicū obi
ces socios multipliciter pateretur ī
tantum vt loricam exuerent ⁊ absti
nentiā impedirent. ipe inspiratus a
deo cogitauit mundum cum amato
ribus relinquere et florem sue ange
lice iuuentutis brachijs crucifixi of
ferre. in ordine videlicz beati franci
sci in quo audierat crucis stigmata
renouari. Cum ergo in nomine dñi
habitum fratrum minorum pueru
lus assumpsisset et vni magistro cō
missus fuisset pro spiritualiuz disci
plina. cum verba audiret diuina ali
quando cum magistro cor eius vt
cera liquescens tanta suauitatis gra
tia in interiori homine replebatur.
vt exterior homo discurreret coact⁹
aliq̄n ꝑ ortū. aliq̄n ꝑ eccīaz. aliq̄n ꝑ
siluā. vndiq̄z currebat vel circuibat
quēadmodū flāma interior impelle
bat. Successu vero tp̄is hūc angeli
cum virum in diuersis statibus or
dinatis actionib⁹ gr̄a diuina subue
xit. q̄nq̄z ad splendores cherubeos.
q̄nq̄z ad ignem seraphicuz. q̄nq̄z ad
angelica gaudia hunc angelicuz vi
rū rapiebat gratia diuina. et q̄d pl⁹
est. q̄nq̄z ad dīna oscula ⁊ excessiuos

amoris xpi amplex⁹.non solū inter
nis gustibus.sed et signis exteriori
bus tanq̃ amicū intimū assumebat
Cū accidit sibi q̃dā tpe q̃ bñ p spa
tium triuz annoꝝ amoris xpi igne
succensus recipiebat ꝓsolationes mi
rabiles ⁊ frequēter in tali ardore ra
piebatur ad deū. Qz quia de⁹ curā
spēalē de suis filijs gerit.nūc conso
lando prosperis.nunc exercēdo ad
uersis. Cum fr ioānes predictus sta
ret in quodaz loco subtractus est si
bi ille radius ⁊ status ignitus. ⁊ re
mansit sine amore ⁊ lumine ⁊ fuit in
merore pmaximo. Propter qd cuz
anima ipius dilecti presentiam non
sentiret. anxiabatur ⁊ cruciabatur.
currens et querens per siluam me
rens ⁊ anxius dilectum .qui se mo
dicum dispensatiue absconderat.sed
nullo modo nullo q̃ loco xpi iesu
benedicti dulcissimos amplexus et
suauia ⁊ beata oscula sicut consueue
rat inuenire valebat.⁊ hanc tribula
tionē p dies plurimos sustinuit.eiu
lans suspirans. ⁊ lachrymās. Cum
aūt ambularet die q̃dā per dictam
siluā in qua ipse met semitaz fecerat
ad pgendum.⁊ sic afflictus ⁊ desola
tus incederet.adherens vni fago fa
ciē lachrymosam in celo erexit. Et
qui sanat contritos corde ⁊ alligat
contritiones eorum' dñs iesus xps
bñdictus apparuit in eadē semita.ni
hil tamē dicēdo .Quem cum sic io
annes recognosceret statim se proie
cit ad pedes ipius.⁊ gemitib⁹ ienar
rabilibus exorabat⁊ humillime sup
plicabat vt succurrere dignaretur.
quia sine te saluator dulcissime ma
neo ī tenebris ⁊ merore.sine te agne
mitissime maneo in angustijs ⁊ ter
rore. Illumina me ergo magr grati
ofissime ⁊ pastor pyssime.q̃ sum tua
ouicula indigna. Et quia desideriū
qd differtur ad maiorem accendit
amorē.xps benedictus adhuc rece
dens p semitam suprdictā nihil pe
nit⁹ sibi loquebatur. Frater vero io
annes videns q̃ xps benedict⁹ rece
debat ⁊ eū non exaudiebat surgēs
iterū cū sca importunitate sicut ege
nus ⁊ paup iterū cucurrit ad xpm.
et ad pedes humiliter se prosternēs
cū lachrymis deuotionis exorauit.
O iesu dulcissime miserere mei qm̃
tribulor.exaudi me in multitudine
misericordie tue ⁊ ī veritate salutis
tue.⁊ redde mihi letitiam salutaris
tui.quia misericordia tua plena est
terra.tu scis quoniā vehementer tri
bulor.rogo supplicit q̃ aīe mee ob
tenebrate succurras velocit. Et ite
rum.saluator recessit nihil loquens
fratri ioanni.⁊ in nullo ipm ꝓsolās
videbatur velle recedere. vadens p
viam ñdictā faciens sicut mater cū
puerulo vt desiderium eius ampli⁹
inflāmaret.Cū fr ioannes tertio in
secutus iesum christum bñdictuz la
chrymando vehementer pergebat
sicut lactens post matrē .et paruul⁹
post patrem.et humilis discipulus
post magistrum misericordem. Cuz
aūt puenissz ad eum xps benedict⁹
facie suā gratiosā ad fratrē ioānem
ꝓuertit.⁊ expandit venerabiles ma
nus suas sicut sacerdos qm̃ se vertit
ad populū. Tūc frater ioānes vidit
radios lucis mirabiles de sacratissi
mo pectore xpi egredientes .non so
lum totā siluā illuminātes exterius
sed etiam corpus et animam interi⁹
replentes diuinis splendoribⁿ. Cū
statim frater ioānes fuit doct⁹ quē
admodū humilē ⁊ reverenduz actū

deberet tenere cuz xpo bñdicto. Nã statim proiecit se ad pedes xpi .xps vero benedict' pedes illos sanctissimos clementer sibi exhibuit.vbi tot lachrymas fr ioannes effudit q̃ q̃si videbatur alia magdalena .rogans q̃ ad pcã eius non respiceret.sed p suã sãctissimã passionem ac aspersionem sanguinis gloriosi animaz eius resuscitare in gratiaz diuini amoris dignaretur. Dum aũt frater ioãnes sic instanter oraret et ad pedes xpi iaceret.tantã inde recepit gratiaz q̃ totus ibi extitit renouat' ⁊ sicut magdalena pacificatus ⁊ consolat'. Et tunc frater iohannes sentiens tante gratie donũ cepit gratias agere do et pedes eius humiliter osculari erigendo se vt saluatorẽ cũ gratiarum actione respiceret .⁊ xpus benedict' manus suas sactissimas ad osculandum eidem exhibuit ⁊ expandit in ipa apertione manuũ . Frater ioannes se erigens accessit ad pect' dñi ieſu ⁊ amplexatus est iesum.et xps benedictus amplexatus est ipsũ. Et iñ osculans frater sanctissimuz pectus christi sensit tantum odorem diuinũ q̃ si omnia mundi aromata congregarentur in vnum respectu illius diuini odoris fetor putridus putaret. Et super hoc de ipso pectore saluatoris ingrediebantur radij supradicti illuminantes mentem interius ⁊ exterius ⁊ omnia circunquaq̃ .et in hoc amplexu odore ac luminibus ĩ ipso beato pectore domini iesu christi fuit raptus frater iohannes et totaliter consolatus ⁊ mirabiliter illustratus. Nam ex tunc quia de sacro dominico pectore potauerat dono sapientie ⁊ gratia diuini verbi repletus est.verba mirãda ⁊ superenarrabilia frequentius eructabat. Et q̃ de ventre eius fluebant flumina aque viue quas potauerat de abisso pectoris domini iesu christi ideo mentes audientiuz immutabat et fruct' mirabiles faciebat. Ille insup odor predictus et splendor quem ibi persenserat per plures dies in eius anima perduraverunt.et quod plus est ĩ dicta semita vnde dominici pedes perrexerunt.⁊ per amplum spatium circunquaq̃ eundem splendorem et odorem per multa tempora sentiebat. Rediens ad se frater iohannes post raptum predictum christus benedictus disparuit .et ipse postmodum semper consolatus.et illuminatus remansit. Nam coram romana curia ⁊ coram regibus et baronib' et coram magistris ⁊ doctoribus tã profunda et alta lumina eructabat. q̃ omnes in stuporem mirabilez sermone suo convertebat. Cuz ipse frater iohannes esset homo quasi sine litteris.tamen questiones subtilissimas et altissimas de trinitate et aliis scripture misterijs mirabiliter declarabat. .xxxix

Cum dictus frater iohannes de alverna celebraret missam in commemoratione omnium defunctorum obtulit cuz tanto charitatis affectu et compassione pietatis illud altissimum sacramentum.cuius efficaciaz super omnia suffragia desiderãt anime defunctorum.q̃ liquefiebat tot' in dulcedine pietatis ⁊ melliflua dilectione superna. Quando ergo ĩ dicta devota missa corpus domini sãctissimum levaret in altum offerens illud deo patri. vt amore illius qui in cruce pependit animas illas ab ipso creatas et etiaz redemptas de

carcere misericorditer liberaret. vidit quasi infinitas animas de purgatorio egredi quasi multitudinem scintillarum de ignita fornace prodeuntium. Et vidit illas ad celestem patriam aduolantes propter merita christi qui pro humana salute in cruce pependit. .xl.

Quodam tempore dum sanctus franciscus esset grauiter infirm' frater leo sibi cum multa deuotione et diligentia seruiebat. Cum autem q̃dam vice frater leo staret prope beatum franciscum et daret se orationi. factus in ertasi ductus est ad maximum quoddam flumen et impetuosum et latum. vbi cuz aspiceret trãseuntes vidit aliquos fratres oneratos ingredi dictum flumen qui statim ab impetuositate fluminis subuertebantur. et absorbebat eos vorax profunditas. Aliqui ibant vsqz ad tertiam partem fluminis et peribant. Aliqui vsqz ad medium. alij q̃ si vsqz ad finem qui omnes propter sarcinas et onera que portabant diuersimode secundum diuersas sarcinas a flumine mergebantur. et peribant crudelissime absqz omni remedio. Frater autem leo videns tantũ periculum compatiebatur illis. Et ecce subito apparuerunt aliqui fratres sine aliquo onẽ vel sarcina omnis rei in quibus sola paupertas sãcta relucebat. Et intrantes flumen transibant sine aliqua lesione. Sanctus vero franciscus per spirituz sciens q̃ frater leo viderat aliquam visionem postqz redijt ad se vocauit eum sanctus franciscus ⁊ ait. Dic mihi que vidisti. Et ille recitauit per ordinem cuncta que viderat. Cui sanctus frãciscus ait. Vera sunt que vidisti. Nam flumen est mundus. Isti fratres qui sorbentur a flumine sunt illi qui professionem euangelicam et paupertatem voluntariam non sequuntur. Illi vero qui sine periculo transibant sunt fratres spiritum dei habentes qui nihil terrenũ nihil qz carnale amant aut querunt aut possident. sed habentes alimenta et quibus tegantur his contenti sunt sequentes christum in cruce nudatum et onus crucis eius et iuguz obedientie eius leuissimum et suaue quotidie amplexantur. ideo faciliter et sine periculo de temporalib' transeunt ad eterna.

Quadragesimũ primũ

Frater leo habuit hanc visionem Videbat nanqz in somnis et ecce iudicium parabatur. et angeli canebant tubas. ⁊ gens congregabatur in quodam prato magno. Et ecce due scale posite erãt. vna ex vna parte. alia ex alia parte. vna erat rubea et alia alba. et ambe attingebant a terra vsqz ad celum. Apparuit autez christus in summitate rubee schale quasi iratus et offensus. et beatus franciscus prope ipsuz inferius ⁊ descendens aliquantuluz clamabat ad fratres suos fortissime dicens. Venite fratres venite ascendite ad dominum qui vocat vos. confidite ne timeatis venite. Fratres autem multi conueniebãt ad iudicium. confisi de clamore patris currebant et incipiebant ascendere scalam rubeaz valenter. Cum ascenderent alius cadebat de tertio gradu. alius de quarto. alius de decimo. alij de medieta

te scale. et alij quasi de sūmitate scale. Beatus vero franciscus videns hoc motus compassione ad tantaz ruinam rogabat christū iudicē pro filijs suis. Christus vero ostēdebat manus suas ⁊ latus beato francisco in quibus videbātur renouate plage eius. de quibus etiaz stillabat sāguis recentissime ⁊ dicebat. Ecce ista fecerunt mihi fratres tui. Cum beat⁹ franciscus perseueraret postulans misericordiaz pro frib⁹ post breuē morulā iterum aliquantulum descendebat ⁊ clamabat. Nō desperetis sed confidite. Currite ad scalā albam. currite et ascendite ibi suscipiemini. per eam intrabitis. Currē tibus autē fratribus ad scalā albā ex ammonitione paterna. Ecce beata virgo maria mater xp̄i apparuit in sūmitate scale ⁊ recipiebat eos. et ingrediebātur regnū sine laboze.

Ex vitis fratruz ozdinis predicatozum Exemplum .xlij.

Arcilie fuit mulier multum deuota nomine ⁊ natione lū̄barda. Que cum quadā die stans in cōpletozium frm fuisset singulari deuotione affecta in inceptione dulcis antiphone scz Salue regina. fuit rapta in spiritu Vidit q̄t tuoz admiranda ⁊ nobis amandaz cum multa deuotione oīb⁹ recolenda. Vidit q̄ppe ip̄am reginaz misericordie cū fratres dicerent. spes nr̄a salue. ip̄os dulciter resalutantē. Et cum dicerent. eia ergo aduocata nostra. ip̄am ante filiū pro fratribus precidentem et orantem. Et cū dicerēt. illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte. vidit illā leto⁊ columbino vultu in fratres respiciētē p⁹ cū cantarent. Et iesum bn̄dictū fructum vētris tui nobis post hoc exiliū ostende. vidit ipsam in etate tenera gestantem filium. et omnib⁹ ⁊ singulis cum multo gaudio protendētē. Hec aūt mulier omnia dicta suo confessori maturo et discreto distincte ⁊ cū multis lachrymis enarrauit. .xliij.

In territorio amonensi super fluuiū rodanum situm est claustrū nobile taraschonis. vbi beata martha xp̄i hospita venerabiliter requiescit In hoc claustro hospita fratrū mr̄ dn̄i olfani militis deuotissima deo et ordini fuit. cui quod sequitur reuelatum est. sicut ex litteris venerabilis viri ⁊ honesti dn̄i guidonis fulcodij qui post podiensis ep̄us fact⁹ est clare patet in hunc modum. Viris religiosis patribus ⁊ dominis priori et fratribus predicatoribus in mōte pessulano Guido fulcodij salutē et pacem. Instante nuper festo pentecostes cum ordinis vestri generale capitulum apud nos celebrandum occurreret soror mea q̄dam domina maria de taraschona sanctorum congregationem tam celebrem q̄z iocundam videre desiderans per quindecim dies ante festū in villam sancti egidij notos et proximos visitatura descendit. Cunq̄z a pluribus matronis visitaretur que suis edificabantur alloquijs et exemplis. cepit a nonnullis earum anxie sciscitari quotiens orationem dominicā deuotissime dicerent. matrē ve dn̄i salutarent. Et vt frib⁹

in capl'o ꝯgregatis suuꝫ dn̄s mittēt
spūm. mr̄ qꝫ misericordie eos sua gr̄a
visitaret a singulis earū qd̄ poterat
or̄onū extorsit. Laudanda certe sc̄e
mulieris deuotio. sꝫ magis admirā
da prudentia. Minus q̄ppe sibi suffi
cere iudicās q̄ iuxta patrimonij vi
res fr̄m plurimoꝝ nc̄itatib⁹ tp̄ale sb̄
sidiū porrigebat. nouo sed laudabi
li quest⁹ genere satis vt arbitror ho
neste mendicans spūalis alimonie
bn̄ficia corrogabat. impossibile re-
putās ab eo preces plurimorū non
exaudiri. qui fidelis in omnib⁹ ver-
bis suis se suorum congregationi fi
deliū affuturū ꝓmittit. ⁊ multiplica
tis intercessionib⁹ thesauros euisce
rat sue pietatis. Sane ad montē pes
sulanū veniens cū sorore cū in die fe
sto tāte solennitatis officiuꝫ celebra
retur in ecc̄ia vr̄a. ⁊ ip̄a ꝓstrata or̄o
ni tota incūberet iuxta morē cepit
instantissime deprecari dn̄m. vt tot
fr̄es in suo noīe congregatos respi
ciens. quorū multi per tot terraruꝫ
spatia laborauerant eos sui spūs lu
mine ꝑlustraret. etsi merita deerant
aliq̄rū. ip̄e de sue gratie plenitudine
necnon ⁊ aliorū meritis defectuꝫ il
lorum misericordit̄ suppleret. Cum
igitur hec in aīo volueret īportune
petens ⁊ nihil hesitans hymnū Ue
ni creator spūs. inchoante cantore
vidit flāmaꝫ descendere de supnis. q̄
chorū vsqꝫ ad consūmatlonē inuol
ueret. Cunqꝫ rem visā considerasset
cum gaudio nemini suam visionem
dicens. nec suis asscribens meritis
gratias egit d̄o. qui sicut p̄mos ho
minū visitauerat piscatores. sic etiā
sue beneficia largitatis ad nr̄i tp̄is
p̄dicatores extendit. Porro cuꝫ ad
eandē ecc̄iam audiendi ꝯpletorij cā
redissꝫ et fr̄es illā dulcē antiphonā
Salue regina cantarēt regina virgi
nū apparuit visibiliter monēs vt ab
ei⁹ pedib⁹ nō recederet. Vidit ergo
ip̄am chori vtrāqꝫ ꝑtē lustrātem sin
gulis īclinare cātātib⁹. ⁊ iuxta cero
ferarios gradū sistere vsqꝫ ad finem
or̄onis. De hinc in celū rediens eaꝫ
affectib⁹ secuꝫ duxit. Que sibi reddi
ta tante gustu dulcedinis recreata
gr̄as humiliter retulit in corde suo
ꝯferens vniuersa. Nā et ꝑ triduū in
singulis completorijs hanc habuit
visionē. Ceterū nec sorori nec alij se
riē facti aperiēs tāq̄ꝫ mulier sensata
⁊ tacita clausa tenuit omnia q̄ vidit
donec egritudine vehemēti confra
cta. mortem quam diu saluo diuino
consilio dispositiōis optauerat im-
minere presensit. Tunc vero mihi p̄
mum. de hinc sorori et filio. post p̄o
ri nostro arelatensi ⁊ tribus fratri-
bus cūcta per ordinem enarrauit.
Eodem tempore dicta domina de
functa est. et in cymiterio fratrum
arelati sepulta. quia frates conuen
tum in tharaschone nondum habe-
bant. .xliiij.

Cum circa quandam domum so
rorum grando et tempestas sata cō
tereret sorores perterrite chorusca-
tionibus ecclesiam intrantes. salue
regina cum multa deuotione canta
uerunt. matrem misericordie rogā
tes vt eas et terras suas quibus su
stentabantur sua misericordia ac pi
etate seruaret Mira res sed ab eo fa
cta qui imperat ventis ⁊ fulgura in
pluuiam facit. Cum etenim non so
lum in circuitu sed fere ad iactum
baliste omnia sata grandine contri-
ta valde fuissent vinee qꝫ destructe
omnia q̄ sororū erāt ꝑ dei gratiam

et beate marie adiutorium salua et integra remanserunt .xlv.

Quidā fr̄ magne auctoritatis in ordine vite et fame preclarus in ꝓuincia lūbardie narrauit ꝙ cū esset nouiti⁹ tpe beati dn̄ici et post confessionē q̄dā nocte post matutinas añ altare paululū obdormiuissz audiuit vocem dicentē sibi. Uade et iterꝝ rade caput tuū. Qui euigilās interpretatus est ꝙ iteruz moneretur cōfiteri ⁊ melius dicere circūstantias omnes. Unde ad beatum dn̄icum se prosternens confessus est oīa cū cōtritione ⁊ maiori attentione q̄ꝫ pri⁹ fecissz. Qui cum postmoduz paululum recepissz quietis. vidit angeluz descendentē de celo. et in manu portantem coronā aureaz miro modo ornatam. et appropinquans posuit in capite eius. Euigilans ergo frat̄ se multū ꝯsolatum inuenit ⁊ gratias egit deo. .xlvi.

Cū magr̄ rolandus cermonensis in festoq̄ dā de scarletico panno haberet nouas ⁊ preciosas vestes ⁊ solennibus epulis interfuisset cum sociis ⁊ totā illam diē in lusibus ⁊ vanitatibus et hmōi vana gloria trās egissz. in sero ad se reuersus tacite intra se ait. Ubi est festuz qd̄ fecimus et tota illa letitia quo abijt. Uidēs ergo ꝙ omnis mundi letitia trāsit cito et ad dolorez cōuertitur. sequēti die ordinez est ingressus in q̄ multis annis deseruiuit dn̄o scitate. fama scīa. ⁊ doctrina preclar⁹ .xlvij.

Cū sc̄e memorie fr̄ reynaldus q̄ndam aurelianensis decan⁹ bononie frequēter predicationi insisteret. et plures magnos clericos ⁊ magr̄os attraheret. magister moneta q̄ tunc in artibus legens ī tota lumbardia famosior erat visa ꝯuersione tātoꝝ cepit timere multuz ꝙ caperetur in sermone illius. Unde eū in q̄ntū poterat declinabat. ⁊ omnes scholares suos verbo et exemplo suo auertebat a predicatione eius. In festo āt sancti stephani cū scholares predictum magr̄m ad sermonem attraherent. nec ip̄e ꝓpter scholares vel ꝓpter honorem se absentare posset dixit eis. Eam⁹ prius ad missā. Iuerunt ergo ⁊ non tm̄ vnā sed tres audiuerunt. Tūc instantibus illis ait Eam⁹ nunc ad sermonem. Ueniēs ergo inuenit eū p̄dicātē et maiorez ecc̄iam ita plenā ꝙ intrare nō potuit. Unde stās ad fores ecc̄ie ⁊ auscultans in p̄mo verbo capt⁹ est. qd̄ tale erat. Ecce inquit video celos apertos. Ecce inquit in p̄nti aperti sunt celi ad introeūdum. Quilibz q̄ vult potest ianuas apertas intrare. videant ⁊ timeant miseri negligentes ne eis qui claudunt deo cor suum. et os ⁊ manus regnū celoꝝ claudat̄. ⁊ introire nō possint. Quid ergo tardatis charissimi? Ecce aperti sūt celi. Finita ergo predicatione venit ad eum magister moneta compunctus verbo dei et ei statum suum et occupationes exponens in manibus eius professus est. Et quia erat multipliciter impeditus de licentia ipsius fratris reynaldi per annum et amplius remansit in habitu seculari. non tamen inutiliter. Sicut em̄ multos prius ab eius predicatione auerterat. sic postea q̄mplures non solum ad predicationem. sed etiam ad ordinem adduxit. Trahebat eos ad sermonem. ⁊ modo hunc. et modo illum ad ordinem inducebat. et cum singulis quasi de nouo profi-

tebatur. Ingressꝰ aũt ordinẽ q̃lis ĩ omni scitate fuerit. q̃ntũ in verbo et doctrina ⁊ heresuꝫ pfutatione pfecerit. nõ de facili possꝫ scribi xlviij

Fr quidã q magnũ locum diu tenuit in ordine cũ missus fuissꝫ satis iuuenculꝰ parisiꝰ ad scholas ⁊ vidisset ordinẽ predicatorũ tunc exurgere ⁊ familiaris essꝫ ordini cisterciensi cuiꝰ ordinis fratres solebãt repiri in domo pris sui. frequẽter in orationibꝰ suis petebat a dño vt cõcederet sibi morꝫ in ordine cisterciẽsi vel fratrũ predicatoꝝ. Licꝫ ãt ex dono gre diuine caueret se a multis peccatis. ⁊ pter spem salutis interdum portaret cilitiuꝫ occulte ⁊ aliq̃s elemosynas faceret. ⁊ ad officium diuinũ non in festis tm̃. sed quasi omni die ad ecclesiã beate marie et ad sermones q̃si semp ⁊ libẽter veniret. tm̃ nec ad predicationẽ magistri iordani qui tunc multos ꝓmouebat. nec alicuius alterius mouebatur ad ingressum ordinis. Cum autez postq̃z rexerat in artibꝰ audiret iura canonica interduꝫ in mane socijs suis nescientibꝰ ibat ad scholas theologie Contigit aũt in quodam die festo auditis vesperis in eccia sci petri in cuius parochia tunc morꝫbatur. redeuntibꝰ alijs scholaribus ipm remanere in vigilijs defunctoꝝ. Cuꝫ aũt ventũ essꝫ ad lectiones legẽdas incepit capellanꝰ dicte eccie qui satis simplex videbatur ⁊ bonus ipi loq̃ in hunc modũ. Charissime estis vos parochianꝰ meus? At ille rñdit Bñe morꝫ in tali domo. Et sacerdos. Bene. ergo estis parrochianꝰ meus. Et ideo volo liberare animã meam de vobis. Et post. Scitis eĩ quid vos promisistis domino ĩ baptismo? At ille. Et quid promisi. et sacerdos. Vos inquit promisistis vos abrenũciare sathane et omnibꝰ pompis eius. Ille qui vos portabat loquebatur pro vobis et respõdebat. Abrenuncio. At ille. Quare dicitis vos hec. Et sacerdos Charissime propter hoc quia multi sunt scholares qui multum se cruciant ⁊ multa sustinent longo tempore parisius in studendo quod nihil est nisi pompa sathane. Dicunt enim in corde suo. quando studueris parisius et fueris magister in illa ⁊ in illa facultate. rediens ad terram tuam eris famosus ⁊ reputaberis magnꝰ clericus. honorꝫaberis ab hominibus. dabuntur tibi beneficia. ascendes ad dignitates et huiusmodi. Et quid est hoc nisi magna pompa sathane. Carissime caueatis vobis a tali intentiõe in studio vestro et videte quomodo mlti magni magistri ⁊ clerici relinquunt mundum aduertẽtes nunc q̃ fere omnia que sequuntur homines in mundo pertinent ad pompam sathane. Cum autez hec diceret sacerdos. ecce finita lectione vna. Clericus incipit responsoriuꝫ. Heu mihi domine quia peccaui nimis in vita mea quid faciam miser. vbi fugiam nisi ad te deus meus. et sic verba sacerdotis ex vna parte. et cantus predicti clerici ex altera. quasi due tube intrantes ad corꝫ eius commouerunt eum in quandam inusitatam compunctionem magnam et abundantiam lachrimarum Recedens ergo inde quocunq̃z ibat. vbicunq̃z ipe stabat deuotissime gestabat verba predicta in visceribus et precipue illud verbum responsorij predicti. Quid

faciā miser vbi fugiā nisi ad te deus me⁹. Cū aūt hoc reuoluit q̄i ꝯtinue in corde videbatur sibi q̄si⁹ q̄dā vox in aīa sua rn̄dere. q̄ fugies nisi ad sā ctum iacobū ad fr̄es predicatores? In illis āt dieb⁹ cū more solito iret ad beatā virginē adorādā. tāta da ta fuit ei multotiēs gratia ꝯpūctio nis ⁊ deuotio lachrymarū ⁊ affectio cordis incōsueta. q̄ vltro desipente sibi mūdo post paucos dies iuit ad fr̄es sibi notos ad sc̄m iacobū et or diuauit cū eis de ingressu suo. post solutionem debitorū quorūdā. In terim aūt locut⁹ est dn̄o hugoni q̄ fact⁹ est postea cardinalis qui fuit magister su⁹ ⁊ reuelauit ei proposi tū suū. confidens quia eū non impe diret quia bonus homo fuit et bac calarius in theologia. Quo audito ip̄e gratias deo confortabat eū di cens. Sciatis magister q̄ ego hoc idem ꝓposui. sed non possū statiz in trare quia habeo expire q̄dā nego tia dn̄i mei vvilhelmi de sabaudia cum quo nunc sum sicut scitis. Sed intrare secure et sitis securus q̄ ego vos seq̄r in festo beati andree. Ipse et dominus hugo in sequenti qua dragesima in cathedra beati petri ordinē sunt ingressi. .xlix.

Fuit etiam parisius alius magn⁹ clericus ⁊ in iure peritus. Qui audi ens ingressum quorūdaz scholariū ꝛmicorum suorum oblitus fui. obli t⁹ librorum suorum quos ante se te nebat apertos. quos etiaz non clau sit. oblitus etiā que in domo sua ha bebat. solus quasi amens fact⁹ cur su festinabat ad fratres. Cum autē obuiasset cuidam noto sibi et quere ret quomodo sic solus curreret. non sistens gradum hoc solum responde bat. Ego vado ad deum. Veniens autem ad locum vbi se receperant fratres quia nondum ibi domum habebant. et inueniens magistrum iordanum et fratres congregatos. proiecto quodam mantello serico prostrauit se in medium quasi ebri us nihil aliud dicens nisi hoc. Ego sum dei. ego sum dei. Magister au tem iordanus nulla facta alia exa minatione vel responsione premis sa. hoc solū respondit. Ex quo estis dei et nos in eius nomine eosigna mus vos ei. Et surgens induit eum Hec autem duo narrauit qui inter fuit illis et hec vidit et audiuit. et vnus ex illis fuit frater guerricus qui diu in diuersis locis sectans stu dia in logicalibus et quadruuiali bus et in naturalibus et in medici na. et excallenter post rexit in ordi ne in theologia parisius retulit in troitus sui hanc fuisse causam. Se mel enim dum audiret legi in eccle sia. Factum est omne tempus quod vixit adam nongenti triginta anni et mortuus est. Facti enim sunt dies sex nongenti dundecim anni et mor tuus. est. Facti sunt dies enos non genti quinqz anni et mortuus est. et cetera que sequuntur de morti bus eorum. qui tam diu et tantum vixerunt. stupefactus et compunct⁹ ait. Deus meus omnes moriuntur etiam illi qui tam diu et tantum vi xerunt. quid faciemus et nos etiam moriemur? Hec ergo vtili et sancta cogitatione compunctus ordinem deuotissime intrauit. Cuius etiam vita q̄z sancta doctrina q̄z vtilis et clara fuerit notum est toti ordini et ecclesie dei.

Quinquagesimū.

Erat q̃daz scholaris bononie ni
miũ delicatus. de q̃ semel scdo ⁊ ter
tio visũ est cuidã fr̃i ꝙ si moneretur
ordinẽ intraret. Venit ergo ad sup-
priorẽ fr̃em q̃ eius ꝯpatriota erat.
et qd̃ ter viderat reuelauit. Ille au
tẽ rñdit. Diuitijs ⁊ delicijs plen⁹ vix
poterit deserere vicia adolescentie
sue. Cũ frater deo oĩa possibilia as
serẽt cogitãs supprior ꝙ res a dño
fieret. ꝯsensit et iuit ad domum illi⁹.
Sz cũ intraret camerã ⁊ eius delica
tionẽ in lecto ⁊ vestimẽtis attendẽt
expauit nec voluit aliq̃d sibi loqui.
Sz ⁊ scholaris timens ꝙ ip̃m ad or
dinẽ ducere vellet ait. Frater si vul
tis aliquid mihi loqui nolo audire
nisi ꝓmittatis mihi ꝙ nihil de deo
mihi dicatis. Tunc supprior rñdit.
Loquamur de patria ⁊ de parenti-
bus nr̃is. et in fine tm̃ duo verba di
cam vobis de deo. Qui ait. Bene.
sz cauete ne plura dicatis. Cuz igit̃
diutius fuissent familiariter locuti.
surgens supprior ait Recedo redibo
sed illa duo verba que promiseram
dicã. Scitis vos dñe reinalde q̃lem
lectũ habebũt in alio seculo qui hic
non penitẽt in isto seculo? Respon
dit. Non. at ille. Isaias propheta
ostendit dicens. Subtus te sternet̃
tinea. ⁊ operimẽtũ tuũ erũt vermes
Exponens ei hec verba licentiatus
ab eo redijt ad conuentũ Ille aũt ĩ
tãta meditatione remansit istarũ ti
nearũ et vermiũ. ꝙ nihil aliud pote
rat cogitare. Quã cogitationez vo
lens per risus ⁊ ludos ⁊ solacia soci
orũ remouere a corde non poterat
sed magis ac magis ei illabebatur.
Sic ꝙ amaritudinẽ quã ex hoc sen
tiebat ferre non sustinens. post dies
aliquos ordinẽ intrauit. eligens in
lecto duro et paupe residuuz vite ꝑ
trãsire. vt post mortẽ in celuz porta
retur ab angelis. magis q̃ hic lasci
uire in stratu suo. et postea sepeliri
in inferno cũ tinearum et vermium
corrosione perhenni. Quoꝝ hic nec
per dies aliquos cogitationẽ potu
it tolerare li.

Narrauit beate memorie magi-
ster iordanus de q̃dã iuuene nobili
pulcro et delicato. ꝙ cuz intrassz or
dinẽ predicatorũ suadebatur sibi a
quodã magno et litterato ⁊ amico
parentũ suoꝝ vt ordinẽ exiret et di
cebat. Melius est vt modo sine pec
cato exeas ⁊ sine nota q̃z postea. tu
tenerrimus es. tã durum ordinẽ nõ
poteris tolerare. Cui iuuenis ille re
spondit. Causã quam vos mihi assi
gnatis ad exitũ hanc scio mihi fuis
se motiuã ad ingressũ. Cogitaui em̃
apud me dicens. Si nullã asperita
tẽ possum pati ĩ seculo qũo illas pe
nas intolerabiles et innumerabiles
sufferre potero in inferno. Ideo de-
creui in pñti istã sustinere aspitatez.
vt in alio seculo eternã non patiar.
sz hic cum paupih⁹ paup sim. et di-
ues in regno celoꝝ efficiar. .lij.

Cum q̃dã nouitius laboraret in
extremis in conuẽtu argentinensi ĩ
teutonia. et fratres iam recõmenda
rent animam ipsius creatori. ex in-
sperato aperuit oculos suos et ait.
Audite fratres charissimi. mihi ac-
cidit sicut alicui eunti ad forum. et
paruo precio magnas merces emẽ
ti. Ecce enim regnũ accipio et cau
sas nescio meritoruz. Et hoc dicto
requieuit in pace. .liij.

Frater Iuo natione brito quon
dam prior prouincialis in terra san
cta humilis. gratiosus. et deuotus.

semel post matutinas erat ī ecclesia orans. Cunq; elevassz oculum versus lāpadem chori. vidit vmbram quasi fratris stantis in habitu sordido et peregrino. Cūq; quereret ḋs essz respondit. Ego sum frater talis qui nuper obij. et viuens spēali tibi fui amore astrictus. Et querente fratre iuone qūo sibi esset. Respondit. male et dure in durissima pena debeo esse per quindecim annos. Cunq; quereret ab eo quare tam diu et tam dure deberet puniri. qui tam religiose ⁊ deuote et feruenter vixisset? Respondit. non queras quare. quia fm iudiciū dei qd̄ equissimū est bene merui tantā penā. sed rogote vt mihi subuenias. Quod se libēter pro viribus facturum promisit. Cunq; dies illuxissz cepit dict' frater iuo pro predicto defuncto offerre deo hostiaz salutarem. Cunq; iā consecratam teneret in manibus cepit rogare dominum quasi sub his verbis domine iesu xp̄e. si soldanus babilonie teneret vnum captiuum ī vinculis ⁊ camerarius eius qui annis viginti seruiuissz ei qñ surgeret quando intraret lectuz pro seruitio suo dictum captiuum peteret dari soldanus ei de facili nō negaret. domine non es durior soldano sarracenorum. Camerari' tuus sum. astiti tibi iam per multos annos et deuote seruiui. Tenes quasi captiuum illum dilectum fratrem meum. igit̄ pro seruitio meo peto illum mihi dari a clementia tua. Cunq; verba ista cum multis lachrymis iam nō semel tm̄ vel bis. sed pluries iculcasset. post multas lachrimas mistam finiuit. Sequenti vero nocte stans in oratione post matutinas dictum fratrem vidit stantē ante se in habitu candido ⁊ preclaro. quesiuit ab eo quis esset. Qui respondit. Ego sum frater qui apparui tibi heri. cūq; quereret ab eo qūo ei essz respondit. Bñ p gratiaz dei petisti cm̄ me a dño et dedit me tibi. et iam liberatus a purgatorio vado ad societatem spirituū beatoꝝ. Et hoc dicto statim disparuit. .liij.

In anglia rector cuiusdam eccie pecuniosus ⁊ luxuriosus' infirmat' graviter timore mortis habitū fratrum predicatorum suscepit. et cum aliq̄ntulū qualuisset reiecit et cū se multis exposuisset criminib' a deo pio pr̄e correctus est hmōi visione. Videbatur em̄ sibi soporato in hora matutinali q̄ videret xp̄m dñm in aere sedentē ad iudicandū. et omnia pcca sua super caput suum esse scripta. et infernum subtus hiantez ad se recipiendū. Cū qz territus ad xp̄m respiciens clamaret. facie eius vidit terribilem ⁊ sibi plus intolerabilez q̄ infernū ip̄m. Post hec apparuit ei quidā in habitu fratris p̄dicatorū dicens xpo. Bñe qd vis de isto. Et dñs. Vt soluat preciuz pro pccis. aut in infernuz vadat. Euigilans ergo ⁊ hec secū reuoluens peccata sua cum multis lachrymis cōfessus est fratri martino lectori fm ⁊ habitū cū multa deuotione resumpsit. Et post mensem iterum ifirmatus est. frater aūt confessor' eius cuz videret eū morti propinquū turbari propter peccata sua dixit. Noli timere cahrissime. fz audacter presume de misericordia dei. Ego q̄cq̄d boni in ordine feci tibi do. dūmodo firmiter speres. Et infirmus hec audiens confortatus gratias egit. Et

perceptis sacramentis cū multa de uotione migrauit Post eius obitū videbat dict⁹ frat̄ visionē. q̄ dict⁹ rector sordidissimis vestib⁹ spoliabat̄ et candidissimis induebat̄. Et rogabat eū ꝯfessor suus frat̄ ille vt vestes sibi ꝯsimiles impetraret a xp̄o. Tūc respondebat defunctus. Charissime pater iste sufficiūt mihi et tibi Hoc autē dixit q̄ sibi ꝯcesserat bona sua que data non minuuntur sed magis accrescunt. .lv.

Frater quidā ad predicandū missus villā quādā intrauerat et ascenderat vespe solariū ad pausādū. Et ecce in opposita domo ꝑditi adolescentes ad funus defuncti ꝯuenerāt et obscenis vacātes lusib⁹ vigilabāt Hec vt audiuit frat̄ flere cepit vberrime predictoꝝ insanias miseratus. Nec mora vt se deposuit sup̄ lectuz quidā astitit ei vt sibi visū est dicens Legatōne fungor aīarum in purgatorio purgandaꝝ. Hec em̄ mandat suis in derelict̄. possessionib⁹ ꝯstitutis Miseremini mei. miseremini mei saltē vos amici mei. q̄ man⁹ dñi tetigit me Et ait fratri Ex his verbis cras tibi sermonis thema accipies ⁊ repelles ludos execrabiles quos vidisti ⁊ induces homīes vt defūctoꝝ amicoꝝ pie subueniāt aīabus. Nec distulit frater ī crastino sepulto corpore iniunctā legatōnē ꝯuenientib⁹ populis indicare. Tantūq̄ in illo s̄mone ꝓfecit vt om̄es a minimo vsq̄ ad maiorē ad tantā lachrymaꝝabū dantiā ꝯmoueret vt feruor mir⁹ excitaret̄ in populo defunctis ꝓximis subuenire. Et ludos execrabiles q̄s p̄dixim⁹ remouerūt .lvj.

Fuit in ꝯuentu metēsi frater q̄dā qui multū seipsum abnegauerat ⁊ q̄i totaliter ꝯtempserat. ⁊ in lingua gallica et teutonia feruenter p̄dicabat. Et maxime in villul' ⁊ inter paupes libenter ꝯuersabatur. ad siluam pro domib⁹ ꝯstruendis libenter ibat. et ꝯuētus negocia ꝯmunia fideliter faciebat. Ita vt posset dicere cū apl'o. plus oībus laboraui. In choro ita erectus stabat sine appodiatione aliqua. vt nec sedes nec asseres tāgere videretur Hic in amore beate virginis totaliter effluebat et laudes ei⁹ deuotissime soluebat. et in om̄i s̄mone de ea predicabat. ⁊ in fine s̄mōis aliq̄d miraculuz de ea narrabat ad faciendū bonū os eius vt dicebat in suo vulgari Cū aūt ad quendā locū ꝑuenisset ꝯtigit eū grauiter infirmari. Et cū quidā sacerdos honestus qui vice episcopi fr̄es in expens̄ recipiebat eū vellet in domū suā r̄cipe noluit. sed ad hospitale pauperū humiliter declinauit Et cū sup̄ hoc alij mirarētur. alij indignarentur dixit. Valde ꝯueniens est pauperē fratrez inter paupes ꝯuersari viuere ⁊ mori Fratres aūt de hospitali eū deuote susceperūt. et honestū ei locū ꝓcurauerunt. In illa aūt infirmitate ꝑ aliquantulū tp̄is tantā tristitiā habuit vt credit̄ ex memoria et recordatōe pctōꝝ suoꝝ q̄ gemit⁹ inenarrabiles et alta suspiria et planctus anxios emittebat. Cū autē morti approp nq̄ret circa mediā noctē frē qui cum eo erat euigilante tāta leticia cordi ei⁹ infundit̄. os ei⁹ nimio iubilo implet̄ et plausus manuū attollit̄. q̄ videretur cor eius lagunculā corp̄is velle sed nō valere dirumpere. Et suppressa voce beate virgini q̄ sibi apparēs loquebatur r̄ndebat Bene veniatis charissima dña. Et nō semel sed pluries Itē dicebat. Quare nō sedetis mi carissima dña? Itē dicebat Dña ego sū capellan⁹ ⁊ paup̄ p̄dicator vr̄ Et hoc frequēter iterabat suppressa

voce. et post modicum interuallum incepit clara voce cantare. Tu theophilū desperantē apostatā reduxisti et reuocasti ad gratiā Istud dulcit cantando aliquotiens iterauit in tātum. q̄ frater qui cū eo erat ⁊ nunq̄ alias audierat vl' legerat ab eo didicit Post hec alta voce cepit cantare Cōgaudēt angeloꝝ chori gloriose v̄gini Frater autē qui cū eo erat timēs ne aliqui audientes sic alta voce cantantē minus bñ edificarentur dixit ei. Est ne bonū frat hoc q̄ ita facitis vos audiri? Qui rñdit. Charissime frater nō credatis q̄ propter hypocrisim hoc faciam Hypocrita malus intrinsec⁹. bonus extrinsecus abominabilis est deo. Talis nō sum ego. ſz a laude gloriose virginis non valeo me ꝯtinere. Instante v̄o hora mortis cū q̄si iā obmutesceret frater dicebat corā eo matutinas sol⁹. Et cū frater diceret illū vltimū versum psalterij. Omnis spūs laudet dñm. erigens se aliquantulū et manus eleuans fratri vt potuit silētiū indixit. Et assumēs in ore illā clausulā Omnis spirit⁹ laudet dñm migrauit ad christum. .lvij.

Vir dei die animarū de mane in rhoma teutonicis predicauit. supuenientesq̄ due meretrices vna alteri dixit. Audiamus hic verbuz dei ab isto Altera v̄o rennuēte ⁊ absceden te prima ad pedes fratris predicantis se locauit. Modico ergo facto interuallo alta voce clamaē cepit Obsecro vos dñe ꝑ mīam xp̄i cui⁹ gl'az predicatis q̄tenus ꝯfessionē meā q̄n totius audiatis misere peccatricis. Qui eidē rñdens ait. Modicū sustīe filia statiz veniā et te audiā. Illa parū quiescente eadē q̄ pri⁹ cū clamoē repetijt. Illeq̄ vt prius supplicauit. Tertia v̄o vice post modicū silētiuz validius q̄ prius premissa verba ꝓferens corā oībus pñtib⁹ spm̄ exalauit Quod vir sanct⁹ frater vlric⁹ videns accurrit. ⁊ eā mortuā inueniēs precibus supplicib⁹ cum ꝓpl'o pñte a deo reditū vite illius impetrauit Que resuscitata respirans fratri vlrico dixit Noscis frem wichmannū priorē rupinensem Qui ait Noui. At illa Hac hora q̄ ego spm̄ exalaui aīa scā illius a corpe egressa ad celū deo vocante est ꝑducta Cui⁹ meritis clemētia saluatoris om̄ipotēt. .xxxiij. animas de purgatorio secū trāsmittēs a penis liberauit. Insuper et. xxxiij. peccatores publicos ꝯuertendos iustificādos q̄ meritis eiusdē ꝯdonauit. quoꝝ ego vna sū Sicq̄ peccata sua fratri vlrico ꝯfitens et vitaz laudabilit finiens in breui post in dño feliciter requieuit .lviij.

Duo erant fratres quoꝝ vn⁹ erat nouicius alter predicator erat antiquus. qui in ꝯuentu coloniensi eodē die defuncti sunt Tertia v̄o die post hec nouiti⁹ apparuit infirmario gaudens vt ipse r̄tulit dicēs q̄ ꝓpter feruorē ꝯuersionis quē habuit ita cito purgatus erat Post mensem autem dictus p̄dicator eidē infirmario apparuit pulcerrimū monile hñs ī pectore et mltos lapides preciosos in veste et aureā coronā in capite. Cū q̄ frater querēt ab eo cur nouitius tā cito et hic tā tarde purgatus fuerit ⁊ quid illa insignia figurabāt Rñdit Ego ꝓpter familiaritates seculariū et verba solatij diuti⁹ in purgatorio fui ſz maiorē gloriā sū adept⁹. Monile significat rectā intentionez in deum. Lapides preciosi animas quas conuerti Corona ineffabilem gloriā quā sum adeptus. .lix.

Erat quidaz deuotus iuuenis q̄ domo cognatis patria patreq̄ reli

ctl. se ad monasteriū xp̄o militatur⁹ recepit Ubi s̄m ꝯsuetudinē monasterij generalē de tota sua vita abbati ꝯfessionē fecisset atꝫ arbitrareť se ītegre ꝯfessū letus et alacer vespi lectuꝫ ingrediť dicens apud se O si iā moti ꝯtigerꝫ q̄ celeriť aīa mea integra iam et sincera ꝯfessione cādidata in pulchri pre milib⁹ sponsi sui xp̄i euolaret amplex⁹ Talib⁹ similib⁹qꝫ affectib⁹ inflāmat⁹ obdormiuit. Dormiente igiť adolescētulo. venit ad eum quidā teter spūs q̄ terribilē p̄ferens vultū et cartulā quandā in manu tenēs his iuuenē v̄bis affať. O monache monache uoli nimiū q̄i bene cōfessus laxare frena leticie. Falleris. n̄ tā mund⁹ es vti erroꝛe decept⁹ arbitraris Et manu cartulā ostētās En inq̄t in hac cartula adhuc plura scelera scripťa retineo. que tu nulla aut ꝯtritōne lauisti. aut ꝯfessione delesti quib⁹ in extremo dei examine te habebo accusare Ad hec iuuēis primū ꝑterrit⁹ ꝯfidētia tn̄ capta eo q̄ nihil sciēter in ꝯfessiōe celauerat Peto inq̄t ad spm̄ vt modicū videā cartulaꝫ quā ostētas. vt exꝑientia discā te vera locutum. Alioquin arbitraboꝛ te ad me terrendū hmōi ꝯmētisare mēdacia. qꝛ mēdax es et pater mēdacij Ad qd̄ demō. Nunc inq̄t tibi cartula m meā nō pandā. sꝫ in iudicio ꝑ eā sup te mortis ꝓcurabo sentētiā. tunc em̄ videbis an mētit⁹ sū tibi. cum te duxero ad tormēta captiuū. Noui fraudē tuā. statiꝫ vt ea nosceres quē admodū et cetera peccata tua ita et ista ꝯfessione deleres atꝫ mihi illuderes Interim adolescēs zelo ꝓprie salutis instigatus se incipit erigere et vim velle inferre spūi. atꝫ violenter extorquere qd̄ precib⁹ obtinere nō potuit. Qd̄ demon vt intellexit incipit artius manu cartulā ꝯstringere per dormitorium monasterij fugere manus iuuenis velle euadere. sed iuuenis velocius insequiť fugientem. Cunqꝫ sic vterqꝫ ꝑ preceps curreret et demon dormitorio descenso cum impetu ꝑ valuas ecclesie fugere festinaret. dn̄o sic ordinante ad ꝯseruatoriū aque benedicte impetuosius impingēs ꝑ prona solo ꝓsterniť. carta manibus tenta vi ruine excutitur. et voti sui obtinendi iuueni prebetur accessus. Nā cū demonē hic cartulā illic collapsā cerneret. rapido cursu recurrit ad cellulā. quā signo crucis munitam clausit. legitqꝫ qd̄ scriptuꝫ erat in cedula. Ubi cū nōnulla pccā inuenisset que ipse ꝯfiteri neglexēat lachrymis ꝯpunctionis tot⁹ infusus abbatem suscitat. ⁊ cartula demonis inuenta ꝯfitetur. atqꝫ sic tandē cartulam demoni legēdā restituit. Qui vt omīa vidit deleta ꝯfusus disparuit. Sed iuuenis securioꝛ factus ꝑ cōfessionem acquisitam puritatem solicitus in posterum nitebať custodire

Tempoꝛe beati dn̄ici .lx. patriarche p̄dicatoꝝ erat in monasterio suo quidam ꝯuersus. qui q̄dā vice sine licentia in ciuitate extra cōuentū ⁊ bn̄dictōe nulla premissa nec vlla cruce cōsignans potauit. Quo facto repente cepit pallere vultum. spumare oꝛa. ad terrā ꝓruere. et omnib⁹ mēbris palpitaē Intimanť hec btō dn̄ico. qui celeri⁹ accurrit. iussitqꝫ demōe fatigatū ad eccīam deportari. vbi cū vix a decē fortissimis viris esset adduct⁹ vnico flatu oīm inibi lampadū lumē extinxit. euidens dās signū se principē tenebraꝝ limpidi luīs radios ferre nō posse Ceterū adiurat eū sanct⁹ ꝑ ih̄m nazarenū vt q̄re fr̄em suū cepit lacessere fateať Quid me frustra inq̄t demō tuis adiurationibus fatigas? Hic hō quez

teneo vinū sine licentia bibit. et nulla cruce ꝯsignās me ꝑiter cū vino potauit Desiste ēgo a violētia tua ⁊ noli me meis q̄so sedib⁹ pellere Quid em̄ ad te est si inuicē pacis federa pepigim⁹ et mutua sum⁹ cohabitatōe cōtenti? Hec ipsis sil' loquētib⁹ fit signū ad matutīas Qd̄ vbi demō audiuit Heu miserū inq̄t. si capuciati ad diuinā laudē ꝯueniūt diuti⁹ h̄ ꝑmanē nō possū. Sicq̄ cū eiulatu frem exiens semiuiuū reliq̄t Quē btūs dn̄ic⁹ suis p̄cib⁹ pristine reddidit sanitati. nunq̄ in posterū sine cruce et ꝯdictione bibiturum.

Ex vitis fratrū ordinis eremitaꝝ Exemplum. lxj.

Quidaz fr̄ solit⁹ sepe discurrē ad ciuitatē restrict⁹ est A priore suo. ita q̄ non nisi in casu nccitatis debēt exire ꝯuentū Sz iste tot cās nccitatis finxit nūc p̄tēdēdo se vocatū ad infirmū. nūc ire ad emēdū ꝑgamenū. nūc ad candelas. nunc hec. nūc illa q̄ videbant̄ nccaria ⁊ ꝓficua. et sub clamide tal' licētie iuit. Hic fr̄ q̄dā die transiēs ꝑ locū vbi erat hō arrept⁹ a dēone q̄ grauit̄ torq̄bat̄. rogat⁹ ab incol' loci vt accederet. et ꝑ ꝯiuratōes et orōnes suas demonē expellēt. nō valēs resistē petēnētib⁹ venit ad illū Et cū legissz initiū scī euāgelij s̄m iohānē et alia q̄ sibi legēda videbant̄ sbiūxit Precipio tibi ī v̄tute scē obediētie vt exeas vasculū istud Tūc demō rn̄dit Quid tu mihi habes p̄cipe in v̄tute scē obedientie q̄ nūq̄ ver⁹ obediēs fuisti Qd̄ ille audiēs vēcūdat⁹ ⁊ ꝯfus⁹ abscessit

Itē de btō fr̄e nicolao de toletino fert̄. q̄ cū sel' grauiter infirmat⁹ essz. ita vt fr̄es de vita ei⁹ dubitarēt. vocat⁹ medic⁹ iussit eū carnes comedere. qd̄ ipse recusauit donec p̄or q̄ erat in loco hoc sibi p̄cepit Tūc angustiat⁹ vir scūs vocato p̄ore loci dic̄ ei. gn̄ali oīo ē obediēdū hoc ē q̄ ꝓmisi. hoc ē qd̄ saluatori meo sue scī sime genitrici ⁊ btō augustino prīo obtuli. et vsq̄ ad mortē seruare cupiui Cū ergo p̄or et infirmari⁹ carnes sibi offerrēt comedēdas. ipse omnīo obedire volens accepta ꝑua ꝑticula sel' tātū gustauit de carnib⁹ dicēs Ecce obediui Nolite me ampli⁹ de vicio gnle molestare q̄r melioris medici adhesi ꝯsilio Et tunc celeriter ē sanat⁹ Qd̄ certe nō esui tātille carnis sz celest. medici medicamī. et merito obediētie ascribebat̄ Itē fert̄ de eodē q̄ cū q̄dā vice īfirmitate sua vna ꝑdix assata ad māducādū sibi fuissz apposita et ipse de ea comedere recusasset. p̄ceptū fuit sibi a p̄ore ꝑ obedientiā vt manū ponēt ad māducādū At ille volēs obedire ingemuit ⁊ eleuat. ocul' in celū facto crucis sig̃ manū ad ꝑdicē posuit. et ecce ꝑdix reuiuiscēs ꝓtinus auolauit .lxiij.

Itē audiui de fr̄e alio valde ꝓmpto ad singulas obediētias supiorū suoꝝ. q̄ cū esset preꝑat⁹ ad dicenduz missā. rane q̄ multe erant in loco illo tantū vociferabant̄ q̄ ꝑ eas fr̄es in deuotione sua nō parū impediebāt̄ Dixit ergo prior isti q̄i iocularitet. Vade dic illis bestijs q̄ seruēt silētiū At frater iste vadens ad locū fluuialē vbi rane erant. facto signo crucis dixit hec verba. In noīe dn̄i nostri ihu xp̄i p̄cipio vobis vt taceat. Et extūc nō est audit⁹ clamor hmōi ranarū in illo loco. .lxiiij.

Item audiui de alio fratre in omni obedientia bene et diu exercitato qui quendam hominē a plurib⁹ demonibus obsessum liberauit coram vniuerso populo in ecclesia propter hoc congregato. Cum enim lectis sanctis euangelijs ⁊ alijs oratōnib⁹

factis precipet eis p sanctam obediē
tiam dñi nostri ihu xpi vt exirēt cor
pus illud. et nunq̄ alicui homini no
cerent. Demones cōtremiscentes ad
fratris obedientis obediētiam cum
magno strepitu exiuerūt. et fetorem
intolerabilē p⁹ se reliquerūt. Propt̄
qd̄ ꝑplus fratrem illū multū venera-
ri cepit. sed ipse inanē gloriā fugiēs
de terra illa recessit. .lxv.

Fuit quidam prior in ordine vt
a senioribus meis accepi a pueritia
castus. religiosus. et deuotus. ꝫ val-
de rigorosus in regimine. et sub ipso
viguit maxima disciplina. Nā regu-
laris obseruantia et diuinū officiū
optīe fiebat. et delinquētes strēnue
corrigebat. Erat aūt inter ꝯuentua-
les suos quidā frater in beatū iohā-
nem baptistā singularē deuotionem
habens. qui ꝓpter rigorē prioris ꝓ-
curauit mitti ad aliū ꝯuentū. Cui ap
parens sanctus iohānes baptista in
visione dixit ei. Noli recedere a pri-
ore tuo. qr vtile ⁊ salubre est tibi sub
ipso esse vsq̄ ad mortē. Et sic idem
frater sub illius mansit prioris regi-
mine voluntarie vsq̄ ad mortē. et tā
dem deuote obijt in die natiuitatis
sancti iohānis baptiste. Prior autē
diu infirmatus diē claudens extre-
mū magnā gloriā ⁊ multa premia ꝑ
cepit a dño sicut reuelatū fuit cuidā
sancte sorori .lxvj.

Erat etiā quidā frater iuuenis in
reatina cītate noīe iohānes. simplex
humil' et semꝑ iocund⁹ in cibo ⁊ po-
tu et alijs ad ꝯmunē ꝯuersationē spe
ctantib⁹ irrephensibiliter socialis. ꝫ
in abscondito erat multuꝫ specialis.
Hic multe dilectionis et charitatis
fuit ad omnes fratres. nec vnq̄ au-
ditū est verbū de ore suo. nec visum
aliquod factū qd̄ a fraterna dilectōne
discreparet. Omnib⁹ obseq̄osus fuit
precipue infirmis et hospitibus & ꝓ
pedes lauit. vestimēta excussit. ⁊ sua
eis accōmodauit. et omnē charitatē
quā potuit eis hilarit̄ impēdit. Sa-
cerdotib⁹ insuꝑ omnibus indifferēter
quibuscunq̄ potuit ad missā cū sum-
ma diligentia libentissime ministra-
uit. Hic frater solit⁹ erat ingredi or-
tū ꝯuentus. et dū exiret visus est sepi-
us lachrymas fudisse. Et interroga-
tus quadā vice cur fleret rñdit. Qr
video herbas. arbores ⁊ arbusta. vo-
lucres et terrā cū suis fructib⁹ obedi-
re deo. et homines q̄bus ꝓ obedien-
tia ꝓmissa est vita eterna trāsgredi
precepta creatoris sui. Hec gemo et
defleo. Huic fratri felicis mēorie ꝑ
aliq̄t dies ante obitū suū philomēa
veniens singulis dieb⁹ ante fenestrā
suā dulciter cantabat. De quo mira-
tibus fratrib⁹ et interrogātib⁹ quid
nā hoc esset. rñdit subridendo quasi
iocularitet. sponsā suā esse inuitantē
eū ad paradisū. Quadā aūt die mini
strāte ipso ad missā vidit suꝑ altare
lucē celicā. et eadē die cepit decūbere
⁊ cū magna deuotōne spm̄ reddidit
ei qui fecit illū. Et infra eundē annū
deus ꝑ ipsū sanctū fratrem fecit cir-
citer. cl. signa gloriosa. .lxvij.

Augustinus de iterano cum esset
nobili genere ortus. et vtriusq̄ iuris
famosus professor. et niholominus
in curia domini manfridi regis val
de potens et omnibus char⁹. deo di
sponente incidit in egritudinem va-
lidam. Cunq̄ timeret se moriturum
petiuit a deo spatium penitentie. ꝓ
mittens se religionem ingressurū et
statim est liberatus. Restitutus ergo
pristine sanitati diuina vocatōne or
dinem fratrum heremitarum sancti
augustini in insula silicie ingressus.
voluit vir dei in ipso sue conuersio-
nis primordio humilitatis iacere sū

damētum. vnde sancte religionis habituz assumens occultauit sue sciētie claritatē. generis nobilitatē. et prioris status sublimitatē. ne quis ex aliquo predictoꝝ eum ꝯsiderans venerareť. ⁊ ne ex hoc in coꝛ eius aliqua suꝑbia irrepere posset. Factus est ergo inter fratres stultus vt a deo instrueret. factus est pauꝑ vt diuitijs celestibus dicareť. factꝰ est vilis mundo vt apud deum exaltareť. Cōuersabať em̄ inter fratres cunctis vilioꝛ et despectioꝛ. sciens se tanto maioris meriti esse apud deum. quanto pro amoꝛe eius magis despectus essz in mundo et inter homines. Jactantie autē v̄bum prioris status nunq̄z ex oꝛe eius audiebať. Questas et humiliora seruitia domus et quecunqz viliora incognitus manens deuotōne et humilitate et diligentia nimia adimpleuit. In ipsa vero sua humilitate gaudēs plorabat ꝙ tantū distulerat suam ꝯuersionem ad deum Liq̄fiebat aīa eius amoꝛe suꝑne patrie. pro cuius amoꝛe oīa pn̄tia ꝓ nihilo reputabat. Si qd̄ verbū aliqn̄ causa fraterne coꝛreptōnis labereť ex eius oꝛe quod aliqn̄ ex zelo boni et detestatione mali fraterna charitate solitus erat facere. statim seipsum ꝯdemnans ad pedes fratris ꝓstratus veniā postulabat. Postq̄ autē vir dei ī insula silicie aliquāto tꝑe fuisset cū fratribus in magna humilitate ꝯuersatꝰ ꝯtigit quosqz fratres de senis ex obediētia ordinis ad ꝯuentū eiusdē insule venire. a quibꝰ cū introgasset vir dei de locis senenſ ꝓuincie. ⁊ dicisset ꝙ ibidē essent loca eremitica ab hominū habitatiōe semota. et ad vacādū deo plurimū apta. obtēta licentia a suꝑioꝛe suo. ad senensē ꝓuinciā venit. paucis ⁊ vilibꝰ pannis indutus. et fratribꝰ ꝓuincie illiꝰ penitꝰ ignotus Positus est ergo in quodā eremitario sancte barbare qd̄ nō lōge distabat a castro sancte flore vbi soli deo vacabat. tantaqz dulcedine deuotionis coꝛ eius affluebat. vt plerūqz videreť beatoꝝ agminibꝰ interesse. et beate quietis p̄miū pregustaē Quia vero nō agnoscebať qualis et quātus esset imponebanť ei humilia officia domus. que ipse cū hūilitate et alacritate libens adimplebat. faciebat questas. purgabat domū. para psides et alia domus vtensilia abluebat Fratres aūt ꝯsiderantes eiꝰ sanctā ꝯuersationē ac verboꝝ edificatōnem que nōnunq̄ quasi cū quadam simplicitate ex oꝛe eius ꝓdibāt libēter eum audiebant Erat autē ibi tūc prioꝛ frater quidā de senis vocatus frater bonus. vir satis venerabilis ⁊ prudens. qui ꝯsiderans eius bonitatē et consilia saluberrima cū multuz diligebat. delectabať qz de eius hūilitate. moꝝ grauitate et eloquioꝛum suoꝝ suauitate. Cum ergo idem frater bonꝰ a ꝯuentu sancte barbare ad locum sancti antonij ꝑ obedientiam ordinis transfereť. ipsum fratrem augustinum secum adducit. quem et sequenti anno factus prioꝛ rosie secuz retinuit. In quo loco seruꝰ dei om̄ibus ignotus diuina dispositione factus est cognitus hac occasione. Cū enim fratres conuentus rosie quādā haberent in curia questionē. in q̄ iaz fratres succūberent et de hoc nimiuz tristarenť. cū ex hoc quandā possessionem ꝑderent de qua ꝯuentus mlīū sustentabať. voluit deꝰ lucernaz que diu sub modio erat suꝑ candelabruz religionis ponere vt luceret om̄ibꝰ qui in ea erant Videns ergo vir sanctus fratrum animos turbatos ⁊ cognoscens fratribus magnā iniuriaz fieri ꝓcuratoꝛē adijt. petens sibi licē

tiã occulte dari necessaria ad scribẽ-
dum. Procurator vo deridebat eũ
ignorans q̃ sciret scribere vel legere
Ipso tũ pseuerante in petẽdo porre
rit ei calamũ cartã et atramẽtũ. Qui
secedẽs ad ptem scripsit verba pau-
ca. licet sententia multa. quã scriptu-
rã reddidit procuratori aduersario
exhibendã. Qd et factũ est. Cũ autẽ
aduersarius scz dñs iacob' de pagli
aresis hanc scripturã legeret. vbozũ
breuitatẽ. et sententie virtutẽ p̃gnan
tẽ pfiderans ait. Diabol' vel angel'
vel dñs mathe' de iterano cũ quo
ego fui studens bononie qui mortu
us est in pflictu dñi manfredi regis
hãc scripturã pdidit. Ipse quippe añ
ingressũ ordinis mathe' vocabatur
sed in ingressu accepit nomen augu
stinus Et audiẽs a pcuratore q̃ q-
dam frater rusticus et ignarus eam
scripsit ait. Nõ inquit est ita. Et sta
tim accessit ad locũ fratrũ in senis.
interrogauit quis esset hmõi frater.
et cuius patrie. et qualiter accesserit
huc. Et responsionib' cognitis suis
pditionibus suspicatus est esse illuz
qui erat. Et statim rosiam pgens et
inueniens quẽ mortuũ estimabat ad
mirans eius humilitatẽ ruit in ãple
xus eius et oscula. lachrymas prinẽ
non valens. Cunqz rogaret eum vir
dei ne eum pdendo pacẽ suam ptur
baret. ille nullatenus acquiescens ad
fratres ait. Fratres habetis thesau-
rũ occultũ Hic est em̃ melior homo
mũdi. teneatis ergo eũ vt decet. sed
et questio vestra terminata est p vo
bis Ceperũt ergo eũ fratres hono-
rare et sibi reuerentiã exhibere. Sed
vir dei vera humilitate fundatus et
homines 7 omnẽ reuerentiã respuẽs
prioza opa seruilia nõ dimittẽs om
nino sicut pri' manebat. .lxviij.

Quidam alius frater bonus pdi-
cator hns multos filios et filias pfes
sionis hanc virtutẽ habuit. q̃ paup-
culaz 7 deuotaz psonaz pfessiones
libenter audiebat Quo iacente in ex
tremis quedaz deuota mulier vidit
in excessu mentis q̃ idem frater erat
filius pditionis vsqz dũ iam spm̃ ex
alare debuit. et tunc dñs misert' sal
uauit ipsum. Cuius aia tunc egressa
descendit in grauissimas incendij pe
nas. sed ipsa die mortis sue vidit la-
chrymas 7 oratõnes deuotas deuo
taz filiaz suaz magnã ptem incẽdij
eius extinxisse Hora aũt liberatõis
eiusdẽ fratris de purgatorio venit
vox ad eandẽ sororẽ dicens. Prope
ra añ altare sancte katherine. qz ibi
hodie dedicatio erit In illo em̃ alta
ri idẽ frat̃ solitus erat celebrat̃. Que
iussa pplens vidit fratrẽ illũ duci de
purgatorio et venire sup idem altat̃
et prinus multi filij et filie eius que
ante obierant 7 ad patriã transierãt
descendebant de celo ad idem altat̃.
et statim idẽ frater cũ eis solemniter
ascendit Ex quo exẽplo apparuit q̃
bonũ et salubre sit paupib' et despe-
ctis et deuotis benefacere. et pfessio-
nes multoz audire ꝓter deũ. qz ta-
liuz fletibus et precib' iste frater fuit
cito de purgatorio liberat'. .lxix.

Fuit quidaz frater laicus et cast'
et zelator ordinis vt apparebat. sed
valde superbus et appetens dñari in
puentu. et in officio potens esse. Fue
rat em̃ pcurator et nõ poterat susti
nere aliquẽ priorem nisi ad volũta-
tem suaz esset. nec pcuratorẽ nisi sei-
psum. et interdum petiuit callide ab
solui a pcuratione. et si obtinuit sic
fecit vt cito rediret. Sacerdotes et
fratres clericos nõ plus curabat q̃
coquinarios. et sciuit sic se exhibere
prelatis zelotipũ p ordine et puẽtu
q̃ oia alia de ipso tolerabãt. Iste in

vltima infirmitate sua tribus dieb⁹ iacuit sine querela Et cū ī nocte mo reret̄. quidaz frater senex vidit et au diuit in somnis terribilia. et excitat⁹ suspicatus est fratrē illū esse mortuū et accensa candela pre horrore qui inerat ei. nesciuit quid ageret. Sz cō uersus ad deū dixit. O dñe deus an ne vicit frater iste an est vict⁹? Et au diuit vocē dicentē sibi. Si vis iā re spondebit̄ tibi. Et ipse expauescens dicebat. Nō dñe. timens ꝙ si horri dū quid audiuisset de illo a sensu de fecisset. Quod ergo vigilans nō po tuit sustinere sustinuit dormiens. naz ei dormiēti postea idē frater in so nis apparuit dicēs se dānatū esse Et isto querente an ei possit in aliq̄ suf fragari. ille rñdit. Nō, Interrogauit ergo iste frater ꝑ quid dānationem meruisset. Fecit ille sicut q̄ erubescit plene ꝯfiteri ꝯfusionē suā. Attamen parumꝑ rñdit Per ista quibus prio res ⁊ fratres volebāt mihi bñ facere fecerunt mihi male Et hoc dicto dis paruit. Frater autē euigilās et reuol uens verba illa ⁊ reuoluens mēte cō uersationē et vitā illi⁹. inuenit ꝙ ista responsio ꝑ om̄ia ꝯcordauit cū vita quā ille duxerat in ordine. qz in om nib⁹ dimittebat̄ sibi voluntas et ip̄e nullū curauit. nec priorē. nec lectorē nec supiorē. nec aliquē aliū. sed om̄ia in ꝯuentu disponebat ad libituz suū et hoc tolerabat̄ in eo ꝓpter zelū quē pretendebat. Attēdant ergo fratres ⁊ non appetant dimitti sue ꝓprie vo luntati. .lxx.

Item fertur ꝙ cuz duo fratres q̄ dam nocte sedendo in lectis suis sic quasi cubando dicerent pariter ma tutinas affuit diabolus cū fetore in tolerabili dicens. Ad talē orōem ta le debetur incensum. .lxxj.

Beatus nicolaus de tolētino cū staret ꝯuentualiter cum quodaz ere mitario quod vallemanes dicit̄ ꝓpe ciuitatē pesaurensē. ex magno deuo tionis feruore quotidie multū tēpe stiue missā fuit solitus celebrare. Cū āt quadā vice fuisset script⁹ ꝑ hebdo madario ad missā ꝯuētulē nocte die dñico eo in stratu suo quiescente. ec ce aīa quedā voce magna et eiulatu miserabili vocat eū dicēs Frat̄ nico lae vir dei respice in me. Qui in ipsā respiciens et recognoscere satagens sed nō valens quis esset ꝯcitus req̄si uit. Que rñdit dicens. Ego sum aīa fratris peregrini de ansino. quē viuē tem seruū tuū nosti. nūc aūt crucior in hac flāma. in qua me deus nō ad penā eternā quā merui sed ad tꝑalez penā de sua misericordia deputauit. Te ergo humilit̄ deprecor. vt hodie digneris missā ꝑ mortuis celebrare vt eripiar ab his flāmis. Qui rñdit. Iuuet te frater mi saluator me⁹ cui⁹ sanguine es redempt⁹. ego aūt quia ad ꝯuentualē missam celebrandā suz deputatus. presertim die dñica cui⁹ officiū mutari nō decet missā ꝑ mor tuis celebrare nō possum At illa au Veni venerande pater. veni ec respi ce vtrū te decet acquiescere tāte mul titudini miserrime que me misit tuaz misericordiā ꝓpulsare Ipsum igitur ad alteram ꝑtem eremitorij ducens quandā planiciē iuxta pesaurum e ostendit. vbi erat ꝓmiscui sexus mul tarū etatū. statuū. ac etiā ordinū di uersoꝝ innumerabilis mltitudo. Mi serere inquit pater miserere turbe tā misere vtile tuū auxilium expectanti Nam si pro nobis dignatus fueris celebrare. maxima pars ab his atro cissimis penis eruetur. Euigilās er go vir sanct⁹ magna horum pietate motus cum maxima lachrymarum effusione cepit pro eis omnibus sal

uatorem omnium exorare. Mane ãt ante priorem suum reuerenter prostratus et euitans iactantiã nõ plene vt viderat sed aliqualiter cum opportunitate oraculũ reseruit. supplicãs vt ipsum pro mortuis illa hebdomoda permitteret celebrare. Qui denotis eius precibus annuens alium substituit vice eius. Ipse vero per totaz hebdomadã pro mortuis celebrans die ac nocte pro ostensa sibi multitudine cum precordialibus lachrymis affectuosissime exorabat. Et ecce trãsacta hebdomada illa eidẽ dict⁹ frãt peregrinus apparuit. et de iam impetrata misericordia gratias egit. asserens se cum magna pte predicte multitudinis a penis atrocissimis dei misericordia et ipsius sacrificijs liberatos esse. et ad celestem gloriam cõuolasse. Liberasti inquit nos de affligẽtibus nos et odientes nos ꝓfudisti.

.lxxij.

Fuit quidã frater magne deuotionis ad deum et sanctos eius. hic taz deuotus erat ad festa xpi ꝙ quodlibet eius festum habebat sigillatiz in carta depictum. et ꝙ diu quodlibet festum durabat. tam diu cartã illius festi depictam quã in inchoatõne festi in pariete celle sue pendiderat pẽdere dimisit. ante illam sedẽdo et de uote inspiciendo orabat. gemebat. et plorabat. Tam deuotus etiã erat ad festa beate virginis. ꝙ quodlibet ei⁹ festum aliquibus diebus ante suscipiendo dicebat mille aue maria. Tam deuotus precipue ad festum omnũ sanctorum ꝙ antea per vnam septimanam ieiunijs et castigationibus se ad suscipiẽdum festum ipsum preparabat et per octo dies ad honorẽ omnium sanctorum festum deuotõe sedula peragebat. Tam deuotus insuper extitit in suis missis ꝙ multuz grauabatur si minister vel alia persona staret vbi faciem ei⁹ videre poterat. quia de oculis eius fluebãt lachryme quibus genas suas vbertim irrigabat quod hominibus celatum esse cupiebat. Iste vero tam deuot⁹ in sanctos in die omnium sanctorum migrauit ad dominum. Qui post aliquas septimanas apparuit cuidam deuoto fratri in somnis pulcher et iocundus indicans se sanctorum collegijs feliciter sociatum.

.lxxiij.

Audiui a quodam valente fratre nostro prouinciali tũc in prouincia sua. ꝙ cum ipse quadam vice per lũbardiam transiens vidisset latrones insequentes se non habens refugium aliud proiecit se ad segetes. erat enim prope tempus messis. Latrones aũt hoc videntes ad locum vbi se abscõderat deuenerũt. Ipse autem dei genitricem pro protectione vocãs versum Monstra te esse matrez ꝛc. deuota mente recitauit. Audierat enim idem frater quoddam miraculuz de beata virgine prout retulit quomodo quidam puer submersus et mortuus ante imaginem beate virginis in quodam cenobio deportatus et cantãtibus monachis hymnũ Aue maris stella ꝛc. peruentoqz ad illum versum Monstra te esse matrem. reuiuiscens puer ille surrexit. Ad efficaciam ergo verborum intentionez suã referens iste frater versũ eũdem in corde et ore sepe repetiuit. Querebãt aũt eũ diligẽter latrones in segetib⁹ vndiqz. et licet nõnũqꝫ loco vbi iaceret approximarent. ipm tã minime videbãt. Et nõ inuenẽtes domũ vacui abscesserunt. et sic frater man⁹ eoꝝ saluus euasit protectione virginis gloriose.

.lxxiiij.

Narrauit mihi quidam epus ma

gnus in quadam familiari collocuti one quō ipse olim in minorib⁹ psti tutus ad quendā sanctū cui⁹ nō reco lo devotionē hūit singularē. cui⁹ etiam reliquias semp apud se et devo tione portare psuevit. Cū aūt q̄dam die familia emissa ipse solus forte cā studij in hospitio dom⁹ sue remansis set audivit fortiter pulsari ad ostium ⁊ ipse putans aliquē esse de familia sua iuit et apiens ostium invenit ibi pulchrā mulierē q̄ dicebat se habere sibi loqui. Qua intromissa eis psidē tib⁹ inter loquendū iste pcupiscētia carnis stimulat⁹ eā ad pcubitū puo cavit nec illa recusavit. Cumq̄ iste iā ad actū carnalē pcubuisset. recordatus reliquias devoti sibi sancti hre apud se. ptinuit donec reliquias po neret extra camerā in q̄ erant exhor rens facin⁹ si in presentia illax actus illius turpitudinis exerceret. Cūq̄ ergo sic occuparetur in dissoluēdo bursam reliquiax cū suis nodulis et ligaturis. et in deportādo eas ad lo cū sequestratū. Ecce quidā cū rumo rosa importunitate ad ostiū domus pulsavit. Ut iste depositis reliquijs ad locū suū cogitabat primit⁹ illum pulsantez amovere. vt sic cum bona opportunitate valeret voluntatē suā expellere. Cū ostiū aperuisset. vidit q̄ erat vnus magn⁹ dns amicus su⁹ q̄ ad videndū cū casu supvenit. Ille ve ro dns ppendens istū in facie atq̄ o culis totū inflāmatū. ait ad eum. Ver te aliquid nequitie apparet in te. dic mihi quid sit? Iste autē amico nihil celare volens. indicavit mulierē ad esse. ad cuius pcubit⁹ iam dispositus fuerat. et iam expleviisset nisi cum re liquijs alicui⁹ sancti occupat⁹ fuisset. Quod ille audiens sicut vir prudēs ait. Clere bon⁹ est sanct⁹ iste cui⁹ reli quie te a peccato pservaverūt. Dimit te ergo eam et ad alia solatia ppere mus. sicq̄ factū est. Et exinde iste re liquias suas maiori devotione vene rabatur.

.lxxv.

Audivi de quodaz iuvene fratre nostro nobili quidem genere. qz de plapia comitū anglie. sed animi vir tute nobiliori. hic divino affl atus spiritu pompis seculi renūciās ordi nē eremitax sāci augustini ē ingre sus. quē amici ei⁹ fm seculū. ſz inimi ci fm deū. qui valde hoc dolebāt re trahere nitebanť ad seculū. pollicen tes ei magnos honores et divitias ⁊ potentias in regno. sed iuvenis ī dei amore firus hec oīa vilipēdebat. et sic in bonis principijs religionis p mansit inflexibilis p totū annū pba tionis. Termino igitur pfessionis adveniente amici fortius insistunt mutare molientes iuvenis animū. ⁊ nūc blandicijs cū allicīūt. nunc mīs. nūc terrorib⁹ pcutiūt. Rex q̄ppe pce pat eū nō violētādū. ſz suo arbitrio relinquēdū. Qz xpi miles nec blādi mētis seducīť. nec terrorib⁹ pcutitur. Demū vero cū nimū sic esset infesti ipse intēdēs vexationē redimere. di xit se deliberaē velle. et quid de⁹ sibi daret eligendū apparere deberet ho za profitendi. Ceci efficiuntur satelli tes diaboli sperātes iuvenem a suo proposito resiliturum. Constituto ergo tempore et hora profitendi cō fluunt multi proceres et nobiles re gni. afferentes secum preciosaruz ve stium apparatum quibus idem iuve nis induerētur. Stabant autem cō sanguinei sui et amici fm seculuz ad vnam partem. et ad aliam partem constitutus fuit prior cum fratrib⁹ suis. positaq̄ erant vestimenta secu laria preciosa ad vnam partem. ad aliam iacebat habitus ordinis. Ipe vero christi carbena constituitur in

medio dimicaturus ꝯtra diabolū et pompas eius Cunqꝫ prior ꝓponēt vt in talibus moris est quō oportet eū vnuꝫ eligere de duob⁹. vel ire ad amicos et indui vestib⁹ ill' pulchris. vel manere in ordine et indui veste despicabili ꝓpter deū. ꝯfestim iuuēis spretis ꝯsanguineis et amicis mūdanis et illoꝝ vestimentoꝝ pompa et gloria hilar. ad cappā cucurrit. ipāꝫ qꝫ brachijs astringēs coraꝫ priore se ꝓstrauit. et ꝓfessionē suā recipi postulauit. O quāt⁹ fletus multoꝝ. Flebant aūt fratres pre amore ꝯgratulātes saluti iuuenis et tā eleganti exēplo p̄stito in hoc facto. flebāt amici seculares pre dolore. Nōnulli v̄o flebant ex pia quadā ꝯpassione ⁊ deuotione. eo ꝙ tā nobilis iuuenis taꝫ ardēter et alacriter ad xp̄i militiā ꝯuolaret. Uidētes aūt amici sui ꝙ aliud nō restaret. pietate moti ipsuꝫ priori ꝯmendabāt et fratrib⁹ Ipse v̄o iuuenis ꝓfessiōe fcā sicut in nouiciatu ceperat actib⁹ deuotionis insistere. sic nūc professus studuit sp̄ de bono in melius proficere .lxxvj.

Erant duo boni socij de ordine vagoꝝ q̄ diu histrionica libertate ꝑ mūdū fuerant diuagati. quoꝝ vnus demū ꝯpunct⁹ latēter se a socio suo abstraxit. ⁊ in quodaꝫ inclusorio qd̄ erat in nemore se recepit Ubi ꝑ aliq̄t annos penitētiā agens deuotōne sedula dn̄o seruiebat Atuero soci⁹ ei⁹ vehemēter āmirans quonā iste deuenerit. totā illā circuiens regionem solicit⁹ ipsū requirebat Qui tandeꝫ audiens quō quidā hō ignot⁹ in tali nemore in quadā spelūca inclus⁹ habitaret. cogitaē cepit an forte ille socius su⁹ esset. et gradu ꝯcito illo ꝓperauit. Cognito ergo ꝙ ipse esset. nō modico exhilarat⁹ gaudio cepit velle eum allicere vt exiret. et ad pristinam societateꝫ rediret. asserens quō mundus mō multo floridior et delectabilior foret q̄ prius. et m̄lta talia oblectamenta ei indicauit. Ille vero iam in dei timore fundatus nullatenus acquieuit. Sed cum ille ꝓpulsaē aures illius nō cessaret ille tandē antique artis ingenio vel forte diuino nutu cogitans qualiter vexationem suam redimeret et artem arte falleret ait ei. Si tu poteris lapidem ab ore spelunce remouere et extrahere tecū ibo. Erat enim spelunca illa vndiqꝫ clausa. et non nisi desuper per vnum foramen introitus ⁊ exitus patebat quod tamen foramen grandi lapide claudebatur. Quod iste audiēs let⁹ efficitur quasi iā chari socij adepto consensu. Nec mora ascendit superi⁹ lapidem amouit. et sociuꝫ ingenio q̄ potuit extraxit. Cunqꝫ simul ꝑ nem⁹ pergerent dixerat ille qui fuerat inclusus ad sociū suum. Ah quid sum oblitus remansit incella saccus pecunie. vis vt reuertamur et tollam⁹ eū Qui rn̄dit. Omnino tollamus eum nobiscum. Redeuntes ergo cum venissent ad cellam. dixit ille quintus fuerat. Ego longa sessione debilitatus non bene valeo ascendere. ascende ergo tu et intra. et pecuniam ad caput lectuli queras. Et cum ille intrasset. ille post eum ascendens lapidem ad os spelunce aduoluit. sociuꝫ qꝫ intus inclusit. et descendens ad fenestram ait. Chare socie ego spero in misericordia dei ꝙ iam emēdauerim peccata mea. sede tu hic per tantundem temporis et emenda peccata tua ⁊ serui deo. quia satis diu diabolo seruiuisti. Sed iste putans esse iocum rogauit vt se exire permitteret. ille autem fortius obseruans speluncam dixit ei. quod animum suuꝫ ad hoc applicaret quia eum inde

nullatenus esset exiturus Hortabat̄ autem eum quotidie v̄bis sanctis et sedule ministrauit ei. Ipse aūt p̄mit⁹ cū magna impatiētia et indignatōe audiuit eū Sed illo crebri⁹ orāte ꝓ eo et salubrib⁹ monitis et exēplis sāctoꝝ patrū eū ꝯtīuo exhortāte. paulatim verb̄ exhortātis animū adhibere cepit Et tādē accedēte dei gr̄a necitatē in volūtatē vertit. et sic ambo in sancto ꝓposito ꝑdurātes vitā suam feliciter terminauerunt.

Ex vita sancti hieronymi.

Exemplum .lxxvij.

Aduenientē die q̄ venerabilis eusebius migraturū se sciēat. tertio die pereeūte languore febriū ꝯcuss⁹ valide sup̄ terrā nudaꝫ magistri scꝫ hieronymi nō īmemor se nudū fec̄ deferri a fratrib⁹. admonēs fr̄es singulos in ꝓposito ꝑmanē Demū saccuꝫ q̄ glorio us induebat̄ hieronym⁹ deferri fecit et sup̄ se pōi. Ordinauitq̄ se nudū instar gl'osi magistri extra eccīam in q̄ iacebat sanctū hiero. cadauer sepeliri. Post hec cōmunione accepta. se dn̄o et gl'oso hiero. ꝯmendauit. ⁊ sic ꝑ triduū locutōne corꝑaliq̄ visione ꝑriuat⁹ circūstātib⁹ fr̄ib⁹ psalteriū passiones dn̄i et alia legentib⁹ iacuit Die aūt mortis duab⁹ fere horis añ btē aīe exitū cepit venerabilis eusebi⁹ tā horribiles actus agere. vt circūstātes monachi velut amētes iacerēt ī terra. Nā qn̄q̄ transuersis ocul' iūctis manib⁹ facie terribili diraq̄ voce clamabat Nō faciā nō faciā. mētiris Post hec faciē in terrā quātū poterat firmās clamabat Adiuuate me fr̄es ne ꝑeaꝫ Monachi aūt flentes ac tremētes ī trogabāt eū Quid habes pr̄? Quib⁹ ille. Nō videtis demonū agmīa q̄ me debellare cupiūt? At illi Quid te facturū volebāt cū diceres. nō faciam nō faciaꝫ Et ille. Conant̄ ait vt blasphem⁹ inueniar et iō sic clamabā Nunc illi Quare faciē abscondebas in terra Ne ait aspectū eoꝝ viderē tā terribilē q̄ oēs pene nihil st̄ respectu illi⁹ Inter hec verba act⁹ priores reiterans sic ad extrema deuēit Fr̄es aūt pauidi et stupētes stabant velut mortui nescientes q̄d facerent. Ad extremā āt horā veniēti gl'osus eidē hieronym⁹ apparuit ꝯfortās eū Ad cui⁹ aduētū ꝑterrita dēonū turba illa euanuit. Et viderūt hieronymū mōachi q̄dā. Alij aūt has voces ab eusebio audiebāt. Vn̄ venis pat̄? Quare tm̄ morat⁹ es? Cui vox illa audientib⁹ fr̄ib⁹ Expecta fili ne formides. q̄r te nō deserā quē tamū diligo Qua voce audita breui discurso tp̄e venerabil' eusebi⁹ expirauit. Ad cui⁹ corp⁹ fiebāt miracula p̄terite vite sanctitatē insinuātia. Inter q̄ q̄dā monach⁹ sui mōasterij p̄ lachrymis et vigilijs oculoꝝ luīe p̄uat⁹. statim vt et⁹ corp⁹ venerandū facie tetigit oculoꝝ lumē recepit Quidā demoniac⁹ etiā obui⁹ sepeliendo corpi liberatus est. .lxxviij.

Beatus siluan⁹ archiep̄us nazareth tāta btm̄ hieronymū affectione et deuotione colebat. vt q̄cq̄d facēt dei nomē ⁊ btī hiero. p̄missū inuocaret. vn̄ et q̄i ab oīb⁹ hiero⁹. noīabat̄. Serpēs aūt antiqu⁹ sup̄ viri scī siluani nimia scītate graui ardescit inuidia. vt igitur eū infamē redderet q̄tenus quos bonos exēplo subuexerat malo grauius deijcerentur. nocte q̄dam formam sancti sumens nobilissime mulieri cuidam iam in lecto quiescenti apparuit. q̄rens vt sibi ad turpē ꝯiunctionem ꝯsentiret Ad quod ꝯterrita mulier quid faceret cum hec videret ignorans. diras cepit emittere voces cunctos excitans dormien-

tes.nō solū sue dom⁹ ſz et vicinaꝝ.q̄
oēs ad mulieris thalamū ꝯcurrētes
q̄d hr̄et pauidā interrogāt Interea
callid⁹ serpens sub lecto cepit delite
scere Re aūt cognita ꝑueniūt vbiq̄z
q̄rētes ad locū vbi latebat Et accēſ
cādel' eūdē intuētes siluanū ep̄m cre
diderūt Cūcti igit̄ in stupore v̄si sūt
sciebāt em̄ famā scītatis ei⁹ Perq̄rūt
tādē cur tātū velit facin⁹ ꝑpetr̄e? At
ille Quid feci male.qm̄ h̄ me ad hoc
inuitauit.Q̄d audiēs illa mēdacē il
lū lachrymis proclamabat. Qui vt
eos ad viri dei odiū acri⁹ inflāmaēt
talia et taz horrēda cepit v̄ba ꝓfari
vt illi audire renuentes eū dure exa
cerbātes ext̄ domū violēter eijcerēt.
Mane āt fcō oēs siluanū ep̄m hypo
critā ꝯclamāt et dignū incēdio.tota
q̄z cītas nazareth adeo ꝯ eū ꝯmota
est.vt audito ei⁹ noīe q̄libet blasphe
maret Mira patiētia et magne scīta
tis indiciū Volat ad innoxij p̄sul' au
res tāti fama discrimīs. os tn̄ ei⁹ nō
mouet̄ ad iniurias.cor manz īmobi
le.ad nullā v̄tēs se īpatiētiaz.ſz gr̄as
deo sp̄ agēs.suo se fatet̄ hoc crimine
meruisse.gaudēsq̄z dicē ꝯsueuit Nū
q̄ tā se felicē q̄ cū se ab oīb⁹ despici
et ꝯculcari ꝯspiceret.Creuit tm̄ eius
infamia vt ꝑ cītates vicinas vsq̄z ale
xandriā ore oīm delata sit Ad limē
īnoxij p̄sul' nemo iā audebat accedē
Reuoluto itaq̄z anno p⁹ inchoataz
infamiā vt ſbditoꝝ paululū scādalū
mitigaret. ciuitatē nazareth vir dei
deserēs in eccīam vbi gl'osi hierony
mi corp⁹ q̄escit hūatū.tāq̄ in refugij
portū veniēs in locū sepulture se po
suit oraturus. Quo duab⁹ horis sic
manēte vir q̄dē neq̄cie spū accēsus.
eccīam intrās scm̄q̄z repiēs orātē ad
eū velut leo cucurrit. improꝑans q̄
honestas mulieres ad ꝯsensū sue libi
dinis q̄tidie ꝓuocaret Cui agn⁹ in
nocēs gaudēs se despici vt hec sepe
sibi diceret inuitauit. Q̄d latro ille
audiēs extractū gladiū eleuat vt in
ei⁹ guttur īmergat.Cui cū hoc v̄bū
succurre hieronyme scūs antistes op
poneret. in ꝓpuz guttur gladiū īmer
sit manu retrouersa.Casu igit̄ alius
suꝑueniēs vir nequā hoc q̄d diuina
vltione factū fuerat vt vidit. a viro
dei illū estimās interemptū.extracto
gladio siluanū īterficere conabatur.
breuiter q̄d primo ꝯtigerat accidit
etiā huic.Vix secūdus in terraz ceci
derat.et ecce duo viri egrediētes vi
derunt q̄d fcm̄ fuerat diuini ignari
ꝯsilij.vn⁹ eoꝝ furie vesania agitatus
exclamauit.Vsq̄z q̄ vigz tua malicia.
et mulieres honestas ad tuam ꝓuo
cas libidinē.et hoīnes occidis in oc
culto.certe tue nequitie hodie finis
erit.Et ſbito furens vibrato ense ac
currit vt illum extingueret At vt sil
uanus iam tertio gloriose hierony
me succurre clamasset vir ille vt p̄mi
duo manu ꝓpria se interfecit Vir au
tez qui cum ipso venerat ob visionē
tremebūdus cum hoc maleficijs im
putaret.ad fores currens ecclesie q̄n
tuz potuit exclamauit Huc omnes
accurrite Ecce siluanus malefic⁹ nō
solum feminas vituꝑat. sed et hoīes
suis incantationibus necat. Fit viro
rum atq̄z mulierū copiosus ꝯcursus
omnes clamāt eum incendio dignū
Hec vt ego cirillus audiui ꝑgo flēs
ad spectaculum.Stabat agnus īter
lupos seuientes.canes rabidos mi
tissimus et letus aspexit. nil dicens
aliud nisi iuste hec patior. quia ī de
um meum grauiter peccaui. Verbe
ratur innocens capitur ab oībus vt
ad supplicia deducat̄ Cunq̄z iam ca
ptus siluanus extra eccīam duceret̄
ſbito de loco in quo iacebat gl'osus
hiero⁹ surgit tanto circūfusus lumīe

vt nō posset intueri. cūctis q̄ visus ē
suo iā deuotissīo veniēs p̄mia dona
tur⁹ Extēsaq̄ manu dextrā siluaī ap
p̄hēdēs his q̄ eū tenebāt terribilit̄ ī
perat vt dimittāt. tāteq̄ v̄tutis vox
extitit vt oēs p̄ñtes vix voce finita ī
terrā toto corp̄is vigoē d̄stituti ster
nerēt̄ Inter h̄ demōiaca q̄dā cathe
nis ferreis alligata plurimoꝝ mani
b⁹ ad eccīaz deportat̄ At vbi mulie
ris pes limē tāgit eccīe. diros clamo
res miserē miserē hieronyme nā p̄ te
crutior diabol⁹ p̄ eā nō cessauit emit
tere Cui hiero⁹. Nephāde sp̄ūs ab
hac exi dei famula ⁊ tuas detege q̄s
erga siluanū egisti fallacias ī siluani
fōr oīb⁹ te demōstrās. Tūc diabol⁹
vt iussus ē in siluani fōr ita vt ab oī
b⁹ siluan⁹ putaret̄ apparuit. ⁊ rē quā
fecēat ad diffamādū siluanū enarra
uit. His dict. diris clamorib⁹ de tē
plo disparuit. Qd̄ vbi tā mirabile a
ctū ē gl̄osus hiero. dextrā siluani ad
huc tenēs Quid optas siluane caris
sime tibi placitū me facturū. At ille
mi dñe inq̄t. ut me h̄ āpli⁹ nō relinq̄s
Ad quē hiero⁹. Qd̄ postulas ait ita
fiat Post me ergo velocit̄ veni Hec
dicēs disparuit Interuallo aūt hoē
vni⁹ facto siluan⁹ expirauit Stupēt
cūcti vndiq̄ ꝯcurrētes lamentat̄ q̄li
bet se reū qd̄ ī siluanū ꝯmisissēt veni
am fletib⁹ dep̄cātes Permanēt p̄ no
ctē in eccīa gemētes Mane āt fcō p̄
cessiōe ordinata deportat̄ corp⁹ ep̄i
ad nazareth. tā illi⁹ cītat. p̄plo q̄ isti
us comitatū. atz sic ibidē in eccīa di
gno honore sepelitur. .lxxix.

Fuit apud thebaidā sup̄iorē mo
nasteriū qd̄dā fere ducētaꝝ dñaruz
diues bñq̄z reclusū. ac oī hōestate de
coratū. s̄z tñ vnū q̄ ruit pessimū vici
um simonie retīebat. Nā hec s̄uaba
tur ab eis abusio. vt nulla possit ad
eas hītandi grā accedē nisi certa pe
cunie q̄ntitas secū iret. Nec affectu
charitat. s̄z desiderio pecunie recipi
ebat̄ In hoc mōasterio fuit monial'
q̄dā grādeua ab infātia deo deuota.
q̄ viciū hoc horrebat Cui nocte q̄dā
in orōe posite apparuit scūs hiero⁹.
locū copioso luīe illustrās. p̄cepitq̄z
ei vt mane ad abbatissā ceterasq̄ so
rores p̄gēt dicēs. q̄ nisi a pccō iā in
olito desisterēt vltionē diuinā s̄bito
sup̄ se viderēt. His dictis disparuit.
Perterrita de visione et q̄s h̄ fuerit
cogitās. totā noctē in orōe transegit
p̄uigilē Mane aūt pulsata nola oēs
in capitulū ꝯgregauit Surgit illa e
medio q̄ videat cūct. māifestās. Fit
illa cūctis irrisio clamāt eā fatuaz et
hoc sōniasse Accepta ꝯtūelia leta q̄
dē de se. dolēs tñ soroꝝ obstinatiaz.
ad solita orōnū r̄uertit̄ auxilia. orās
ne qd̄ viderat sororib⁹ eueniret. P⁹
decē dies media nocte hac cā orāti
iteꝝ adest hiero. iubēs q̄ semel iā se
cūdo sororibus insinuaret Cui illa.
Quis es dñe mi q̄ iubes talia? Hie
ronym⁹ inq̄t sū ⁊ ab ocul'ei⁹ euanuit
Illa ⁊ si sciret eaꝝ duritiē. maluit tñ
ab eis q̄i fatua derideri q̄ preceptis
dñicis ꝯ̄ire. Cōgregatis ergo eisdez
cū surgēs e medio q̄ viderat vellet ī
timare añ s̄monē inchoatū surgētes
ille cū cachinno domū exierūt. solaz
illā relinquētes Trāsactis insup̄ die
b⁹ trib⁹ dormiēti p̄dicte sāctimōiali
gl̄osus hiero. ineffabili vallat⁹, ange
loꝝ ꝯsortō apparēs eā excitauit. eiq̄z
p̄cepit. vt cito de monasterio exiēs
futurā vindictā nō expectaret Cūq̄z
lachrymis illa oraret ne fieret. rñdit
hiero. Ad abbatissā ait p̄gito et cete
ras dices q̄z eis nisi penitētiā egerīt
hac nocte diuinā sētiāt vlcōz. Qd̄ si
ꝯtēpserīt exire ne morer. His dict.
disparuit. His āxia fcā capl'm adijt.
vehemēti⁹ cāpanā t̄hēs vt alie ꝯue

nirēt. Quod abbatissa audiens sciēt
q3 ab ista pulsari iracūda ad capitu
lū ꝓperat. nullūq3 volens ab ea audi
re verbū. minat̄ ꝙ nisi cessaret ea3 a
monasterio expellerēt. Cui illa. Ko
go facias qd̄ minaris Nā amplius
hoc in loco nō manebo. Gloriosus
hieronymus mihi apparens diuinū
iudiciū monasterio mox futurū mi-
hi patefecit. Hec audiens abbatissa
deridere cepit. estimās eā vesano ca
pite ista fari. ꝯuocāsq3 ostiariā. iussit
vt hanc de monasterio mox fugaēt.
iussit q3 vt aliquali hora extra sic di
missā faceret iterū introire. vt sic ces
saret Hac de re leta sanctimonialis
citius egressa est lachrymis ꝑfusa ꝓ
his que monasterio nouerat euenīē
Et quid accidit? Pene limē ostij sā
ctimonialis excesserat. et subito totū
corruēs monasteriū om̄es oppressit.
ut ne vna quidē remaneret. Sancti
monial' aūt illa ad aliud dn̄aꝝ mōa
steriū se transtulit apud thebaydez
inferiorē vbi hacten⁹ p̄cipua scitate
viua manet. .lxxx.

Nepos quidā me⁹ inq̄t cirill⁹ ru
fus noīe. vtroq3 priuat⁹ ꝑnte annicu
lus ad meas deuenit man⁹. Quē tā
ta diligētia suo infortunio enutriui.
vt plures eū a me genitū credidissēt
Crescens itaq3 puer etate. nō sapīa.
ingēti pulchritudīe corꝑis s3 nō aīe
ꝓbis morib⁹ elegātia. multe sapien
tie decorat⁹ a cūctis amabat̄. Is igi
tur decimo octauo etatis sue anno
mortu⁹ est flētib⁹ eū cunctis At ego
nimis eū diligēs rogaui gl'osū hiēo
nymū vt q̄d sibi ꝯtigerit mihi reuela
ret. Oranti itaq3 mihi die q̄dā hora
nona tant⁹ fetor affuit vt omino to
lerare nō possē. Cogitās vn̄ tant⁹ h̄
fetor. ꝯspicio supra me infelicē meū
nepotē q̄i cathenis igneis religatuz
fornacis instar flāmas fetidissimas e
mittentē. Cū itaq3 tremebund⁹ inter
rogare sepe disponerē nec possē. re
sūpto tandē spū inq̄siui tremēs si ip̄e
me⁹ nepos esset. Heu inquit ille. vti
nā nūq̄3 fuissē. ne tā diris penis affli
gerer. nā eternis me scias pēis depu
tatū Post longā igit̄ collationē inq̄
siui q̄ cā sue dānationis esset. cū tn̄ in
mūdo tot v̄tutib⁹ sic pollēt Pro nul
la alia inquit cā nisi ꝙ ludis delecta
bar At q2 in morte accepta pn̄ia q̄i
stulta ignorātia vt debeā nolui ꝯfite
ri. diuinā nō merui veniā adipisci Et
hec dicēs disparuit. Post quē tal' fe
tor remāsit ꝙ null⁹ locū illū audeat
introire. .lxxxj.

Uenit quidā monach⁹ in partib⁹
egypti annis quidē iuuenis. s3 morū
grauitate matur⁹ pudic⁹ et cunctis
monasterij sui speculū sāctitat. ama
tor spēal' sancti hieronymi. Hic. xij.
annis manēs in monasterio ꝯtinuis
orōnib⁹ vacabat. lectōiq3 scripturaꝝ
amore q3 castitatis oīm mulierū ab
horrebat aspect⁹. Huic inuidēs dia
bol⁹ eū grauissimis carnis tētatōni
b⁹ fere trib⁹ mēsib⁹ nō cessauit mole
stare. ipse v̄o se dei et gloriosi hiero
nymi custodie q̄tidie deuote ꝯmēda
bat Sic vict⁹ diabol⁹ ad callidiora
ꝯuertit̄ Interea genitoris ei⁹ agoni
sātis cā vt eūdē visitet ex monastēio
in cītatē ad paternā domū venire cō
pulsus ē. Clamabat em̄ pr̄ se dolore
moriturū si ei⁹ visitatōne frustraret̄.
Ob hoc dolēs monach⁹ et castitat.
verēs ꝑiculū volebat mag. in mona
sterio manēdo p̄rez mori q̄ ꝯualere
ext̄ monasteriū recedēdo. S3 fr̄m in
duct⁹ p̄cib⁹ ꝑgit ad p̄rez Ad tres di
es itaq3 ibi remanēs tāto tedio affi
cit̄ vt carceri se crederet mancipatū
Post tertiū diē cū ꝯtigisset eum cum
soroē mire pulchritudinis p̄ris cru
ra refrigerij causa ꝯfricare. ꝯtigit vt

manu sua sororis dextrā attingeret. et mox tā diris libidinis stimulis in eā cor ei⁹ inflāmauit. vt nisi verecundia obstitisset pene eā statim ad illicitū actū ꝓstrauisset. sicq; euēit egre diēti qd̄ timebat Interim ardore libidinis inflāmat⁹ nil aliud q̄ sororl. faciē ea scel⁹ ignorāte improbis oculoꝝ visib⁹ ꝯspicē aut cogitaē laborabat. monasterij et ei⁹ discipline iā totus oblit⁹ Sanat̄ interim pat̄ ꝫ monachus occasionib⁹ coloratis retardat de die in diē ad monesteriū remeare. manente eo in pr̄na domo iā trib⁹ mensib⁹. tā monachi q̄ pr̄ subitā in eo nō sufficiūt mutationē āmirari. Ad monasteriū tādē cū duob⁹ ꝓ se missis monachis reuertit̄. illud referens tediū redeundo qd̄ pri⁹ detulerat exeundo. Cepit igit̄ iā in monasterio corpus tegere. cor vero nō recedit a sorore Hoc sibi studiū scripturaꝝ. hoc ꝯtemplatio diuinoꝝ vt peccatoꝝ inueniat modū explēdoꝝ Obliuiscit̄ in toto misericordiā diuinā exorare Cogitāti itaq; quō possꝫ affectū effectui mancipare. diabolus actor sceleris statiꝫ hoc fatuū fatuo immittit ꝯsiliū. vt in nocte dormientib⁹ cūctis mutato habitu monachali ī laicalē fugiat clā ad domū pr̄is. lateatq; sub thoro sororis. donec ea dormiente in eā irruat libidinē completur⁹ Placet stulto ꝯsiliū. iāq; studet ope adimplere Nocte sequēti ferens claues currit vt monasterij fores reseret. sed errās tota nocte eas nō inuenit. mirāte eo donec aurora veniente ad cellā reuerti compellit̄. Mirat̄ factum ꝑ diem cogitatq; sequenti nocte quod iam non poterat complere. Sequenti nocte ꝓpositum vt prius implere non potuit. ac per vnū fere mensē quotidie hoc eidem euenit. glorioso euꝫ hieronymo sēp impediēte Habebat em̄ in cella eiusdem imaginem. cui antiqua cōsuetudine ductus ꝑ diē sepe adhuc genua flectens se eidem pluries ꝯmēdabat Post mēsem apparuit idē gloriosus hieronymus cuidam sancto illi⁹ monasterij monacho ei que ꝑ eū fiebāt innotescēs. mandauitq; vt ei diceret q̄ propter impensam ei reuerentiam hucusq; ostium diu quesitū inueniē non posset. sed tn̄ nisi cito respiceret sese de ipsius custodia remoueret. et sic disparuit Mane aūt facto cū hec monachus alteri diceret iurat falsū esse. et sibi hec ꝓpter cerebri vacuitatem somnia euenisse Tacet monach⁹ et r̄cedit. Hic vero gaudens ꝓponit nullam amplius hieronymo reuerētiaꝫ exhibere. vt sic posset quod diu optarat adipisci. Subtracto igitur hieronymo honore ꝯsueto. et ꝑ cōsequens sibi custodia solita. sic̄ voluit sic efficit. Fugiēsq; de cenobio mutato habitu ꝑ totū diem domū paternā occulte querit intrare. intrāsq; sero tā diu latuit sub lecto sororis quousq; eam estimaret obdormire. Tunc exuens se nudū sese ad sororl. nudum latus applicauit. Ad hec soror somno rupto euigilans et viruꝫ iuxta se sentiens. diris clamorib⁹ ad se omnes pariter euocauit. Currūt ad puelle thalamū cuncti cū lumine et in lecto inueniunt hunc iacentem Mirantur parētes et stupent. ceteri etiam condolent Interrogat a filio pater tanti causam discriminis. ille causam ⁊ reatum tacitus confitetur voluit enim eum adhuc defendens hieronymus hanc suam stultitiam experiri. vt in posterum astutior et humilior ad cauendum redderetur. Cernens itaq; monachus sic se a diabolo illusum. confusum atq; iam in scelere captiuatū. protin⁹ suffragijs

gloriosi hieronymi cui sp̄ deuot⁹ ex
titerat suā culpā recognoscens in se
ip̄m redijt ⁊ d̄ eadē p̄rna domo egres
sus sñ mora lugēs ac dolēs ad p̄nie
fontē ꝓperauit. Seiñ in suo mōstēio
recept⁹ ꝑ duos ānos in tāta se p̄nia
afflixit. vt foret cor hoīs insufficiēs
cogitare. ⁊ ꝯpleto ānorū duorū spa
tio ex hoc seculo felicit̄ migrauit.

In supiorib⁹ egipti ꝑtib⁹ lxxxij
q̄dā magne sc̄itatis mōch⁹ degebat
helias noīe btō hieronymo adhuc
viuo multū fāiliaris. hic q̄dā vice ra
ptus vidit se in q̄dā mire ⁊ inaudite
pulcritudīs palatio vbi ꝑ horā gra
diēs ⁊ ei⁹ pulcritudine satiari nō va
lēs. vidit a q̄busdā iuuenib⁹ pulcerri
mis qd̄daz p̄parari tribunal. stratis
tapetib⁹ vestib⁹ auro ⁊ gēmis ⁊ mul
ta artificij varietate decoratis circū
q̄q̄ pariete inuoluto. In q̄ rex q̄daz
decor⁹ tātuz vt nihil aliud cupet q̄s
hr̄e magna viroꝝ sole lucidioruz co
mitat⁹ societate veniēs se posuit vt
iudicia exercēt. Inter hec cuz de aīa
quē fuisse anchonitanū p̄sulē ab ibi
dē existētib⁹ postea intellexit. a neq̄
spiritib⁹ cathenis igneis q̄ vinculis
vincta instar fornacis flāmas erum
pens sulphureas deportata maiesta
ti regie p̄ñtatur. q̄ priusq̄ de aliq̄ in
terrogaret̄ cepit diris vocib⁹ etnis
ignib⁹ se dignissimā acclamare. hāc
inter ceteras asserēs cām p̄ncipalem
qm̄ vanis mūdi pompis intēt⁹ in cō
uiuijs ⁊ vestib⁹ ⁊ hmōi mūdi stl̄titijs
delectabat̄. Quib⁹ finitis lata est ꝑ
iudicez sñia vt penis infernalib⁹ tra
deret̄ donec corpi iūcta duplices pe
nas in ꝑpetuū sustinerez. mox illā se
cū ferēs oīs illa neq̄ spūuz turba iñ
diris clamorib⁹ recesserūt .lxxxiij.

Virgo q̄dā monialis omniuz feīa
ruz pulcerrima etate iuuēcula. mori
bus cana tantā sue virginitati adhi
buit custodiā vt sedēs in cella sua q̄
tidie aut legēs aut orās aut aliquid
aliud boni exercens sūmis etiā caus̄
exigētib⁹ cellā exire ñ adq̄escēt. Huic
īuidēs oīs boni inimic⁹ quēdā iuue
nē nobilē ī hui⁹ castimonialis amo
rē incitauit. Qui q̄dē tātis amorum
vrebat̄ incēdijs vt nec quiescē possz
die noctu q̄ q̄uo eā hr̄e posset cogi
tās. Sepe igit̄ sua amoris incēdia ni
tebatur aurib⁹ monialis hui⁹ īsūdē
sed ꝓpter ei⁹ pudiciciā non audebat.
Tāta igit̄ amoris ꝯstringebat̄ vehe
mentia. vt sepe de ip̄a volūtatis ad
impletiōe desp̄ās seip̄m aq̄s tradere
vellet suffocādū. Oī igit̄ auxilio de
stitut⁹ magū quēdā iuuenē aduocat
eiq̄ magnā pecunie q̄ntitatez ꝓmit
tit. si ad votuz possz eā hr̄e suoꝝ car
minū auxilio. Hic igit̄ suis incātati
onib⁹ demonē aduocat. eū q̄ media
nocte ad cellā monialis tñsmisit. ad
cellam itaq̄ accedēs demon timore
imagīs hierōymi ī cella d̄pecte limē
celle ꝑtrāsire neq̄t. Desp̄ans igitur d̄
negotio ad mittētē redit demō ei q̄
cur fugerit a cella patefecit. quē ma
gus derisū dimittēs alium aduocat
eū q̄ ad explendum citius hoc op⁹
mittit. fit scd̄o qd̄ p̄mo. Manēs tñ h̄
ꝑ horā circa cellā coact⁹ clamare ce
pit. Si me hieronyme hīc sinis rece
dere. huc vlteri⁹ nō reuertar. Ad hāc
vocē q̄ sedebat ī cella monialis orō
ni vacās fortassis. cū sic demon cla
mare nō cessaret. ⁊ cetere moniales
excitate p̄eunte cruce ad locum cla
moris tremule ꝑuenerūt. Hunc igit̄
demonē agnoscētes eūdē ꝯiurāt vt
debeat q̄ de cā venerit intimare. Rē
itaq̄ pādēs asserit vlulando se mise
rū cathenis igneis teneri ꝯstrictū a
beato hieronymo rogās vt suis pre
cib⁹ nunq̄ reditur⁹ posset abire. q̄b⁹
pro eo orātib⁹ ⁊ hieronymuz glorifi

cantib⁹.mox demō magno stridore recedēs magū tantis verberib⁹ affecit vt multaꝝ horaꝝ spatio vix ī eo spūs appareret.mei inq̄ens cā cruciat⁹ fuisti ad illā me mittēs monialem Certe nūc his in te verberib⁹ vindicabor. Tāto igitur mag⁹ astrict⁹ periculo.vidēs artib⁹ suis sibi subuenire nō posse.gloriosū inuocat hieronymū dicēs ꝓmitto tibi si tuo adiutus auxilio nunc a demone nō occidar.quia cūctis magicis abnegās a tuo seruitio nō recedā.q̄ dicto statiz demon vt fum⁹ euanuit. Per ānum aūt iacuit ex verberib⁹ destitut⁹. vt nō nisi alieno surgē possz auxilio.p⁹ quē ānū cunctis magicis ꝯbustis codicib⁹.oīb⁹ suis paupib⁹ erogatis.ī spelūcā illā in q̄ ꝑ q̄driēniū gloriosꝰ habitauit hieronym⁹ se inclusit.ibiqz penitens de preteritis multa fulget scītate. Insan⁹ itaqz iuuenis tātis luxurie ꝯstrict⁹ ardorib⁹ oīo se videns miserrime voluptatis sue defraudari desiderio q̄dā nocte laq̄o se suspēdit.et sic infelix tꝑali se vita pariter ⁊ etna ꝑuauit. Ecce q̄t maloruz cām turpissimū luxurie viciū fore liquet. Nil em̄ taz ruine corꝑis parit ⁊ aīe ꝯtiguū.q̄ntū illud turpissimū scelus arbitramur. .lxxxiiij.

In ciuitate candia q̄daz pulcerrim⁹ extitit iuuenis tit⁹ noīe honestis morib⁹ luculēt⁹ carnali non ignobiliori nat⁹ ꝓgenie.prediues valde.totā pene deuotionē ⁊ fiduciā hn̄s in beato hieronymo. Hic siq̄dem iuuenis virgineo nitēs candore ī eiusdē scē virginitatis ꝓposito vsqz ad vicesimū ānū ꝓbis vite moribus ꝑdurauit.q̄ itaqz tꝑe cuiusdā sui fr̄is nefando ꝯsilio incitat⁹.spretis tā nobilissimis virginitatis gēmis auri preciosissimū metallum calcans.ad carnis spurcitias ⁊ lutū ac fetorem luxurie vehement̄ declinās.puellā q̄ndaz oī pulcritudine corporis renitētē sibi ī mr̄imonio copulauit.in cui⁹ amoris retib⁹ ita se capiens ꝙ aliud preter ip̄am poterat minime cogitare. Vn̄de die in diē cepit diuina obseq̄a obliuisci. At quia miser dereliq̄t iustitiam ⁊ oblit⁹ fuit deū se alentē .oblit⁹ fuit de⁹ sibi misereri. Cōpleto nāqz āno q̄ cū puella iuuenis insensat⁹ steterat.nō vt in mr̄imonio.sz cā explēde libidīs copulat⁹ suggerēte diabolica astutia fr̄ iuuenis puelle amore illaq̄at⁹ auide diu q̄rens eiusdē āplexib⁹ frui tādē q̄ optauēat est adept⁹ Huc accurrāt iuuenes ⁊ exēplo iuuenis sint astuti. Fiunt nota iuueni puelle viro iā ꝑacta.tacēs idez cogitat auide q̄ valeat mō certitudinez repire. Expectās dieb⁹ aliq̄t se simulans hec nescire. Ast die q̄daz ordinat vrbē deserēs ꝑgere ꝓficisci .et latēs ꝑ diē in ciuitate nocte media domum veniens reseratis ostijs a puella seruitrice clā vt ꝑus simul ordinauerāt ambo vsqz ad thalamū in q̄ ei⁹ fr̄ et vxor in lc̄o stabāt ꝓcedēs sibi petit apiri. Mirāt̄ illi ⁊ timore ꝑterriti vehementi pulsanti negligūt thalami ostiū reserare. Tādem ꝯfractis seris thalami iuuenis ira ⁊ furore nimio fornacis ardētis instar vndiqz inflāmat⁹.vxorē ꝑmo euaginato gladio interfecit.deinde sub thoro ꝓprium latētē fr̄em inueniēs interemit. His itaqz gestis ex ciuitate exiens mlto tꝑe per mūdū huc illucqz errās.cuz q̄busdā alijs cepit q̄sdā trāseūtes itinere depdari ac etiā iugulare. Permanēti itaqz eidē tito ꝑ viginti annos talib⁹ negotijs īplicato.gloriosus hieronym⁹ salubre refugiū ⁊ vitale die q̄dā aduespascente luce ī modū mercatoris se mōstrauit.ne ille solūmodo habite deuotionis premijs

priuarētur. Nā ille q̄q̄ tot ⁊ tanta vicia abhorrēda ꝯtinue exercēt. tñ ī btō hieronymo deuotionē aliquaꝫ retinebat. ita vt eideꝫ q̄tidie se ꝯmendans boni aliq̄d dieb⁹ singul' ad ei⁹ honorē facē nullaten⁹ postponebat. Cernēs igit̄ tit⁹ mercatorē nephandis socijs ad solita neq̄tie opa ꝯuocatis. ꝯcito cū eisdē ꝑgens. ꝯcito cursu vibratis lāceis hieronymo mercatoris īstar obuiat veniēti. Moxq̄ in eū insurgēs a socijs eūdē p̄cipit teneri. donec ei⁹ lateri gladi⁹ īfigat̄. Beiñ manū eleuat inēficiēdi gladiū retinētē. vt scel⁹ tātū iā valeat explē. Ad h̄ hieronym⁹. Amore inq̄t hieronymi quē tu diligis loquendi aliq̄ breuis licētia det̄ mihi. postmodū si volueris facito id q̄d optas. Ad hec tit⁹. amore inq̄t quē noīasti ⁊ loquēdi ⁊ viuēdi licentia tibi vt postulas cōcedat̄. tm̄ q̄ portas mercimonia iā depone. at hieronym⁹ gl'osus. Ego ip̄e sū hieronym⁹. h̄ ꝓpter tuaꝫ liberationē veni. ne mihi a te īpensa obseq̄a īuacuū p̄terirēt. Te tot q̄ gessisti peccaminū iā peniteat ad te ip̄ꝫ redeas ne formides. Hucusq̄ me noueris ꝓpter tuā salutē ⁊ aīe ⁊ corpis supplicem apud deū erga iratā diuinā iustitiā extitisse ne ī te dignas tibi exercēt seuitias. Ad p̄ñie igit̄ q̄citi⁹ ꝑge callē ⁊ pcēsꝝ onera iā depone. alioq̄n me tui custodē et supplicē nō habebis. His dc̄is hieronim⁹ gl'osus ab illoꝝ oculis disparuit. Ad h̄ stupefact⁹ tit⁹ ⁊ q̄ cū illo erāt timore ⁊ āmiratiōe tā ingēti ad t̄rā ꝓcidens. ꝑ horā ñ potuit eleuari. Tūc subito in titū ⁊ q̄ cū illo erāt spūssc̄i gr̄a est effusa. ⁊ lux eos celit⁹ illustrauit. q̄ ꝓtin⁹ in viros alios iam mutati. spretis cūctis spurcitijs viciorū. ad p̄ñie tramitē rediere. Beiñ ad heremorū antra deuia ⁊ ignota ꝓperātes ī magnis se corꝑm' aspitatib⁹ ⁊ vita sc̄issima tradiderūt. .lxxxv

Juxta meaꝫ inq̄t cirill⁹ in q̄ hīto hierusalē edē nobilissim⁹ q̄dam fuit miles tñsitorijs nimiū locuples. qui vnicū hñs filiū ei⁹ dē stultissimi amoris eecitate ꝑcuss⁹ non solū a prauis nō eū corrigē. sꝫ etiā euꝫ ip̄emet praua instruere conabat̄. Parentes fatui ⁊ isti sil'es mentis q̄so oculos huc inclinēt. vt q̄s finis eueniat nō ignorent. Multi eī hoīes magnas ⁊ corporis inciderūt ruinas ob prauoꝝ parētū insipiētiā. Crescēs nāq̄ illi⁹ militis fili⁹ cūctis bonis morib⁹ destitut⁹ de die in diē peiorādo totuꝫ suū tēp⁹ amittens in ludis ⁊ blasphemijs cūctis īmūdicijs p̄re causante ānū attigit duodecimū. q̄ q̄dā aduesperascente die solitis cū p̄re ludis īsistēs. ludū eodē vt gliscebat non habēte. p̄mo ꝓrupit ī hec verba. Si q̄d ille p̄t hieronym⁹ q̄ ludos ꝓhibꝫ iā exerceat. nā se inuito hinc nisi victor nō exurgā. Verum hoc dūtaxat ꝓsequēte neq̄ sp̄s ī tetrimi hoīs specie cunctis videntib⁹ locū in q̄ ludebāt veloci gradu adiens eūdē puerū infelicē rapuit. sꝫ q̄ eū detulit nulli hominū hacten⁹ est ꝯptū. Verū vt puto eū detulit in infernū. .lxxxvi.

Sacerdos q̄dā impudic⁹ ebrietati ⁊ luxurie dedit⁹ miserrime de hoc seculo migrauit. cui⁹ corpe in ceterorū sepulto baratro sacerdotū. vt ei⁹ punitio cūctis īnotesceret ad ex^m sb̄sequēti nocte tāt⁹ in ecc̄ia ei⁹ q̄ cimiterio fuit strepit⁹ q̄ rumore nimio ī illa ꝯmorātes excitati pauore ingenti velut amentes ad ecc̄iam cucurrerunt. Stant itaq̄ oēs circa ecc̄iam. strepit⁹ vehementes cāpanaꝝ q̄ sonit⁹ audiētes. sꝫ minime q̄d vidētes. dīnā exorāt clemētiā q̄ten⁹ cur ista fiant debeat reuelare. sed nullū exau

ditiōis sentiūt adiuuamē. Diluculo hoc cessāte cūcta q̄ fuerāt in ecc̄ia reperiūt reuoluta. ⁊ quasi vndiq; flammis igniū violata. Ad hec eiusdē ciuitatis scilz candie pontifex orōnes indicens ꝓpl'o. q̄d sequenti nocte eueniat p̄cepit expectari. Ne nimijs succūbam verbis sequēti nocte duplex strepit⁹ ⁊ pauoris tribulatio est secuta. Qua de re replet⁹ ꝓpl'us amaritudine ⁊ dolore. cernēs nullū sibi a domino adiutoriū euenire sicut vulnerati qui ī monumentis ꝓiecti dormiunt existebat. Die aūt elucescēte omnibus in ecc̄ia ꝓ orōnib⁹ ꝯgregatis gl'osus hieronym⁹ subito septies sole splendidior in ecc̄iam veniens. ad altare q; gradiens cūctis vidētib⁹ ⁊ mirātib⁹ ꝑ horā forte subsilētio ꝑmanēs obstupenti ꝓpl'o. hec ꝓpter sacerdotis illi⁹ miserrimi cadauer sacris īdigne locis ꝯditū ad terrorē peccātiū ꝯtigisse intimauit. mādās vt cadauer miserū tartareis post resurrectionē omniū māsionib⁹ deputāduz dissepultū flāmis traderēt ꝓtin⁹ cōcremādū. alioq̄n incepta pestilentia non abiret ⁊ sic ab intuētiū oculis ē inuisus. Qd̄ vt ordinarat letabūd⁹ ꝓpl'us ꝓtin⁹ adimlpeuit. deo ⁊ beato hieronymo laudes p̄cipuas ꝑsoluēdo. Et sic pestis postea cessauit

Ex vita sancti pachomij.

lxxxvij.

Morabant̄ palemon ⁊ pachomi⁹ simul abstinētie atz p̄cib⁹ opaz dātes. Si qn̄ aūt cū nocturnas orōnes celebrarēt senior palemō pachomiū somno premi vidissz educēs eū foras arenā portare d̄ loco ad locū p̄cipiebat. ⁊ tali exercitio mētē eius grauatā somni pondere subleuabat dicēs ei. Labora pachomi ⁊ vigila. ne qn̄ qd̄ absit ab īcepto te ꝓposito moueat is q̄ tentat. ⁊ inanis fiat labor nr̄. Cuncta vero obediēter ac solicite pachomi⁹ suscipiēs ⁊ in sc̄e ꝯtinētie ꝓfectib⁹ crescēs venerabilez senē nimis alacrē letū q; reddebat.

Aduenerat aliqn̄ sacra lxxxviij.

tissimus dies pasche ⁊ ait ad pachomiū senior palemon. qm̄ cūctoꝝ xp̄ianoꝝ vniuersal' ē ista festiuitas nobis q̄z para q̄ nr̄o vsui sūt ꝯgrua. Tūc ꝓmpt⁹ ad obtꝑandū id qd̄ sibi p̄ceptū ē impleuit. ⁊ pret̄ solituz parūꝑ accipiēs olei cū salib⁹ tritis admiscuit. Cōsueuēat oūt edē agrestia olera. ⁊ alias herbas pret̄ oleū. Cuz ergo preparassz ait ad senē. Feci. qd̄ p̄nitas tua impauit. Cunq; p⁹ orōnes beat⁹ palemon accessissz ad mensā vidissz q; apparatū cum salib⁹. fricās manib⁹ caput ⁊ vbertim lachrymas fūdēs ait. Dn̄s me⁹ crucifix⁹ est ⁊ ego nūc oleū cōedaz? Cunq; rogaret eū pachomi⁹ vt modicū q̄d ex eo ꝓcipet. nullaten⁹ adq̄euit lxxxix

Cūq; q̄dā die palemon ⁊ pachomi⁹ ignē accendissent. fr̄ q̄daz dixit ad eos. Si q̄s ē fidelis ex vobis stet sup hos carbones. ⁊ orōnē dn̄icam sensim ꝓnūciet. quē beat⁹ palemō ītelligens supbie tumore deceptū cōmonuit dicēs. Desine fr̄ ab hac insania. nec tale q̄d vlterius loq̄ris. Qui correptiōe senis nō solū nō ꝓfecit meli⁹. sed pl⁹ elatione mentis inflat⁹ stare cepit sup ignez audacter nullo sibi impante. ⁊ coopante diabolo ⁊ dn̄o ꝑmittēte nullatenus ignis attactu adust⁹ ē. Hoc itaq; cū factū essz postero die idē fr̄ mature ꝓficiscēs ac velut exprobrās eis ait. Ubi est fides vr̄a? Post nō multum aūt tꝑis cernēs diabol⁹ hūc sibi ꝑ oīa mancipatū. transfigurat se in speciē pulcre mulieris. ⁊ cepit ostium cellule vehemēter extundē. qui cuz apuissz ei. ait ad eūm diabolus in forma mulieris

Obsecro te q̄ nimis a creditoribus vrgeor ⁊ metuo ne mala me ꝯprehē dant. recipias me in cellā tuā q̄m̄ debitū soluere neq̄o. de⁹ em̄ me direxit ad te. Qui cecitate mentis penit⁹ obscurat⁹. nec intelligēs q̄s esſz q̄ talia sibi loq̄ret̄. diabolū miser in suū recepit exitiū. Tūc hostis vidēs eum ad om̄e scel⁹ ꝓcliuē īmisit in eū turpez ꝯcupiscētiā. q̄ mox cedēs suggestiōi ei⁹ q̄si mulieris āplex⁹ petiuit. Quē spūs īmūd⁹ inuadēs elisit atrocit̄. ⁊ resolut⁹ sup̄ pauimētū velut mortu⁹ diu p̄mansit. P⁹ aliq̄t āt dies tādem in se reuersus ⁊ demētie sue sero penitēs ad sc̄m palemonē venit. ⁊ cū magno fletu q̄d sibi accidisset exposuit dicens. Agnosco pr̄ agnosco q̄ ego cā p̄ditōis mee existā. Et subito corrept⁹ ab īmundo spū de ꝯspectu illorū ꝓsiliuit ⁊ p̄ deserta discurrēs agebatur infrenis. Peruenit aūt ad ciuitatē panos ⁊ ibi in fornacē sese p̄cipitās ꝓtin⁹ incendio interijt xc.

Idē venerabilis palemon dolore splenis q̄ ex nimia abstinentia illi ꝓuenerat. toto corpe graui cepit egritudinis incōmodo laborare. Rogatus igitur a fr̄ib⁹ aliq̄b⁹ qui ad euz gr̄a visitatiōis aduenerāt ne penit⁹ corp⁹ debile frangeret. sz ei q̄ntulūcunq̄ solacij pateret̄ impendi. tādez cessit or̄onib⁹ vt victu ꝯgruo attenuata mēbra refoueret. Sz hec diuti⁹ non pertulit. Nam grauiores solito dolores splenis expt⁹ relicta ciborū insolentia ad ātiquū victū sine dilatione reuertitur dicens. Si martyres xp̄i alij p̄ frusta lacerati. alij capite cesi. nōnulli etiā sūt ignib⁹ ꝯcremati et tñ vsq̄ ad finē fortiter tolerarunt ꝓ fide. cur ego patiētie premia paruis cedēs dolorib⁹ impatiēter abijciā. ⁊ desiderio vite p̄ntis afflictiōes momētaneas īaniter expauescā. Benicq̄ suadentib⁹ adq̄cui cibos insolitos sumere. q̄ mihi dolores auxerūt poti⁹ q̄z vllā requiē prestiterūt. Recurrā ergo ad pristina remedia ⁊ cōtinētie subsidia nō relinquā. in quib⁹ vt ego sū cert⁹ oīs post deū requies et vera letitia. Non em̄ ꝓpter hoīes hec arma suscepi. sz ob amorē d̄i his certare proposui. Sic itaq̄ viriliter agēs intra mēsē dierꝝ valido lāguore ꝯsūpt⁹ est xci.

Post hec angelica āmonitiōe pachomi⁹ edoct⁹ ad locū cui tabenēse vocabulū est se ꝯtulit atz multiplicatis ibi aliq̄b⁹ cellulis cepit adunare discipulos. Talis igitur ⁊ tāta sācti p̄ris ꝯuersatio longe late q̄z crescēs alios quidem ad agendos dn̄o gratias excitabat. plures q̄z ad amorez monachice ꝯuersatiōis feruēter accendit. Inter quos ⁊ theodor⁹ adolescēs ānoꝝ fere. xiiij. xp̄ianis atz s̄m seculū preclaris ortus parētib⁹ hoc modo conuersus est. Octauo id⁹ ianuarias q̄dam apud egiptū celebrabatur ex more festiuitas. Cernēs itaq̄ theodorus domū suā amplā splēdidā ⁊ omnibus bonis abūdantem. per gratiam dei compunct⁹ corde talia secū cepit euoluere. Quid tibi ꝓderit infelix theodore si totum mundum lucratus fueris. ⁊ tp̄alib⁹ vtēs vsq̄quaq̄ diuitijs ab illis et̄nis bonis ⁊ immortalib⁹ excludaris? Nullus em̄ potest ⁊ p̄ntib⁹ delitijs p̄frui ⁊ p̄ēnis glorie premia ꝓmereri. Super his ergo fortiter īgemiscens penetralia sue dom⁹ ingressus est. ⁊ ꝓcidens in faciē suam cum lachrymis ait. Omnipotēs de⁹ qui occultoruz es cognitor. tu scis quia nihil horuz q̄ sunt in hoc seculo amori tuo prepono. ꝓpter q̄d obsecro te vt illuminans aīam meā dirigas. ne in et̄nam mortem obtenebrata pc̄cis obdor-

miat. sed redempta tuo munē ꝑ oīa te collaudet atꝫ glorificꝫ. Hec eo orante venit mr̄ illi⁹ ⁊ videns oculos eius plenos lachrymis ait. Quis te charissime ꝯtristauit vt seq̄streris a nobis? Soliciti ac dolētes vbiqꝫ te q̄rebam⁹ vt nobiscū parit̄ epuleris. Qui rn̄dit. Perge q̄so mr̄ ⁊ cibuꝫ sume. ꝙ nunc ego māducare nō possū Et cuꝫ ad scholas ābularet vt lr̄as discēt. ieiunabat vsqꝫ ad vesperꝫ. frequēter ⁊ biduana ieiunia trāsigebat ꝑ duos ānos oīb⁹ preciosis ⁊ delicatiorib⁹ cibis abstinēs. seqꝫ ad ꝑfectā ꝯtinentiā q̄ntū etas illa patiebat̄ extendēs. Cepit itaqꝫ intra se tractare q̄ten⁹ monasteriū petēt. seqꝫ sc̄e regule manciparet. et deserēs omnia que habebat q̄sdā religiosos viros repperit optima institutiōe viuētes habitauit qꝫ cū eis in dn̄i amore ꝓficiens. Hic post attract⁹ fama bone cōuersatiōis pachomij ⁊ sr̄m ip̄i⁹ ꝑuenit tandē ad eos. vbi receptus intra monasteriū q̄ꝫ ꝑfecte atꝫ solicite domino seruierit atꝫ parentes cuꝫ omnib⁹ q̄ mundi sunt ꝯtēpserit. Req̄re supra distin. ij. exemplo. xliij. .xcij.

Postmodū sc̄s pachomi⁹ fact⁹ est pr̄ fere q̄nq̄ginta miliū monachorū ⁊ cuꝫ solēnitas ex more deposcēt vt mysteriorꝫ celestiū participes fierēt e ꝓximis vinculis p̄sbyteros ꝯuocabant qui eis festū letitie spūalis implerent. Nō em̄ patiebatur idē senex inter eos eē quēpiam q̄ clericat⁹ officio fūgētur. Dicebat em̄ multo melius atꝫ ꝯmodi⁹ monachis non soluꝫ nullū ꝓrsus honorē q̄rē primatus ⁊ glorie. verūetiaꝫ occasiones huiusce modi de cenobijs āputari. quia frequēter hinc inter fr̄es ꝯtentiones ⁊ emulationes inutiles nascēntur. Sicut em̄ scintilla ignis cū in messeꝫ ceciderit non cito extinguitur. ⁊ int̄dū toti⁹ anni fruct⁹ exuritur. ita cogitatio feralis ābit⁹ si in mentes irrepserit monachorꝫ vt vel ꝑmi cupiāt cē vel clerici nisi cito suggestiōis h⁹ ardorē de suo corde expellant. ilico ꝑdent ꝯtinētiā multis laborib⁹ adq̄sitā. Oportꝫ ergo cū omni māsuetudine ⁊ puritate cōicantes xp̄i ecc̄is clericos venēari. quia hoc expedit monachis. nullas aūt religiosas appetē dignitates .xciij

Quidā iuuenis noīe siluan⁹ de scena. i. de ludis scenicis ꝯuersus ad sāctum pachomiū venit volens in monasterio ꝯmorari. qui cuꝫ susceptus essꝫ infectus ꝑuersa ꝯsuetudine seculi nullis discipline regulis poterat coarceri. salutē qꝫ ꝓpriaꝫ negligens suis vanitatib⁹ ꝑstinis atꝫ regulis se occupabat adeo vt nonnullos ex fr̄ib⁹ euertēt. Qd̄ plurimi non ferētes sc̄o pachomio suggerūt vt eū de monasterio pelli p̄ciꝑet. Ad quā rē nō eis ānuit. sed eq̄nimiter ferens āmonuit p̄fatū fr̄em vt se corrigēt ⁊ ab antiq̄ ꝯuersatiōe reuocaret. Pro q̄ etiā dominū iugit̄ exorabat vt ei ꝯpunctionē cordis solita pietatis abundātia largiretur. Cūqꝫ memorat⁹ iuuenis in ꝓpria ꝑsisteret p̄uitate ⁊ alijs exemplū ꝑditiōis ostendēt. ad postremū visū est omnib⁹ vt a sc̄a congregatione velut indignissim⁹ arcētur. Sed beat⁹ pachomi⁹ hoc idē credidit differendum. Quem etiā mitissima atꝫ sapientissima correptione ꝯueniēs ⁊ celestib⁹ erudiēs institutis. ita dīno timore succēdit. ⁊ sic aīa ei⁹ futurorꝫ de fide ꝯpuncta est vt se deinceps a lachrymis ꝯtinē non possꝫ. Emēdatus itaqꝫ ꝑ omnia magnum ceteris documentū exhibuit. quia in om̄i loco ⁊ in omni opatione flebat iugit̄. ⁊ ne tunc q̄dē cum cibum inter fr̄es caꝑet a lamentatione cessabat. q e

res ꝑmouit etiam multos ex mona
chis qui ⁊ dixerunt ei. Tandem te a
planctu cohibe nec tanta q̄sumus af
flictione deijcias. Qui rñdit. Conor
quidē sicut iubetis a lachrymis tpa
re .nec possum. Pectus em̄ meū velu
ti q̄dā flāma ꝯburēs quietum me eē
non sinit. Rursus ip̄i dixerunt. Apd̄
te in secreto tuo vel certe ī or̄onib⁹
plangito.cū vero ꝯuenim⁹ ad mēsaz
cibū sumē debes a fletu sustinē.quia
pluēs e fratrib⁹ vidētes te plāgē mā
ducare non possunt. Et illi cogebāt
eū fatēi.cur ita se suis diluēt fletib⁹.
Tunc ait ad illos. Nō vultis vt plā
gā cuz videā me multis foueri obse/
quijs sc̄oꝝ patrū.quorū ⁊ puluis pe
dū mihi venerādus est. Nec eis me
ꝯferre obsequia dignuz prorsus exi
stimo. Non ego plangā ꝙ hō de sce
na multis pc̄cis obnoxi⁹ officia tan
ta ꝑcipiaz? Timeo valde ne sicut da
than ⁊ abiron me q̄z prophanū hia
tu suo terra deglutiat. Illi nanqz im
pijs ausib⁹ manibus qz pollutis pri
matum sibimet vsurpare tentarunt.
ego vero post tantaz cognitionē di
uini muneris anime mee salutē desi
diosa ꝯuersatione neglexi. Ideo q̄p
pe hmōi recolēs non erubesco flere
coram omnibus.quia facinora mea
multa eē ꝯgnosco.q̄ iugibus lachry
marū fontibus debeo expirare.ꝙ si
ip̄am miserā animā ꝑ lamēta diffun
derē nihil facerē magnuz .quia nul
lum pro factis meis in presēti dignū
possū repire supplicium. Cunqz per
dies singulos idē fr̄ ad meliora pro
ficēt.omnes qz prope modum in hu
militate suꝑaret.ita de eo sc̄s pacho
mius cepit omnibus dicē Testor fra
tres ac filij coram deo ⁊ angelis ei⁹
quia exquo cenobium hoc fundatū
ē nullum de fratribus qui mecū sūt
vel fuerunt humilitatē meaz secutū
eē cognosco nisi vnum tātummodo
quo fratres audito nonnulli puta/
bāt hunc theodorum .alij petroniuz
alij orsisium. Cunqz rogaret euz the
odorus vt quis essz depromēt ⁊ san
ctus indicare differret .rursus eum
theodorus vehemēter vrgebat. Alij
ex fratribus maiores plurimuz p̄ca
bantur vt dicēt.quis essz cui tale te/
stimoniū ꝑhibēt. Tunc rñdit pacho
mius. Si scirem eū denuo vane glo
rie stimulis īcitari nec prorsus ostē
derē.sed quia proculdubio credo ꝙ
ꝑ gr̄am xp̄i q̄ntuz ei laudes accreue
rint.tantuz ip̄e munus humilitatis
adq̄ret. Idcirco vt eū possitis imita
ri palam beatificare non desino. Tu
quidē theodore ⁊ q̄cunqz tui sūt simi
les in monasterio certātes .diabolū
fortiter vicistis vt passerē.⁊ sub vr̄is
pedibus allisistis eum ꝑ dei gratiaz
conculcantes vt puluerem. Sz si qd̄
absit neglexeritis in aliq̄ consurgēs
is qui sub vestigijs vr̄is est aduer/
sum vos graui furore debachabitur
Iuuenis aūt siluanus quā dudū de
monasterio pellē volebam⁹.ita pro/
strauit inimicum ⁊ a sensibus suis ef
fugauit vt nusq̄z coram eo appareat
alta qz euz humilitate suꝑauit ꝑ om
nia. Et vos quidē fr̄es habētes opa
iusticie ī his q̄ gessistis gloriose con
fiditis.hic aūt q̄nto fortius pugnat
tanto se infertorem iudicat. ex tota
mēte tota qz virtute inutilē se repro
bum qz pronuncians. Ideo deniqz
et lachrymas hz in promptu .quia
semetipsū in imis humiliat ⁊ īclinat
nec alicui⁹ momenti qd̄ gerit existi/
mat.diabolū aūt nil reddit ita inua
lidum sicut humilitas d̄ corde puro
cui tñ correctionis opa probantur
adiuncta. Sic itaqz vtiliter ante fa
tus siluanus ꝑ octo annoꝝ curricu
la deo miltans cursum vite sue fini/

uit in pace. de cui⁹ exitu testat⁹ est beatus pachomius, q̄ multitudo sāctorum angelorum cum magna letitia sumentes eius animam velut electā hostiam christi conspectibus obtulerunt. .xciiij.

Zacheus quidam monachus p⁹ longa cōtinētie tēpora regio morbo correptus sequestratus a fratribus habuit cellulam tota vita sua pane tantum ⁊ sale contētus. Semper autem phiatas opabatur tantāq; ꝯtritionez ꝓpter dn̄m sustinebat vt sepe funiculos intorq̄ns compungerētur manus eius vt sanguīs gutte effluerent in tantū vt ex ipso ope magna viri tolerantia monstraretur. In tāta igitur infirmitate corporis cōstitutus nunq̄ fratruz collectaz deseruit. sz ad explendas omnes diurnas orationes solicite conuolauit nunq̄q; dormiuit interdiu. Consueuerat autē p̄ singulas noctes prius q̄ somnum caperet quedam de scripturis sanctis meditari. tota qz mēbra sua christi signaculo muniens glorificabat dominum. ⁊ ita paululum quiescebat. Deinde circa noctis medium surgens vsqz ad matutinas oratōes alacer permanebat. huius aliquādo manus quidā frater inspiciens operis nimietate atq; violentia fortiter sauciatas ⁊ respersas sanguine dicit ei. quid ita pater durissimo te labore discrucias maxime tali infirmitate depssus? An forte metuis ne apd deum contrahas offēsam vel ocij crimē incurras si nō fueris sedulo operatus. Scit domin⁹ quid pateris. ⁊ quia nemo tantis tribulationib⁹ afflictus vlluz valet opus attingere p̄cipue tu q̄ nulla nēcitate constringeris. Nā si peregrinis pauꝑibus pro deo vsq; ad sufficiētia largimur. q̄ntomagis tibi tāto patri cū deuotione maxima seruiem⁹? Ad qd ille respondit. Impossibile est me nō opari. Et frater ait. si tibi hoc placz saltem manus tuas oleo ꝑunge ne tantum sanguinē ꝑfluentes in labore deficiāt. Qui consilio eius adquiescēs fecit quod hortat⁹ est eum. ⁊ in tātū vulnerate manus eius grauate sunt vt nequaq̄ sufferre possz cruciatus. Ad quē visendum beatus pachomius veniēs ait ei. Putabas frat̄ q̄ te possz iuuare oleū? Quis ergo te coegit ita sedule laborare. ⁊ vt sub pretextu opis ī hoc visibili oleo magis q̄ in deo spem tuam ponēs. Aut nū quid impossibile ē deo sanare te. an ignorat egritudines singuloruz? Sz vtilitatē considerās aīarum nostrarum sinit ad momētuz nos pati tristitiā vt tolerantie ꝑpetua p̄mia largiatur. Sup ipsum igitur curā solicitudinē q; iactemus. ⁊ quādo voluerit vel qūo iudicauerit ipse terminuz doloribus nostris benignus imponet. Qui respondens ait Ignosce mihi venerabilis pat̄ ⁊ ora pro me ad dominum vt hoc delictum mihi dimittē pro sua pietate dignetur. asserebant aūt plurimi d̄ hoc ipso sene q̄ p̄ annuz integrum se defleuit. post biduanum ieiunium parumper cibi ꝑcipiens. Hunc sanctus pachomi⁹ monachis ꝓponebat velut exēplum beatoꝝ opm firmamētum qz virtutum. Ad quē etiā eos q̄ erant in merore positi dirigebat. quia habebat ⁊ consolatorium verbū sicuti nullus ali⁹. Qui vsq; ad finē fortiter ⁊ legime decertās in senectute sc̄a ꝓ doloribꝰ tātis eēna solatia receptur⁹ ad celestia regna trāsiuit. xcv.

Cū sc̄s pachomi⁹ monasteria q̄ꝝ curā gēbat q̄dam vice inuiserit. contigit vt cū vni ex ip̄is appropinq̄ssz q̄ cuiusdā fratris exequijs occurrit

qui vitā suaz negligent̄ ꝯsumpserat. Fr̄es aūt monasterij fun⁹ honorifice proseq̄bātur psalmos solito concinē tes. pñtibus defūcti parētib⁹ ac pro pinq̄s. Qui cū vidissent pachomiuz feretrū deponūt vt pro mortuo nec non ꝛ ꝓ se dño supplicaret. Qui mox vt or̄onem debitaz ꝑsoluit ꝯuersus ad fratres ait. Desinite psallere. p̄ce pitq̄z defuncti vestimenta splendida q̄b⁹ indut⁹ erat auferri. ꝛ corā omni b⁹ exui. ꝛ ita cadauer efferri iussit p̄ ter aliquā psalmodiam atz sepeliri. Fratres igitur cū parētibus ꝛ vni uersis q̄ tunc aderant p̄cabantur se nem vt consuetam sup̄ eum psalmo diam celebrari permittēt. quibus cū non adquiesceret ceperunt parētes dicere. Quid est hoc spectaculuz no uum? Noli quesum⁹ inferre mortuo quod nec tuam penitus condecet sā ctitatem. Nam et nos hinc maximo notamur obprobrio. Quibus respō dens pachomius. Vere fratres ac fi lij plus vobis presentis mortui mise reor. quia vobis de visibili re ac tha li curantibus. ego de inuisibili eius substantia solicitudinem geram. et idcirco hec erga eum fieri iubeam. Et vos quidez maiores illi dolores ꝑ hunc honorem quem putatis ad quiritis. Ego aūt q̄ntulācunq̄z req̄ em vel satisfactionem ꝑ hanc iniuri am preparabo. Sepelite ergo euz si ne psalmis vt dixi. Potens est deus benignus pro supplicatōe nr̄e parui tatis eū in eternā suā req̄em colloca re. hec cū dixissz abierūt ꝛ sicut vene rabilis pr̄ p̄cepat fecerūt .xcvi.

Alia q̄z vice sc̄us pr̄ cū ad q̄ddaz monasteriū suū properassent. occur rerūt ei fratres congregationis illi⁹ vt summa illum veneratione suscipe rent. Inter quos etiam infantulus quidam illius monasterij occurrēs clamare cepit ac dicere. Vere pater exquo hinc ambulasti nullus olera aut legumen adhuc coxit. Ad quez sanctus grata mente respondit. Nō contristeris fili mi ego iam coquaz. Et ingressus monasteriuz post ora tionem coq̄nam intrauit. ꝛ inueniēs fratrez qui coq̄ne preerat psiatos. i. mattas opantem ait ad euz. Sic mi hi frater q̄ntum tp̄is habes exquo non coxisti fratribus olera vel legu mina? Qui rn̄dit. Sunt fere duo mē ses. Et sc̄s. Quare ꝯtra preceptū fa cere voluisti. vt tanta fratrū neglige retur vtilitas? Qui humiliter respō dit. Optaueram quidem venerabi lis pater quotidie implere ministeri um meum. sed quia quicquid coque bam non consumebatur a fratribus quia omnes abstinēt. soli quippe pu eri coctuz ꝑcipiunt. ne tanto labore pate ꝓijcerent̄ expense ꝓpterea non coxi pulmētū. Ac ne ociosꝰ eēm psia tos elegi cū fratribus texere. sciens vnum de his qui mihi deputati sūt ad opus huiuscemodi posse suffice re vt paruas escas idest oliuas vel herbulas ad refectionem fratribus appararet. Hec pachomius audiēs iussit afferri psiatos quingentos q̄s fecerat frater ille ꝛ omnes fecit com buri dicens eis. Sicut vos traditaz vobis erga dispensationem fratruz regulam despexistis. sic ego labores vestros passim concremaui. quate nus cognoscetis q̄ perniciosum sit patrum instituta conuellere que ꝓ animarum salute prouisa sunt. An ignoratis q̄ gloriosuz sit semper ab stinere a presentibus. Nam si quis ab ea re que in eius potestate est di uina consideratione se continet. ma gnum consequitur a domino premi um. Ab ea vero re cui⁹ vtēdi licētiā nō habet quadā noscit̄ nc̄itate cohi

beri. ⁊ ido ꝓ nĉitatē coactā frustra videt expectare mercedē. Deniqz cū plures esce apposite fuerint si fres parci⁹ his vtunt ꝓ deū sibi maximaz spez reponūt. De cibis aūt q̃s nō vident nec facultas eis ad ꝓcipiēduz vlla tribuit. quo ꝓ ꝓsymonia ꝑmiū ꝓcedit? Ideo qz ꝓter exiguos sumptus tanta fratrū non debuit intermitti ꝓmoditas. .xcvij.

Ingressus aliqū pachomi⁹ qdā monasteriū venit post oronē ad fratres q̃ psiatos opabant. sedensqz cū eis cepit ⁊ ipe texere. Trāsiens autē puerulus q̃ ꝓstitut⁹ erat ad obsequium ei⁹ qui septimanā faciebat. intendit texentē beatū pachomiuz ⁊ dicit ei. Nō bn pater oparis. Alio modo abbas theodor⁹ intexit. Et mox cōsurgēs ait ad puerū. Ostēde mihi q̃mō texē debeā. Et cū didicissz ab eo sedit rursus ad op⁹ suū mēte trāqll⁹ ⁊ in hoc facto supbie spūm ꝓmens Nā si f^m carnē q̃ntulūcūqz sapet ne q̃q̃z pueri monitis adq̃escēt. sz poti⁹ increpassz eū. q̃ vltra etatem suaz loqui presumpsisset. .xcviij.

Theodozo autē gravis passio capitis acerrimos dolores exitabat. Qui cū rogaret pachomiū vt eū suis releuaret oromib⁹ ait ad euz. Putas fili q̃ alicui cōtingat dolor aut passio. aut aliq̃d huiuscemodi sine ꝑmissione dei? Idcirco in dolore sustine ⁊ in humilitate patiētiā habe ⁊ qū voluerit dns tibi ꝓferet sanitatē. Dō si te diuti⁹ ꝓbare dignat grat⁹ esto. vt pfectissimus iob q̃ in multis tribulationibus benedicebat dno. ⁊ tu q̃z sicut ille ꝓ doloribⁿ tuis maiorē requiē a dno ꝓcipies. Bona q̃dē ē abstinētia ⁊ in oronе pseuerantia. tū infirm⁹ maī ꝑmiū adipiscit. cum longanimis ⁊ patiens inuenitur.

Ex dialogo seuerī de vita sancti martini.

Exemplū .xcix.

Ostumiam⁹. Virū vidimus paruo tugurio qd non nisi vnū recipe possz habitantez De hoc illud ferebat q̃ ei lupa solita erat astare cenāti. nec facile vnq̃z bestia fallerēt q̃n illi ad legitimā horā refectionis occurreret. ⁊ tā diu ꝓ foribⁿ expectaret donec illi panez q̃ cenule supfuissz offerret Illa manuz ei⁹ lābere solita erat atz ita q̃si ipleto officio ⁊ pstita ꝓsolatiōe discedere. Sz forte accidit vt sēs ille duz fratrē q̃ ad eū venerat deducit abeūtez diuti⁹ abessz. ⁊ nō nisi sub nocte remearet Interī bestia ad ꝓsuetudinariū illud cene tēp⁹ occurrit. Vacua cellula cū familiarē patronū abeē sentiret ingressa curiosi⁹ explozās vbinā essz habitator calu ꝓtigua cuz panib⁹ q̃nqz palmitia sportula pēcebat Ex his vnū ꝑsumit ⁊ deuozat. deiīn ꝓpetrato scelere discessit. Regressus eremita vidit sportulam dissolutaz non constāte panum numero. Damnum rei familiaris intelligit. ac prope lumen panis absumpti fragmenta cognoscit. Sz non erat incerta suspitio que furtū persona fecissz. Ergo cum sequētib⁹ diebus f^m consuetunem bestia non venissz. nimirum audacis facti conscia ad eum venire dissimulans cui fecissz iniuriaz. egre patiebat eremita se alumne solatio destitutum. Postremo illius oratione reuocata septimū post diē affuit vt solebat ante cenanti. Sz vt facile cerneres verecundiam penitētis nō ausa ꝓpi⁹ accedere deiectis in terrā ꝓ fūdo ruboze luminibus. qd palā licebat intelligi q̃ndā veniā precabatur

Quam illi⁹ ꝯfusiõez miserat⁹ eremi
ta. iubet eã ꝓpius accedẽ ⁊ manu blã
da caput triste mulcet. Deinde pane
duplicato reã suaz reficit. Ita indul
gẽtiã ꝯsecuta officij ꝯsuetudinem de
posito merore reparauit .c.

Alter q̃dã anachorita cui nomẽ
illustre erat in parte deserti q̃ siem
iũgitur habitabat. Hic cũ se ꝑmum
ad eremũ ꝯtulissz ⁊ herbis herbarũ
qz radicib⁹ q̃s predulces intẽdũ ⁊ sa-
poris eximij fert harena victur⁹ ig-
narus germinis eligendi. noxia ple
rũqz carpebat. Nec erat facile vim
radicis cũ sapore discernẽ. q̃ oĩa eq̃
dulcia sz pleraqz occultatione natu
re vir⁹ letale habebãt. Cunqz ergo
edẽtẽ vis interna torq̃ret ⁊ ĩmensis
dolorib⁹ vitalia vniuersa q̃terẽtur.
ac frequẽs vomit⁹ cruciatib⁹ non fe
rẽdis ip̃am aĩe sedẽ stomacho iaz fa
tiscente dissoluẽt. oĩa iam penit⁹ que
eẽnt edẽda formidans. septimũ in ie
iunijs diẽ spũ iam deficiẽte ducebat
Tũ ad eũ fera cui ibicis nomẽ est ac
cessit. huic ꝓpius astãti fasciculũ her
barũ quẽ collectũ ꝑdie attingẽ non
audebat obiecit. Sz fera q̃ virulẽta
erant ore discutiẽs. q̃ innoxia noue
rat eligebat. Ita vir sc̃us ei⁹ exẽplo
q̃d edẽ q̃d respuẽ debẽt edoct⁹ ⁊ peri
culũ famis euasit. ⁊ herbarũ venena
vitauit. .ci.

Cũ q̃dam seculi actib⁹ abdicatis
monasterij magne dispositiõis ĩgres
sũ cepissz rogare. abbas ei cepit mul
ta ꝓponẽ graues eẽ isti⁹ discipline la
bores. sua vero dura impia q̃ null⁹
facile valẽt implẽ patientia. aliđ po
tius monasteriũ vbi faciliorib⁹ legi
bus viueretur expeteret poti⁹. nõ tẽ
taret aggredi qđ implere nõ posset.
Ille vero nihil his terrorib⁹ potuit
ꝑmoueri. sz magis ita omnẽ obediẽ
tiã polliceri. vt si eũ abbas in ignez
ire preciperet non recusaret intrare.
Quaz illius professionem vbi magi
ster accepit non cunctatus probare
profitentem. casu clibanus prope ar
debat. q̃ multo igne succensus coq̃n
dis panibus parabatur. Exunda-
bat abruptis flamma fornacibus. ⁊
intra camini illius cõcaua totis ha
benis regnabat incendium. Hoc igi
tur aduenam illum iubet magister ĩ
trare. Nec distulit parere precepto
medias flammas nihil contactus ĩ-
greditur. Que mox tam audaci fide
victe velut illis quondam hebreis
pueris cessere veniẽti. Superata na
tura est fugit incendium. Et puta-
batur arsurus velut frigido rore per
fusus se ipse miratus est. .cij.

Quidam sanctus fugandoruz de
corporibus obsessis demonum in-
credibili preditus potestate inaudi
ta per singulos dies signa faciebat.
Non solum eniz presens neqz verbo
tantum. sed absens quoqz interdum
cilicij sui fimbrijs aut epistolis mis-
sis corpora obsessa curabat. Hic er-
go mirũ in modum frequentabatur
a populis ex toto ad eum orbe ve-
nientibus. Taceo de minoribus. pre-
fecti comites qz ac diuersarum iudi
ces potestatum pro foribus illius se
pe iacuerunt. episcopi quoqz sanctis
simi sacerdotali auctoritate deposi
ta contingi se ab eo atz benedici hu
militer valde postulantes. sanctifica
tos se atqz diuino munere illustra-
tos quotiens man⁹ illi⁹ vestẽ qz con
tingerent non immerito crediderũt
Hic autem ferebatur ab omni po-
tu in perpetuum penitus ⁊ omnino
abstinere. pro cibo tibi sulpiti in au
rem loquar ne gallus hoc audiat.
septem tantum caricis sustentari.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Intēa sc̄o viro vt ex virtute honor ita ex honore vanitas cepit obrepere. qd̄ malū ille vbi p̄mū potuit ī se sentire grassari diu multūq; discutere conat⁹ ē. s; repelli penit⁹ vel tacita ꝯscīa vanitas ꝑseuerāte virtute n̄ potuit. vbiq; nomē ei⁹ demones fatebātur. excludē a se ꝯfluētiuz ꝓplos nō valebat. Virt⁹ īterim iacēs serpebat in pectore. ⁊ cui⁹ nutu ex aliorū corꝑib⁹ demones fugabātur seipsuz occultis cogitatiōib⁹ vanitatis purgare nō potuit Tot⁹ igit̄ p̄cib⁹ ꝯuersus ad deū fertur orasse. vt p̄missa ī se mensib⁹ q̄nq; diaboli ptāte similis his fieret q̄s ipse curauerat. q̄d multis moror? Ille q̄ prepotēs ille q̄ signis atq; virtutib⁹ toto oriēte vulgat⁹. ille ad cui⁹ limina populi an̄ ꝯfluxerāt. ad cui⁹ fores sūme isti⁹ seculi se ꝓstrauerunt ptātes. corrept⁹ a demone est tent⁹ in vinculis. oīa illa q̄ energumini solent ferre perpess⁹. q̄nto demon mense purgat⁹ ē nō tm̄ demone sed qd̄ illi erat vtili⁹ atq; optati⁹ vanitate ciij.

Adolescēs q̄dam in asia prediues opib⁹ genē clar⁹ hn̄s vxorē ⁊ filium paruū. cum in egipto tribun⁹ essz. ⁊ frequēti⁹ aduersū blembos expeditionib⁹ q̄dā heremi ꝯtigissz. sc̄oꝝ etiaz tabernacula ꝯplura vidissz. a beato viro ioāne verbum salutis accepit. Nec morat⁹ inutilē militiā cū vano illo honore ꝯtēnere heremuz ꝯstant̄ ingressus breui tpe in oī genē virtutū ꝑfect⁹ emicuit. potēs ieiunijs humilitate cōspicu⁹ fide firm⁹ facile se antiquis monachis studio virtutis eq̄uerat. Tūc interim subijt euz cogitatio inuecta ꝑ diabolū q̄ recti⁹ essz vt rediret ad p̄riam filium q; vnicū ac domū totā cū vxore saluaret. qd̄ vtiq; essz accepti⁹ deo q̄ si solum se seculo eripere content⁹ salutē suorū non sine impietate negligeret. Istius modi ergo false iustitie colore superatus post quadriēniū fere cellulaz suam atq; propositum eremita deseruit. Sed vbi ad proximuz monasterium quod a multis fratribus habitabatur accessit causam discessionis atq; consilium querentibus confitetur. Renitentibus cunctis atq; precipue loci illius abbate. male animo fixa sententia non potuit euelli. Igitur infelici se obstinatiōe proripiēs cum dolore omniuz digressus a fratribus vix ex conspectu abcesserat īpletus a demone cruentas q; spumas ore prouoluens dētibus seip̄m lacerabat. Deinde ad idem monasterium fratrum humeris reportatus cum in eo coherceri immundus spiritus non valeret necessitate cogente ferreis nexibus alligatur. pedes cum manibus vincluntur. Non immerita pena fugitiuo. vt quem non cohibuerat fides cathene cohiberēt Post biennium demum oratione sāctorum ab immundo spiritu liberatus. ad eremuz vnde discesserat mox regressus. et ipse correctus est alijs post futur⁹ exemplo. ne quez aut false iustitie vmbra decipiat. aut īcerta mobilitas inutili leuitate compellat semel cepta deserere.

.ciiij.

Illud vero sulpiti meminisse te credo quo affectu nobis cum et tu coram adesses illaz virginē sanctus martinus predicaret. que ita se penitus ab omnium virorum oculis remouissz. vt ne ipsum quidem ad se martinum cum eaz ille officij causa visitare vellet admiserit. Nam cum prope agelluz illius preteriret ī q̄ se ante complures annos pudica cohibebat. audita fide illius atq; virtute diuertit vt tā illustris meriti puel

lā religioso officio ep̄us honoraret. Nos consequentes ganisurā illā virginē puta bam⁹. siquidē hoc in testimoniū virtutis sue habiturā ad quā tanti noīs sacerdos deposito ꝓpositi rigore venissz. Verum ip̄a fortissimi vincula ꝓpositi ne martini q̄dem ꝯtemplatione laxauit. Ita vir beat⁹ accepta ꝑ illā feminā excusatiōe laudabili. ab illius forib⁹ q̄ videndam se salutandā qz non dederat let⁹ abcessit. O virginē gl'osam q̄ ne a martino q̄dem passa est se videri. O martinum beatū q̄ illam repulsam nō ad ꝯtumeliaz suā duxit. sed magnificās illi⁹ cū executione virtutē. inusitatuz in his dūtaxat regionib⁹ gaudebat exēplū. Ergo cū haud longe ab illa villula nos manere mox imminens coegissz xeniū beato viro eadez illa virgo trāsmisit. fecit qz martin⁹ qd̄ antea non fecerat. nulli⁹ em̄ ille vnq̄ xeniū nullius mun⁹ accepit. nihil ex his q̄ virgo venerabilis miserat refutauit. dicens bn̄dictionez illi⁹ a sacerdote minime respuendā q̄ essz mlt'tis sacerdotib⁹ p̄ferēda. Audiāt q̄so virgines istud exēplū vt fores suas si eas mali obedire voluerint. etiam bonis claudāt. ⁊ ne ad se improbis liber sit accessus. non vereant etiā excludē sacerdotes. Tot⁹ hoc mūd⁹ exaudiat. videri se a martino virgo n̄ passa est. .cv.

Quodā die dū sc̄s martin⁹ ī area q̄ parua admodū tabernaculū ābiebat ī suo sedili ligneo resedissz vidit duos demones in excelsa rupe cōsistere. inde alacres ac letos vocē isti⁹ modi adhortatiōis emittere. Eia te brictio. eia te brictio. Credo cernebant miserrimi emin⁹ ꝓpinq̄ntē conscij q̄ntam illi rabiē sp̄us suscitassent Ne mora. brictio furibūdus irrupit ibi plen⁹ insanie euomit in martinū mille conuitia Obiurgatus em̄ p̄die ab eo fuerat cur qui nihil vnq̄ ante clericatum quippe qui in monastēio ab ip̄o martino nutritus erat habuit equos aleret mancipia compararet. Nam illo tempore arguebat̄ a multis q̄ non solum pueros sz etiam puellas scitis vultibus coemissz Quibus rebus infelicissim⁹ insano felle commotus. ⁊ vt credo precipue demonum illorum agitatus instinctu martinū ita aggressus est vt vix manibus temperaret. Cum quidem sanctus vultu placido mente tranq̄lla infelicis amentiam per mitia verba cohiberet. sed ita in eo nequam spiritus redundabat vt ne sua q̄dem illi q̄uis vana admodum mens subessz trementibus labijs incerto qz vultu de colore pre furore rotabat verba peccati. se asserens sanctiorem quippe qui a primis annis in monasterio īter sacras ecclesie disciplinas ipso martino educāte creuissz. Martinum vero ⁊ a principio quod ipse diffiteri non posset militie actibus sorduisse. ⁊ nunc per inanes superstitiones et fantasmata visionum ridicula prorsus inter deliramenta senuisse. Hec duz multa atqz alia que reticere melius est acerbiora vomuisset egressus tandem furore satiato quasi qui se penit⁹ vindicasset rabidus ea parte qua venerat recurrebat. Cum interea credo per martini orationes fugatis ab illi⁹ corde demonib⁹ reductus ad penitentiam mox reuertitur atqz ad martini se genua prostrauit veniam humiliter poscens. fatetur errorem. nec sine demone se fuisse tandem sanior confitetur. Nec erat apud martinum labor iste difficilis vt ignosceret supplicanti. Tunc et ipsi et nobis omnibus sanctus exposuit qualiter illum

a demonibus vidisset agitari. se ꝯui
tijs nō moueri q̄ magis illi a q̄ eēnt
effusa nocuissent. Exinde cū idez bri
ctius multis apud eū magnis q̄z cri
minib⁹ ꝑsepe premeret̄ cogi non po
tuit vt eū a p̄sbro submonēt ne suaz
ꝑseq̄ videret̄ iniuriā. illō ꝯmemorās
Si xp̄s iudam passus est cur ego nō
patiar brictionez. .cvi.

Quadā aūt die dū q̄dā infirmus
medicinā expetēt brictiū adhuc dia
conū in platea reꝑtuz ꝯuenit. cui sim
pliciter ait. Ecce ego prestolor viꝝ
beatū ⁊ nescio vbi sit vel quid opis
agat. Cui bricti⁹. Si inq̄t delirū illū
q̄ris respice emin⁹ ecce celuz solit⁹ sic
amens respicit. Cūq̄z pauper ille oc
cursu reddito qd̄ petierat impetras
set brictium diaconuz vir beat⁹ mar
tinus alloq̄tur. Ecce ego o bricti de
lirus tibi videor. Cūq̄z ille ꝯfusus h̄
audiēs dixisse se denegaret sc̄s mar
tin⁹ ait. Nōne aures mee ad os tuū
erant cū hec emin⁹ loq̄baris? Amen
dico tibi. quia iā obtinui apud deuz
vt post me ad pontificat⁹ honorem
succederes. sed noueris te in ep̄atu
multa passurum aduersa. Bricti⁹ h̄
audiēs irridebat eū dicens. Nonne
verū dixi istum delira verba ꝓferre
Sic p̄sbyterij honore predit⁹ sepius
beatū martinū conuitijs lacessiuit

Finit distinctio septima.
Incipit distinctio octaua

Ex vita sc̄i dūstanni Ex^m. .i.

Profect⁹ est sc̄us dūstann⁹ ad
ad elphegū cognatū suū vvc̄
tanie ecc̄ie pontificē. A q̄ cū
frequeter rogaret̄ vt monachatū in
dueret. q̄tenus q̄ angelice vite initia
h̄ret ꝑseuerātiā ī habitu monstraret
Rn̄dit ille excellentioris esse gr̄e q̄ ī
seculo ꝯsenuerit et tn̄ que digna sunt
monacho fecerit eo q̄ se monasterio
dedit nec q̄cq̄ aliud preterq̄z qd̄ sibi
statutū est post hoc facere potuit. al
terū necessitatis. alterum libertatis.
Ad hoc ep̄us ait. Omnib⁹ cōis neces
sitas est vt qui ignē iehēne voluerit
effugere ignem ꝯcupiscentie studeat
extinguere. qui nō multuz extinguit̄
si fomenta eius humanis sensib⁹ nō
subtrahuntur. Ad hoc qd̄ in mūdo
precipue appetitur libertas hōinis ē
hac enim amissa cetera nequeūt pos
sideri. Ut ergo deo des quod maxi
me diligis illa desinat haberi. Cun
q̄z huiusmodi verbis episcopus insi
steret illum in ambiguo posituz gra
uissima febris inuasit atq̄z ad despe
rationem vite perduxit. tandem ex ī
sperato recalescens hec ait. Legibus
voluptatis renuncio. virginem me
virginis filius hucusq̄z seruauit. vir
ginem me regina virginum habebit.
Mox accito episcopo postulat sibi
indilate religionis benedictionem
dari. Tunc episcopus letitia perfu
sus mōachali eum ⁊ sacerdotali gra
tia ꝓmouit. ecclesie beate virginis
Marie attitulans cui eum ab initio
parentum suorum sponsio dicauit.
Cunq̄z eum contra diaboli insidias
instruxisset dimisit eum pergentem
ad generationis sue principium. ibi
ī ecclesia beate virginis mansitabat
operans ea que pie norma religio
nis exigebat. Cui etiam adherentez
cellam siue speleum proprijs labori
bus edificauit. que non taz humani
habitaculi q̄z formam gerebat sepul
cri. Ut enim ego qui vidi estimo lon
gitudo eius non amplius quinq̄z
pedum. latitudo vero duos et semi
pedem habet. Porro altitudo statu
ram hominis exprimit et manifesta
uit si quis in defossa terra cōstiterit.
Aliter cuiz neq̄z satis ad pectus por